นิตยสาร

ธรรมกาย

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม สิงหาคม กันยายน ๒๕๒๙

- ไม่เห็นเป็นอย่างที่เขาว่า
- ทำไมได้ธรรมกายกันมาก
- ธรรมกายครองจีวรอย่างไร
- ประสบการณ์ผู้ปฏิบัติธรรม

สัมภาษณ์: พระภาวนาโกศลเถร
(วีระ คณฺฐตฺโม)

๕.

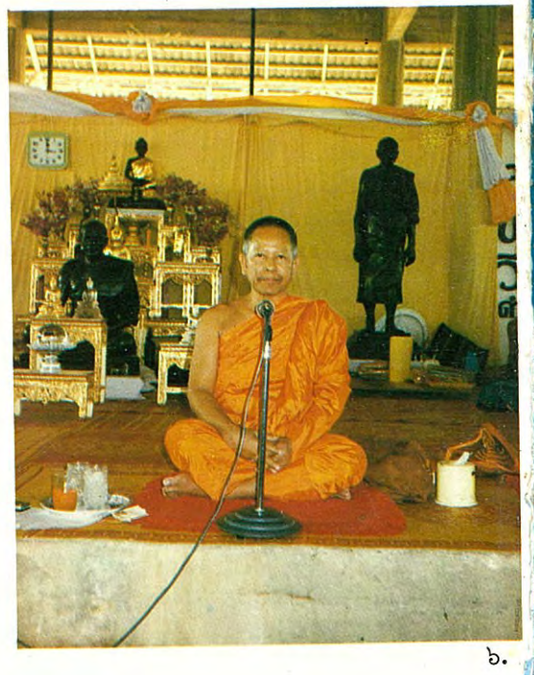

๖.

๗.

๘.

๕ พระเดชพระคุณ **พระพรหมคุณาภรณ์** กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๑๐ และเจ้าอาวาสวัดสระเกศฯ ผู้เป็นองค์ประธาน **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** กำลังนำพระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาปฏิบัติภาวนาธรรม

๖ พระเดชพระคุณ **พระธรรมธีรราชมหามุนี** เจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ และเจ้าคณะภาค ๗ ผู้เป็นองค์รองประธาน **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** กำลังให้โอวาทแก่พระ-สงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาที่มาเข้ารับการอบรมภาวนาธรรม

๗ พระสงฆ์ที่มาเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐาน ณ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ปีละ ๒ รุ่น (รุ่น ๑-๑๕ พ.ค. และรุ่น ๑-๑๕ ธ.ค.) กำลังรับภัตตาหารบิณฑบาตที่มีญาติโยมรับเป็นเจ้าภาพประจำวันตามกำลังศรัทธาบ้าง (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยวันละ ๑๐,๐๐๐ บาท) หรือที่ญาติโยมนำมาถวายเองบ้าง

๘ พระเดชพระคุณ **พระพรหมคุณาภรณ์** กำลังนำพระสงฆ์รับภัตตาหารบิณฑบาตจากญาติโยม (เนื่องในการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์เป็นประจำปีละ ๒ รุ่น) โดยมีคุณตรีธา เนียมขำ ประธานสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำภาษีเจริญ และคุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิธ และคณะกำลังใส่บาตรหลวงพ่อ พระพรหมฯ

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะฯ

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้จัดทำนิตยสาร ธรรมกาย

ระเบียงพระอุโบสถ วัดพระแก้ว กทม.

ด้วยอภินันทนาการจาก

บริษัท ไว้ท์เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

Armstrong ฝ้าเพดาน กระเบื้องยาง ผลิตภัณฑ์จากสหรัฐอเมริกาได้รับความเชื่อถือจาก
สถาปนิกและมัณฑนากรทั่วไป จัดจำหน่ายแต่ผู้เดียว โดย บริษัท ไว้ท์กรุ๊ป จำกัด
75 ซอยรูเบีย สุขุมวิท 72 พระโขนง กทม.
โทร. 3902445—54

หลวงพ่อ พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คุณเตชโม)

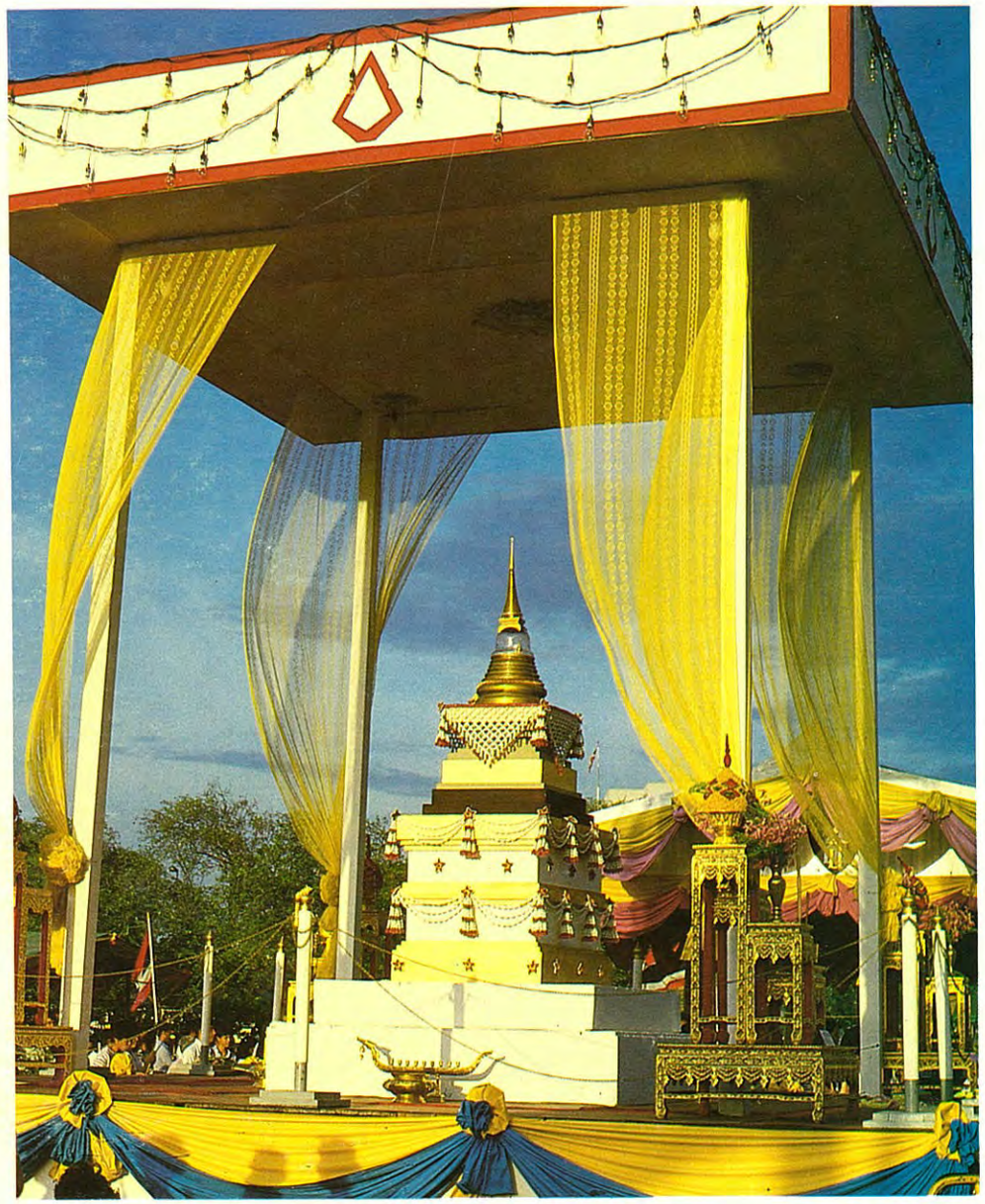

ปะรำ ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ งานวิสาขบูชา๒๕ สนามหลวง กทม.

ด้วยอภินันทนาการจาก

Progressive Design Inc.

เลขที่ 49—51 ศูนย์การค้าเฉลิมโลก ถนนราชดำริ กทม. โทร. 2539933—4

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา :
พระเดชพระคุณ พระพรหมคุณาภรณ์
(เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ. ๙)
พระเดชพระคุณ พระธรรมธีรราชมหามุนี
(ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙)
พระเดชพระคุณ พระราชวิสุทธิโมลี
(ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙)
พระเดชพระคุณ พระราชปริยัติกวี
(วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ. ๙)
พระเดชพระคุณ พระภาวนาโกศลเถร
(วีระ คณุตฺตโม)
พระเดชพระคุณ พระเมธีรัตโนดม
(อำนวย ปญฺญาวุฑฺโฒ ป.ธ. ๗)
พระอาจารย์เสริมชัย ชยมงฺคโล
(มงคลบุตร)
ศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ
(อดีตประธานศาลฎีกา)
ศาสตราจารย์ ดร. นิคม จันทรวิทุร

ผู้จัดการ :
รศ. ดร. พัฒนะ ภาวะนันท์

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา :
รศ. ดร. ธีระ เกรอต

กองบรรณาธิการ :
รศ. ถาวร สุทธิพงษ์
ผศ. ทรรศนีย์ อัศเวศม์
แพทย์หญิง คุณสวรรยา เดชอุดม
ผศ. ดร. พีระดา สิริจินตกาญจน์
ผศ. ดร. ศิริพร สิทธิประณีต
ผศ. เบญจา ตระกูลบุญ
คุณอรวรรณ เวศอุไร
คุณวีระ เนตยกุล
คุณสมชาย เทียมบุญประเสริฐ
คุณสุทัศน์ นิ่มกุลรัตน์
คุณสุนีรัตน์ ชลสายพันธ์

ฝ่ายภาพ :
คุณสง่า สัจพันโรจน์
คุณเฉลิมชาติ ทาสุคนธ์

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ :
คุณสุธาร สุขยางค์
คุณส่วน พนมวัฒนากุล

ฝ่ายธุรการ ประสานงาน :
คุณพจมาน ศิริบัณฑิตย์กุล
คุณบำรุง บุญเชื้อ
คุณอมรรัตน์ ตรีนุชจรัสกุล
คุณสมชาย บุญเชื้อ

ฝ่ายศิลป์ :
คุณสมโพธิ์ ฌานวังศะ
รูปเล่ม/ตัวเรียงอักษรคอมพิว :
บริษัท วีชั่นอาร์ต คอร์ปอเรชั่น จำกัด

พิมพ์ที่ :
ศรีเมืองการพิมพ์ ๕/๓๙ ถนนรองเมือง
ซอย ๕ กทม. ๑๐๕๐๐
นายประยุทธ คมอำนาจสกุล ผู้พิมพ์โฆษณา
โทร. ๒๑๔๔๖๖๐, ๒๑๔๔๓๗๐

ฉบับหน้าโปรดคอยรับภาพ หลวงพ่อวัดปากน้ำ จากปกฉบับนี้ เป็นอภินันทนาการ

นิตยสาร "ธรรมกาย" ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม-กันยายน ๒๙

สารบัญ

พระธรรมเทศนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ
พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ๔
มหาสติปัฏฐาน ๔ : ธรรมกาย
ธรรมกายคืออะไร ๒๗
ธรรมปฏิบัติ
นิวรณ์ ๕ ๓๙
ธรรมะสำหรับเยาวชน
รู้อยู่ ๓๗
จากพระไตรปิฎก
ตรีกาย ๒๓
อานุภาพธรรมกาย
ผจญมาร ๖๗
ประสบการณ์ผู้ปฏิบัติธรรม ๖๑
ตอบปัญหาธรรม
ธรรมกายครองจีวรอย่างไร ๕๓
การถวายเครื่องไทยทานแด่พระพุทธเจ้า ๕๕
สัมภาษณ์บุคคล
พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตฺตโม) ๑๕
ธรรมสภา ๔๗
ปกิณกะ
จากกรุงเทพฯถึงดำเนินสะดวก ๑๐
ไม่เห็นเป็นอย่างที่เขาว่า ๓๔
ผมได้อะไรจากดำเนินฯ ๓๖
หัวข้อสำรวจตนเอง ๖๙
กิจกรรม ๗๒

วัตถุประสงค์: เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเผยแพร่พระสัทธรรมตามแนววิชชาธรรมกาย ของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก ราชบุรี ในโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และมูลนิธิ/โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ● **อัตราค่าสมาชิก:** ๑ ปี(๔ เล่ม) ๑๒๐ บาท (ไม่คิดค่าส่ง)

บทนำ

นิตยสาร "ธรรมกาย" เล่มปฐมฤกษ์ก็ได้ปรากฏแก่สาธุชน คณะผู้จัดทำใคร่ขอชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดทำให้ทราบ คณะผู้จัดทำตระหนักมานานแล้วว่าได้มีผู้สนใจในธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ยังเข้าใจผิดวิชชาธรรมกายไปหลายอย่างมากมาย ทางมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายก็ได้พยายามชี้แจ้งเหตุผลให้เข้าใจ มีทั้งทางวิทยุโทรทัศน์ ทางข่าวสารและอื่น ๆ คาดว่าได้ผลบ้างพอสมควร อย่างไรก็ดียังมีท่านสาธุชนอีกจำนวนมากไม่ได้มีโอกาสรับข่าวสารนั้น จึงยังคงไม่เข้าใจอยู่ นิตยสาร "ธรรมกาย" นี้จะเป็นความพยายามอีกอย่างหนึ่งที่ให้ข่าวสาร เนื้อหาความสำคัญของวิชชาธรรมกาย เหตุผลของวิชชาธรรมกายที่ถูกต้องถึงมือท่านสาธุชนทั้งหลาย จะได้เข้าใจถึงข้อเท็จจริง และ **ช่วยกันผดุงความบริสุทธิ์แห่งพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า**

มีท่านสาธุชนเป็นจำนวนมากเข้าใจผิดว่าวิชชาธรรมกายนั้นเป็นสมถะ ยึดติดอยู่กับนิมิตเป็นดวงแก้ว หรือพระพุทธรูป เนื่องจากได้พบได้ยิน ได้ฟังมาเฉพาะบางตอนหรือจากผู้ที่ว่าเอาเอง คือไม่ได้ศึกษาปฏิบัติอย่างแท้จริง เพียงแต่ได้ยินได้ฟังแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้องตามลัทธิพิธีของตัว ก็เหมาว่าไม่ถูกต้อง นี่ถ้าเป็นนักปฏิบัติอย่างแท้จริงจะไม่พูดอย่างนั้น นั่นเพราะอะไร เพราะว่าการไปพูดวิจารณ์สิ่งที่ตัวไม่ได้รู้แจ้งตลอดแล้วย่อมมีแต่ผลลบ หรืออย่างมากก็เสมอตัว ไม่มีดีเลยถ้าวิจารณ์ถูกก็เสมอตัว แต่ถ้าวิจารณ์ผิดแล้วเท่ากับเป็นการตู่พุทธวจนะ ติดลบกันแบบตีตื้นไม่ขึ้นเลยทีเดียว

แนววิธีปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานที่พระพุทธองค์กล่าวไว้มีมากมายหลายอย่างวิชชาธรรมกายก็เป็นหนึ่ง มีหลักฐานในพระไตรปิฎกแน่นอน เพียงแต่ว่ารายละเอียดในทางปฏิบัติได้สูญหายไป พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ขณะปฏิบัติได้ค้นพบแนวทาง และศึกษาเข้าไปโดยละเอียดและได้นำมาถ่ายทอดให้ศิษยานุศิษย์ จึงได้เป็นแนวปฏิบัติมาจนทุกวันนี้

แท้จริงแล้ววิชชาธรรมกายเป็นทั้งสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานควบคู่กันไป ดังท่านสาธุชนจะได้เข้าใจโดยติดตามอ่านในนิตยสาร "ธรรมกาย" จุดประสงค์ของวิชชาธรรมกายก็เป็นการกำจัด อวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน ตามพระประสงค์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้ผิดเพี้ยนไปแต่อย่างใด ส่วนที่เน้นการรู้การเห็นนั้นก็เป็นไปเพื่อให้การกำจัดอวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะว่าการรู้การเห็นจะทำให้เข้าใจอวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน ฯลฯ อย่างถูกต้อง เมื่อเข้าใจอย่างถูกต้องถ่องแท้แล้ว การตัดก็ย่อมต้องเป็นไปโดยอัตโนมัติ และมีประสิทธิภาพสูงสุดแน่นอน ทั้งนี้ก็มิได้หมายความว่าถ้าไม่เห็นจะไม่สามารถตัดได้ ผู้ริเริ่มปฏิบัติวิชชาธรรมกายแม้ยังไม่เห็น ก็ย่อมได้รับผลของการปฏิบัติตามควรแก่ภูมิธรรม อวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน ก็ต้องลดลงไปตามส่วน ย่อมไม่เสียเปล่าแน่ จึงขอเชิญชวนท่านติดตามนิตยสาร "ธรรมกาย" ซึ่งจะให้ทั้งความรู้ด้านปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ และประสพการณ์ของผู้ปฏิบัติธรรมที่ยืนยันผลของการปฏิบัติ เพื่อท่านจะได้เข้าใจแนวปฏิบัติตามวิชชาธรรมกายที่ถูกต้อง ไม่เสียเวลาวกไปวกมาทำให้ล่าช้าไปโดยเปล่าประโยชน์ อีกข้อหนึ่งที่จำเป็นต้องเน้นก็คือ ไม่ใช่ผู้ที่ขึ้นชื่อว่าได้ปฏิบัติวิชชาธรรมกายแล้วจะถูกต้องเสมอไป ถ้าปฏิบัติอย่างดุ่ย ๆ ไป ปิดหูปิดตาตัวเอง ไม่สนใจที่จะกำจัดอวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "โมหะ" ยิ่งปฏิบัติก็จะยิ่งแย่ เพราะตัว "โมหะ" นั้นจะชักจูงให้ประพฤติปฏิบัติในอกุศลกรรมโดยไม่รู้สึกตัวกว่าจะรู้สึกตัวก็อาจจะสายเกินแก้ เหมือนน้ำเซาะฝั่ง กว่าจะรู้สึกตัวต่อเมื่อบ้านพังลงไปแล้ว ฉะนั้นทุกท่านใส่ใจให้จงหนักดังที่พระเดชพระคุณ พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณฺตฺตโม) กล่าวว่า "ถึงได้ ๑๘ กายแล้วก็ยังไม่พ้นนรก ถ้าไม่คอยระวังกำจัด อวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน"

ส่วนการปฏิบัติแนวอื่นที่เน้นการกำจัด อวิชชา กิเลส ตัณหา อุปาทาน ก็ย่อมได้รับผลตามส่วนถูกต้องตามพระประสงค์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเช่นกัน เหตุผลนี้มีท่านที่สนใจในธรรมปฏิบัติเป็นจำนวนมากไม่เข้าใจ มีการแบ่งเป็นพวกสายนั้นสายนี้ ราวกับว่ามิใช่พุทธสาวกฉะนั้นจึงใคร่ขอกราบเรียนว่า เรามาตระหนักว่าเป็นพุทธสาวกกันเถิด ครูบาอาจารย์ท่านใดที่ท่านเลื่อมใสศรัทธาไปหาก็ย่อมประเสริฐ ส่วนครูบาอาจารย์ท่านอื่นที่ปฏิบัติถูกต้องครบตามพระประสงค์ก็ควรเคารพ และในหมู่ศิษย์ก็ควรมีความกลมเกลียวถือเป็นพุทธบุตรเหมือนกัน

จากแบบสอบถามข้อมูลการเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายเบื้องต้น ข้อมูลเบื้องกลาง (อบรมมหาสติปัฏฐาน ๔) ตามแนววิชชาธรรมกาย และข้อมูลการเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายชั้นสูง ท่านสาธุชนท่านที่ไม่เคยรู้จักวิชชาธรรมกายนี้ว่ามีอะไร? เป็นมหาสติ–ปัฏฐาน ๔ หรือเปล่า? ท่านก็จะได้เห็นโครงสร้างของวิชชาธรรมกายได้ในนิตยสารฉบับนี้ และท่านจะได้รู้จักอานุภาพของธรรมกายก็ด้วยการรู้จักโครงสร้างของวิชชาธรรมกาย

นิตยสาร "ธรรมกาย" จะออกเป็นราย ๓ เดือน เพราะกำลังของคณะผู้จัดทำมีน้อย แต่เนื่องจากเห็นว่าได้มีผู้เข้าใจวิชชาธรรมกายไขว้เขวไปมาก จำเป็นต้องพยายามให้ข้อมูลที่ถูกต้องแข่งกับเวลา ต้องรีบจัดทำขึ้น จึงหวังว่าเมื่อท่านผู้อ่านได้เข้าใจข้อมูลถูกต้องแล้ว มีศรัทธาที่จะช่วยกันเผยแพร่โดยทางหนึ่งทางใด ทางคณะผู้จัดทำก็ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง.

บรรณาธิการ

พระธรรมเทศนา

พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

โดย พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทฺธสฺสฯ

อิติปิโส ภควา ฯลฯ พุทฺโธ ภควาติ

ณ บัดนี้ จะได้แสดงธรรมกถา ว่าด้วย**พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ**เพื่อประดับสติปัญญาและปสาทะแห่งท่านสัปปุรุษพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ผู้มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จักแสดงตามลำดับพระบาลีที่ยกไว้ข้างต้น เริ่มแต่คำว่า อิติปิโส ภควา ไปจนจบ แต่การแสดงจะหนักไปในทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

คำว่า **คุณ** ในที่นี้หมายความว่ากระไรเมื่อพิเคราะห์ดูตามถ้อยคำในบาลีนี้แล้วหมายความว่า **ความดี ความงาม ที่ควรเทอดทูนเคารพบูชา** ความดีความงามของพระพุทธเจ้า ๙ ประการ ของพระธรรม ๖ ประการ ของอริยสงฆ์ ๙ ประการ ตามที่ปรากฏในพระบาลีนี้ จักได้แสดงแต่ละประการเป็นลำดับไปเริ่มต้นพระพุทธคุณก่อน ซึ่งตั้งต้นด้วยคำว่า อรหํตลอดจนจบสังฆคุณ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ที่มีพระเกียรติคุณเฟื่องฟู จนเป็นที่เคารพสักการะของมวลเทวดา อินทร์ พรหม และมนุษย์มาจนตราบเท่าทุกวันนี้ มิใช่เพราะเหตุที่พระองค์เป็นกษัตริย์แต่เป็นเพราะเหตุอื่น เหตุอื่นคืออะไร ก็คือเหตุที่พระองค์สละราชสมบัติออกบรรพชาประกอบพระมหาวิริยะความเพียรอันแรงกล้า จนได้บรรลุพระโพธิญาณ ณ ควงไม้พระศรีมหาโพธิ์ เมื่อวันวิสาขะปุรณมีเพ็ญเดือน ๖ นั้นเอง พระองค์ได้ตรัสรู้เญยยธรรมทั้งปวงในเวลารุ่งอรุณวันนั้น คุณงามความดีของพระองค์ได้บังเกิดขึ้นในพระองค์ตั้งแต่วันนั้นเป็นลำดับมา จนตราบเข้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน รวมเป็น ๙ ประการด้วยกัน

อรหํ

อรหํ เป็นพระคุณข้อต้น มีนัยดังจะแสดงต่อไปนี้

อรหํ เป็นเนมิตกนาม เกิดขึ้นเองพร้อมกับที่พระองค์บรรลุพระโพธิญาณ ยกตัวอย่างเทียบเคียงคล้ายกับชื่อพระราชกุมารีของพระเจ้าปเสนทิโกศลชื่อว่า "มัลลิกา" กล่าวคือว่า วันที่พระนางเธอประสูตินั้น มีดอกมะลิร่วงลงมาจากอากาศในเวลาเกิด พระราชบิดาและพระประยูรญาติถือเอานิมิตดอกมะลินั้นขนานนามธิดาองค์นั้นว่า "มัลลิกา" ซึ่งแปลว่าพระนางมะลิ

อรหํ เป็นคำที่พวกเรานักปฏิบัติธรรมเชิดชูกันนักหนา ถึงแก่ได้นำมาใช้เป็นบทบริกรรมภาวนาในเมื่อนั่งสมาธิ ฉะนั้น จึงขอนำมาแปลไว้ในที่นี้เพื่อได้ซาบซึ้งถึงพระคุณนามข้อนี้ไว้บ้าง แต่การจะพรรณนาให้สิ้นสุดได้ เมื่อคิดเทียบแล้วก็เท่ากับอากาศในปีกนกกล่าวคือ บรรดาอากาศทั้งหลายในสากลโลกมีมากสุดที่จะคณนา แต่คิดเฉพาะอากาศเท่าที่ปีกนกกระพือขณะที่บินหนหนึ่ง จะมีอากาศอยู่ในระหว่างปีกนกนิดเดียว ในจำนวนอากาศทั้งหลาย นี่ฉันใดก็ฉันนั้น

อรหํ แปลสั้น ๆ ว่าไกล ว่าควรเป็นสองนัยอยู่ "**ไกล**" หมายความว่า **ไกลจากกิเลส** หรือว่า **พ้นจากกิเลส** เสียแล้ว "ไกล" ตรงกันข้ามกับปุถุชนคนเราซึ่งยังอยู่ใกล้ชิดกิเลส พระองค์บริสุทธิ์ผุดผ่องดังแท่งทองชมพูนุท หรืออีกอย่างหนึ่งว่าใสเหมือนดวงแก้วอันหาค่ามิได้ สมคำที่ว่า **พุทธรัตนะ** ประกอบด้วย**ตาทิโน** เป็นผู้คงที่ไม่หวั่นไหว หากจะมีของหอมมาชะโลมไล้พระวรกายซีกหนึ่งและเอาของเหม็นมาชะโลมซีกหนึ่ง พระหฤทัยของพระองค์ก็ไม่แปรผันยินดียินร้ายประการใดและเปรียบได้อีกสถานหนึ่งว่า**อินฺทขีลูปโม** พระทัยมั่นคงดังเสาเขื่อน ถึงจะมีพายุมาแต่จาตุรทิศก็ไม่คลอน เมื่อเช่นนี้จึงมีนัยที่แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นผู้ควรคือเป็นผู้ที่เราสมควรจะเทอดจะบูชาไว้เหนือสิ่งทั้งหมด อรหํ เป็นนามเหตุ พระคุณนามนอกนั้นเป็นนามผล

ว่าในด้านภาวนา กายนี้มีซ้อนกันเป็นชั้น ๆ มีกายทิพย์ซ้อนอยู่ในกายมนุษย์ กายรูปพรหมซ้อนอยู่ในกายทิพย์ กายอรูปพรหมซ้อนอยู่ในกายรูปพรหม กายธรรมซ้อนอยู่ในกายอรูปพรหม คนเราที่ว่าตายนั้นคือ กายทิพย์กับกายมนุษย์หลุดพรากออกจากกันเหมือน มะขามกะเทาะล่อนจากเปลือก ฉะนั้น กายทิพย์ก็หลุดจากกายมนุษย์ไป

การละกิเลสของพระองค์หลุดไปเป็นชั้น ๆ ตั้งแต่กิเลสในกายมนุษย์ กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหมเป็นลำดับไป กิเลสในกายมนุษย์ คือ อภิชฌา พยาบาทมิจฉาทิฏฐิ กิเลสในกายทิพย์ คือ โลภะ โทสะ โมหะ กิเลสในกายรูปพรหม คือ ราคะ โทสะ โมหะ กิเลสในกายอรูปพรหม คือ กามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย อวิชชานุสัย ต่อแต่นี้ไปจึงชักเข้าถึงกายหนึ่ง คือ กายธรรมหรือเรียกว่า ธรรมกาย เข้าชั้นโคตรภูจิต เรียกว่าโคตรภูบุคคล ๆ นี้เดินสมาบัติเพ่งอริยสัจสี่เป็นอนุโลม ปฏิโลม จนหลุดพ้นจากกิเลส พวกสักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาสแล้วตกสูญวับกลับเป็นพระโสดาบัน เป็นอันว่าพระโสดาบันละกิเลสได้ ๓ คือ สักกายทิฏฐิวิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส แล้วกายโสดาบันนี้เดินสมาบัติเพ่งอริยสัจสี่เป็นอนุโลม ปฏิโลมต่อไปถึงขีดสุด ละกิเลสได้อีก ๒ คือ กามราคะ พยาบาท ชั้นหยาบจึงเลื่อนชั้นขึ้นเป็นสกทาคามี กายพระสกทาคามีเดิน

สมาบัติ เพ่งอริยสัจสี่ทำนองเดียวกันนั้นต่อไปถึงขีดสุดละกิเลสได้อีก ๒ คือ กามราคะ พยาบาท ขั้นละเอียด จึงเลื่อนชั้นเป็นพระอนาคามี แล้วกายพระอนาคามีเดินสมาบัติเพ่งอริยสัจสี่ทำนองเดียวกันนั้นต่อไป ถึงขีดสุดละกิเลสได้อีก ๕ คือ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา จึงเลื่อนขึ้นจากพระอนาคามีเป็นพระอรหันต์จิตของพระองค์บริสุทธิ์ผุดผ่องปราศจากกิเลสทั้งมวล จึงได้พระเนมิตกนามว่า อรหํ (จะกล่าวละเอียดในตอนสังฆคุณ)

เหตุที่ทำให้พระองค์เป็น อรหํ นั้น สรุปโดยย่อ ก็ได้แก่การที่พระองค์บำเพ็ญสมาธิเจริญวิปัสสนาด้วยพระมหาปธานวิริยะอันแรงกล้า ณ โคนไม้พระศรีมหาโพธิ์ในวันวิสาขปุรณมีนั้นโดยความเด็ดเดี่ยว ตั้งพระหฤทัยอธิษฐานว่า แม้เนื้อและเลือดในพระสรีระของพระองค์จะเหือดแห้ง เหลือแต่เส้นเอ็น หนัง และกระดูกก็ตามทีเถิด หากไม่ได้บรรลุพระสัมโพธิญาณตราบใด พระองค์จะไม่ยอมลุกจากที่นั้นเป็นอันขาด แล้วพระองค์ก็ทรงนั่งสมาธิรุดไปด้วยน้ำพระทัยอันเด็ดเดี่ยว ในที่สุดก็ได้บรรลุพระสัมโพธิญาณสมดังพระประสงค์ ในราตรีกาลแห่งวันวิสาขปุรณมีนั้นเอง ยามต้นทรงบรรลุปุพเพนิวาสานุสติญาณ ความหยั่งรู้ระลึกชาติหนหลังได้ ยามที่ ๒ ทรงบรรลุจุตูปปาตญาณ ความหยั่งรู้ถึงความจุติและความเกิด ยามที่ ๓ ทรงบรรลุอาสวักขยญาณ ความหยั่งรู้ที่กำจัดอาสวะกิเลสที่หมักหมมอยู่ในจิตให้หมดสิ้นไป ทรงรู้เห็นแจ่มแจ้งหมด เห็นจริง ๆ เห็นด้วยตาของธรรมกาย ไม่ใช่เห็นด้วยตามนุษย์ หรือคิดคาดคะเนเอา เห็นตลอดทั่วโลกมนุษย์ โลกสวรรค์ โลกนรก เพราะพระองค์ได้ผ่านพ้นโลกเสด็จออกสู่แดนพระนิพพานแล้วจึงเห็นได้ทั่วถ้วนโดยมิสงสัย

สัมมา สัมพุทโธ

สัมมา สัมพุทโธ แปลตามศัพท์ว่า ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ หรือนัยหนึ่งว่า **ตรัสรู้เองโดยถูกต้อง** หรือพูดให้สั้นก็ว่า รู้ถูกเอง เพื่อให้ใกล้กับภาษาสามัญที่ใช้กันว่า รู้ผิดรู้ถูกได้แก่คำที่พูดติเตียนคนที่ทำอะไรผิดพลาดไปว่าเป็นคนไม่รู้ถูกรู้ผิดทำไปอย่างโง่ ๆ ดังนี้เป็นต้น แต่แท้จริง "พุทโธ" คำนี้เมื่อพิเคราะห์ให้ลึกซึ้งลงไปตามรูปศัพท์แล้ว มีความหมายลึกซึ้งมาก ต่างกันไกลกับคำว่า ชานะ หรือ วิชานะ ซึ่งแปลว่ารู้แจ้งนั้น ดังนั้น พุทโธ จึงได้แปลกันว่า **"ตรัสรู้"** ไม่ใช่รู้เฉย ๆ เติมคำว่า "ตรัส" นำหน้า "รู้" ซึ่งสะกิดให้สนใจว่า **"รู้"** กับ **"ตรัสรู้"**๒ คำนี้ มีความหมายลึกตื้นกว่ากันแน่ โดยมิได้สงสัย เมื่อระลึกถึงพระบาลีในธรรมจักกัปปวัตตนสูตรที่ว่า "จกฺขุํ อุทปาทิ ญาณํ อุทปาทิ ปญฺญาอุทปาทิ วิชฺชา อุทปาทิ อาโลโก อุทปาทิ ฯ" จึงทำให้แลเห็นความว่า คุณวิเศษทั้ง ๕ อย่างดังบาลีที่ยกขึ้นกล่าวนี้ จะเป็นความหมายแห่งคำว่า **พุทโธ** กล่าวคือ จกฺขุํ ญาณํ ปญฺญา วิชฺชา อาโลโก ทั้ง ๕ อย่างนี้ประมวลเข้าด้วยกัน รวมเป็นคำแปลของคำว่า **พุทโธ** หรือจะแปลให้สั้นเข้าอีก คำว่า **พุทโธ** ก็ยังต้องแปลว่า **ทั้งรู้ทั้งเห็น** ไม่ใช่รู้เฉย ๆ อาศัยคำว่า จักฺขุํ ญาณํ ในบาลีที่ยกขึ้นกล่าวมานั้นเป็นเครื่องประกอบ ยิ่งกว่านั้นยังมีคำว่า ชานตา ปสฺสตา ฯ ในมหาสติปัฏฐานสูตรอยู่อีก ซึ่งเป็นเหตุสนับสนุนว่า ที่ว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้นั้นไม่ใช่รู้เฉย ๆ เป็นทั้งรู้ทั้งเห็น

ที่ว่า "เห็น" นั้นมิได้หมายความว่าเห็นอย่างตาเราเห็นอะไรจริง ๆ แต่ **พระองค์เห็นด้วยตาธรรมกาย** และ**การที่พระองค์เห็นนี้** โดยมิได้มีผู้ใดสอนให้รู้สอนให้เห็น **รู้เห็นโดยลำพังพระองค์เอง** และ **สิ่งทั้งหลายที่พระองค์รู้เห็นนั้น ตรงตามความเป็นจริงทั้งนั้น มิใช่คาดคะเน หรืออนุมานเอา จึงเป็นองค์สัมมาสัมพุทโธ พระผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ** หรือนัยหนึ่งว่า โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ จึงได้ชื่อว่า **"ตรัสรู้"** ยังมีคำว่า **"สัม"** นำหน้า **"พุทธะ"** เติมเข้ามาอีกคำหนึ่ง ซึ่งแปลว่า ด้วยพระองค์เอง คือไม่ต้องมีผู้สั่งสอนพระองค์ทำอย่างไร จึงตรัสรู้ด้วยพระองค์เองเช่นนั้น ข้อนี้ตอบไม่ยาก พระองค์ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองได้ก็เพราะความเป็น **"อรหํ"** ของพระองค์ดังกล่าวมาข้างต้นแล้วนั่นเอง คือ เมื่ออำนาจสมาธิทำให้จิตของพระองค์หลุดพ้นจากอาสวะแล้ว **จิตของพระองค์ก็ใสยิ่ง หยุด และบริสุทธิ์ผุดผ่อง เพราะหยุดนิ่งนั่นเอง จึงมีสิ่งหนึ่งผุดขึ้นในนิ่ง ทำให้รู้พระองค์ก็รู้ตามนั้นไป** น้ำขุ่นแม้อิฐสักก้อนหนึ่งอยู่ก้นโอ่งเราก็มองไม่เห็น แต่ถ้าน้ำนั้นนอนนิ่งใสบริสุทธิ์แล้ว แม้แต่เข็มอยู่ก้นโอ่งเราก็เห็นฉันใดก็ฉันนั้น

ยังมีคำว่า **"สัมมา"** นำหน้า **"สัมพุทโธ"** อีกคำหนึ่ง คำว่า **สัมมา** แปลว่า **โดยชอบ** หรือ **โดยถูกต้อง** พระองค์ตรัสอะไร มีเหตุผลยันกันได้เสมอ จึงได้ชื่อว่าถูกต้อง เพราะการพูดอะไรไม่มีเหตุผลรับสมหรือยันกันได้แล้ว ตามหลักธรรมดาเรียกว่าไม่ถูก ต้องมีเหตุผลรับสมกันจึงจะนับว่าถูกพระสัทธรรมคำสอนของพระองค์ มีเหตุผลรับสมกันอยู่เสมอไม่คลาดเคลื่อนจึงสมควรแล้วที่ได้พระเนมิตกนามว่า สัมมาสัมพุทโธ

พระพุทธวจนะที่ควรนำมาสาธกในที่นี้ ว่าแต่โดยสั้น ๆ ก็ว่า พระองค์ตรัสรู้เหตุ ตรัสรู้ผลไม่ใช่รู้แต่เหตุหรือรู้แต่ผล **พระองค์ตรัสรู้ทั้งเหตุตรัสรู้ทั้งผล** ที่ว่านี้ คืออะไร **เหตุสุข เหตุทุกข์ เหตุไม่สุขไม่ทุกข์** หรือเรียกว่าอัพยากฤต คือ สภาพเป็นกลาง ๆ

...จิตของพระองค์ก็ใสยิ่ง หยุด และบริสุทธิ์ผุดผ่อง เพราะหยุดนิ่งนั่นเอง จึงมีสิ่งหนึ่งผุดขึ้นในนิ่ง ทำให้รู้พระองค์ก็รู้ตามนั้นไป...

ทั้ง ๓ อย่างนี้ เป็นรากฐานแห่งการตรัสรู้ของพระองค์ กล่าวคือ สุข พระองค์ไม่ทรงรู้แต่สุขเฉย ๆ ตรัสรู้ลึกซึ้งเข้าไปถึงว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดสุขด้วย และอีก ๒ ประการนั้นก็เช่นเดียวกันรู้ทั้งเหตุ รู้ทั้งผลคู่กันไป เป็นต้นว่าสุขเป็นผลคือความสบายกายสบายใจ อะไรเล่าเป็นเหตุที่ให้เกิดผลคือสุขดังกล่าวนั้น พระองค์ตรัสไว้ว่า อโลภะ อโทสะ อโมหะ ไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง (แปลอย่างย่อที่สุด) ๓ ประการนี้แหละเป็นเหตุดังมีบาลีเป็นที่ยืนยันว่า กุสลาธมฺมา อกุสลาธมฺมา อพฺยากตาธมฺมา เป็นอาทิ โลภ โกรธ หลงเป็นฝ่ายอกุศล ตรัสว่าเป็นเหตุแห่งทุกข์ เราปุถุชนมักรู้กันแต่ผล สาวหาเหตุไม่ใคร่ถึง เช่นคนทำโจรกรรมแล้ว ไปต้องโทษอย่างมาก ที่รู้กันทั่วไปมักอยู่ในขั้นหยาบ ๆ ว่า ผลที่ต้องได้รับทุกข์คือการต้องโทษนั้น เนื่องมาจากโจรกรรม แต่แท้จริงเหตุเท่านั้นยังไม่พอ เมื่อสาวเข้าไปอีก ทำไมเขาจึงทำโจรกรรม ก็จะได้ความว่าเพราะโลภะเป็นมูลเหตุ แต่ก็ยังไม่พอ เมื่อสาวเข้าไปอีกว่าทำไมโลภะจึงครอบงำเขาได้ ก็จะได้ความว่าจิตใจของเขาสกปรก ทำไมจิตใจของเขาจึงสกปรก จึงได้เหตุว่าเพราะเขาไม่ประพฤติตามโอวาทพระบรมศาสดา อย่างน้อยก็

เป็นคนทุศีล อทินนาทานขาดไปเสียองค์หนึ่งแล้ว เหตุใดเขาจึงเป็นคนทุศีล ก็จะได้ความว่าเขาไม่รู้เรื่องศีลหรือรู้แล้วไม่นำพา ทำไมจึงไม่รู้เรื่องศีล ก็อาจเป็นเพราะเหตุที่เขาไม่เคยอ่านหนังสือทางพระพุทธศาสนาหรือสดับตรับฟังพระธรรมเทศนา ฯลฯ ดังนี้เป็นต้นพระองค์ทรงสอนไว้ละเอียดถี่ถ้วนว่า ให้รู้เท่าถึงเหตุผล รู้ว่าผลนี้เกิดจากเหตุใด **พระองค์มีแนวสอนให้ปฏิบัติเพื่อละเหตุที่ให้เกิดทุกข์ บำเพ็ญเหตุที่ให้เกิดสุขตลอดจนวิถีทางดับเหตุทั้งปวง ซึ่งเรียกว่านิโรธ**

เพื่อรับสนองข้อความดังกล่าวมา ก็มีถ้อยคำของพระอัสสชิเถระเป็นหลักฐานสนองรับรองพระพุทธวจนะดังกล่าวมา คือภายหลังแต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ พระอัสสชิเถระซึ่งเป็นพระสาวก ไปประกาศพระศาสนา ไปพบกับอุปติสปริพาชก ๆ ตั้งกระทู้ถามกันสั้น ๆ ถึงเรื่องพระศาสดาว่าทรงสั่งสอนอย่างไร พระอัสสชิได้ตอบว่า ทรงสอนถึงเหตุและวิถีทางที่จะดับเหตุเหล่านั้น ดังพระบาลีว่า เย ธมฺมา เหตุปฺพฺภวา เตสํ เหตุํ ตถาคโต ฯลฯ หรือพูดอย่างสั้นอีกนัยหนึ่งว่าพระองค์สอนให้รู้ว่า อะไรชั่ว อะไรดี อะไรเป็นเหตุของความชั่ว อะไรเป็นเหตุของความดี โลภะ โทสะ โมหะ เป็นเหตุแห่งความชั่วหรือความเสื่อม อโลภะ อโทสะ อโมหะ เป็นเหตุแห่งความดีหรือความเจริญ ทรงสอนว่า ก่อนจะพูด คิดหรือทำสิ่งใด จงมีสติ หรือที่เรียกว่าใช้ความคิดให้รอบคอบเสียก่อนจึงพูด จึงคิด จึงทำการนั้น ๆ แลว่าโดยเฉพาะ จงระวังเรื่อง โลภะ โทสะ โมหะ นั้นไว้อย่าให้เข้าครอบงำได้ ในเมื่อจะทำ พูด คิดการสิ่งใด พระองค์ทรงสอนไว้ในทางปรมัตถ์ว่า ธรรมดาจิตนั้นใสบริสุทธิ์อยู่เสมอ ซึ่งหมายความว่า จิตที่ไม่มีกิเลสผสม ส่วนพวกกิเลส เช่น โลภะ ฯ เรียกว่าเป็นของจรมา เมื่อมาพ้องพานจิตก็ย้อมจิตให้เป็นไปตามสภาพอันชั่วช้าของกิเลสนั้น ๆ **จิตระคนด้วยราคะ** หรือ **โลภะ มีสีแดง ระคนด้วย โทสะ สีดำ ระคนด้วย โมหะ ขุ่นเหมือนตมหรือน้ำล้างเนื้อ สิ่งเหล่านี้พระองค์ใช้ตาธรรมกายมองเห็นจริง ๆ** พวกเราเหล่าศาสนิกชน เมื่อเรียนภาวนาเพ่งถึงขนาด จะเห็นจริงด้วยตนเอง การปฏิบัติกิจทางภาวนานั้นก็คือพยายามกลั่นเอากิเลสออกเสียจากจิต ให้จิตใจบริสุทธิ์อันได้ชื่อว่ากิริยาจิต กิริยาจิตเช่นนี้เป็นอัพยากฤตแล้ว ต่อจากนั้นไปจะเป็นจิตที่ควรแก่การทุกอย่าง

พระธรรมเทศนาของพระองค์เมื่อตอนตรัสรู้ใหม่ ๆ หนักไปในทางแสดงเหตุ และการดับเหตุ หรือที่เรียกว่า **สมุทัย** กับ **นิโรธ** ดังเช่นในการให้พิจารณาเรื่องสังขาร ในด้าน **สมุทัย** ว่า **อวิชชาปัจจยา สังขาราฯ** และในด้าน **นิโรธ** ว่า **อวิชชา–เตฺวฺวา อเสสวิราคนิโรธา**

ในด้าน **สมุทัย** นั้น แปลความเป็นสยามภาษาว่า **อวิชชาเป็นปัจจัยให้เกิดสังขาร สังขารเป็นปัจจัยให้เกิดวิญญาณ วิญญาณเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป นามรูปเป็นปัจจัยให้เกิดอายตนะ ๖ อายตนะ ๖ เป็นปัจจัยให้เกิดผัสสะ ผัสสะเป็นปัจจัยให้เกิดเวทนา เวทนาเป็นปัจจัยให้เกิดตัณหา ตัณหาเป็นปัจจัยให้เกิดอุปาทาน อุปาทานเป็นปัจจัยให้เกิดภพ ภพเป็นปัจจัยให้เกิดชาติ ชาติเป็นปัจจัยให้มีความแก่ ความตาย และความเศร้าโศกต่าง ๆ** สิ่งเหล่านี้จะดับได้ก็เพราะดับชาติ ๆ ดับได้ก็เพราะดับภพ ๆ จะดับได้ก็เพราะอุปาทานดับ อุปาทานจะดับได้ก็เพราะตัณหาดับ ตัณหาจะดับได้ก็เพราะเวทนาดับ เวทนาจะดับได้เพราะผัสสะดับ ผัสสะจะดับได้ก็ต่อเมื่ออายตนะดับ อายตนะจะดับได้ต่อเมื่อนามรูปดับ นามรูปจะดับได้ต่อเมื่อวิญญาณดับ วิญญาณจะดับได้ต่อเมื่อสังขารดับ สังขารจะดับลงก็เพราะอวิชชาดับ เหตุผลเกิดดับเกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่เช่นนี้ เรียกว่าปัจจยาการ ที่พระองค์ได้รู้แจ้งแทงตลอดในวันตรัสรู้นั้นทั้งสิ้น พิจารณาตามลำดับ ดังที่ยกขึ้นกล่าวมาข้างต้น เมื่อย่นให้ได้ความเข้าใจอันจะเป็นผลในทางปฏิบัติแล้ว ก็มีตัวสำคัญอันเดียวคือ **อวิชชา** เป็นมูลรากฝ่ายเกิด หรือที่เรียกว่า **สมุทัย** และในทางดับ หรือที่เรียกว่า **นิโรธ** ก็ทำนองเดียวกัน อวิชชา เท่านั้นเป็นตัวการสำคัญ **ถ้าดับอวิชชาได้อย่างเดียว อื่น ๆ ดับเรียบหมด** เพราะอวิชชาเหมือนต้นไฟ แต่ถ้ายังดับอวิชชาไม่ได้แล้ว ก็ไม่มีหวังว่าอย่างอื่นจะดับได้ **ที่หมายสำคัญในคำสอนของพระองค์จึงอยู่ที่ว่า ให้ผู้ปฏิบัติเพียรหาทางกำจัดอวิชชาเสีย จึงจะพ้นจากห้วงลึกคือวัฏ–สงสารได้**

อเนกชาติ สํสารํ ฯลฯ ในขณะเมื่อแสงทองเรื่อเรืองแข่งแสงเงินขึ้นมายังขอบฟ้าเบื้องบูรพาอันเป็นสัญญาณว่าดวงอาทิตย์เตรียมทำหน้าที่จะส่องโลกอยู่แล้ว เป็นเวลาที่อากาศยะเยือกเย็นสดชื่นส่งใจเราหวนไประลึกถึงเวลารุ่งอรุณแห่งวันเพ็ญวิสาขมาส อันเป็นวันที่พระบรมโลกนาถอรหันต–สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณนั้น เราจะแลเห็นโอภาสรัศมีอันรุ่งโรจน์ยิ่งกว่าแสงทองนั้นร้อยเท่าพันทวี ช่วงโชติอยู่ภายใต้โพธิพฤกษ์อันมหาศาล ใบเขียวชอุ่มรับกับรัศมีอันเหลืองอร่ามอยู่ภายใต้นั้น ในใจกลางแห่งรัศมีอันช่วงโชติชัชวาลอยู่นั้น มิใช่อื่นไกล คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ประทับพริ้มอยู่ด้วยพระอาการชื่นบานพระหฤทัยที่ได้เสวยวิมุตติสุข อันเป็นผลแห่งการที่พระองค์ได้ทรงประกอบพระมหาปธานวิริยะมาเป็นเวลาช้านาน จึงได้บรรลุอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณสมดังพระหฤทัยประสงค์ พระองค์จึงทรงเปล่งพระอุทานเย้ยตัณหาว่า อเนกชาติ สํสารํ ดังที่ได้ยกขึ้นกล่าวไว้ข้างต้นนั้น ซึ่งแปลใจความเป็นสยามภาษาว่า **"เราสืบเสาะหาตัวช่างไม้ผู้สร้างปราสาทมานานแล้ว เมื่อเรายังหาไม่พบ เราต้องท่องเที่ยวอยู่ในสงสาร เวียนตายเวียนเกิดอยู่แทบจะนับชาติไม่ถ้วน การเกิดนำความทุกข์มาให้เราแล้ว ๆ เล่า ๆ ไม่รู้จักจบจักสิ้น นี่แน่ะท่านนายช่างไม้กล่าวคือตัณหา ! บัดนี้เราเจอะตัวท่านแล้วละ ท่านหมดโอกาสที่จะมาสร้างปราสาทคือ อัตตภาพร่างกายเราต่อไปได้อีกแล้ว กระดูกซี่โครงท่านกล่าวคือกิเลส เราหักเสียกรอบหมดแล้ว มิหนำซ้ำ ยอดปราสาทกล่าวคืออวิชชา เราก็รื้อทำลายหมดสิ้นแล้ว จิตของเราปราศจากเครื่องปรุงแต่งแล้ว เราถึงซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหาแล้ว"** พระอุทานนั้นมีข้อความเป็นบุคคลาธิษฐานสั้น ๆ แต่มีอรรถรสลึกซึ้งน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ที่แปล คหกูฏิ ว่ายอดปราสาท ก็เพื่อความเหมาะสมที่พระองค์เป็นกษัตริย์ เพราะบ้านเรือนของพระมหากษัตริย์เรียกกันว่าปราสาทราชฐาน พระอุทานนั้นมีข้อความชัดเจนแล้วมิจำต้องอธิบาย

(โปรดติดตามตอนต่อไปในฉบับหน้า)

ปกิณกะ

"จากกรุงเทพฯ ถึง ดำเนินสะดวก"

ความเป็นมา

สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยมีพระเดชพระคุณพระพรหมคุณาภรณ์ กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๑๐ และเจ้าอาวาสวัดสระเกศฯ เป็นประธาน และพระเดชพระคุณ พระภาวนาโกศลเถร รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นรองประธาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะร่วมมือกันกับโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดยมีพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าคณะภาค ๗ และเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นประธาน และพระเดชพระคุณ พระภาวนาโกศลเถร รองเจ้าอาวาส และพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำฯ เป็นรองประธาน ในอันที่จะเผยแพร่พระสัทธรรมตามแนว

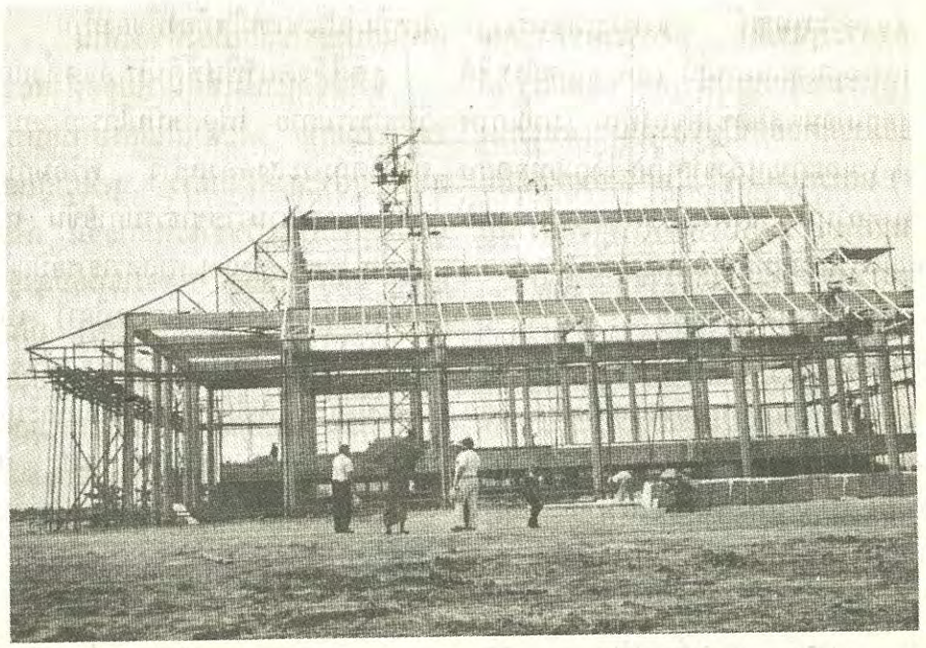

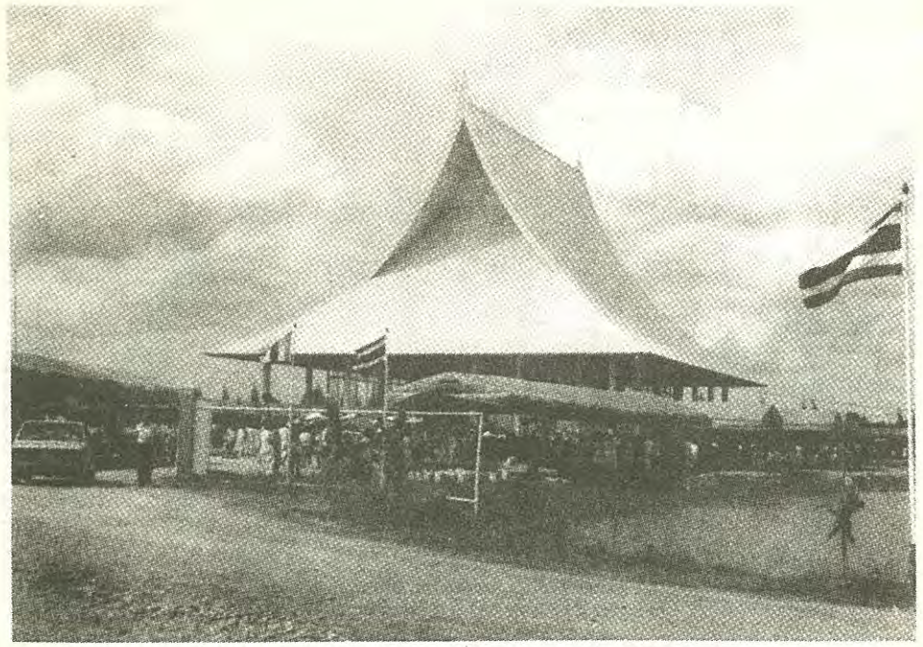

วิชชาธรรมกายของพระพุทธเจ้า ซึ่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ได้สั่งสอนศิษยานุศิษย์มาจนตลอดชีวิตของท่าน (มรณภาพเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒) และภายหลังจากนั้นก็ได้ถ่ายทอดสืบต่อกันมาตราบเท่าทุกวันนี้ ซึ่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถรรับถ่ายทอดโดยตรงจากหลวงพ่อวัดปากน้ำฯ ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

เพื่อสร้างพระในใจคนและเพื่อสร้างพระวิปัสสนาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งทางด้านหลักปริยัติสัทธรรมและหลักปฏิบัติสัทธรรม เพื่อให้ได้รับผลของการปฏิบัติตามสมควรแก่ภูมิธรรมและบุญบารมีของแต่ละท่าน และในส่วนของพระวินัยนั้น ก็ให้ได้รับการอบรมเพื่อให้งดงามทั้งศีลาจารวัตรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พุทธบริษัทอื่น และนำความรู้และประสบการณ์จากการเข้ามารับการฝึกอบรมทั้งพระธรรมและพระวินัยจากสถาบันแห่งนี้ กลับไปเผยแพร่แก่ประชาชนในท้องที่ของท่าน

จึงได้จัดหาพื้นที่ดินเพื่อจัดตั้งสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย เพื่อดำเนินโครงการอบรมพระกัมมัฏฐาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว พร้อมกับดำเนินการก่อตั้มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายขึ้น เพื่อจดทะเบียนนิบุคคล โดยมี ฯพณฯ ศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ (ขณนั้นดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา) เป็นประธาน เพื่จัดการทางด้านการเงินและทรัพย์สินของโครงการทั้ง และสถาบัน โดยได้จัดตั้งสถาบันและมูลนิธิ พุทธภาวนวิชชาธรรมกาย ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๓เป็นต้นมา

ในขั้นแรกได้รับปวารณาบริจาคที่ดินจำนวน ๓๐ กับได้ตกลงซื้อที่ดินแปลงติดต่อกันอีก ๔๓ ๑/๒ ไร่ รวเป็นที่ดิน ๗๓ ๑/๒ ไร่ อยู่ริมถนนสายสมุทรสงคราม ดำเนินสะดวก – บางแพ ในเขตท้องที่อำเภอดำเนิสะดวก จังหวัดราชบุรี เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ แล

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ได้รับการจดทะเบียนจากกระทรวงมหาดไทยเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

เมื่อมูลนิธิฯ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มเปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ ที่สมัครเข้ารับการอบรมรุ่นแรกระหว่างวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๕ รวม ๑๕ วัน มีพระสงฆ์จากจังหวัดต่าง ๆ มาเข้ารับการอบรมรุ่นแรกนี้ ๓๕ รูป กับสามเณร อุบาสก อุบาสิกา อีก ๗ ท่าน แล้วหลังจากนั้นก็ได้เปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ฯ ปีละ ๒–๓ รุ่น ๆ ละ ๑๕ วัน ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จนถึงบัดนี้ได้เปิดการอบรมมาแล้ว ๑๐ รุ่น มีพระสงฆ์เถรานุเถรจากทั่วประเทศสมัครมาเข้ารับการอบรมโดยเฉลี่ยรุ่นละประมาณ ๓๐๐–๔๐๐ รูป กับสามเณร อุบาสก อุบาสิกา อีกรุ่นละประมาณจำนวนเท่า ๆ กัน (๓๐๐–๔๐๐ ท่าน) และปรากฏผลของการอบรมดีมากกล่าวคือมีพระสงฆ์เถรานุเถร สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายในอัตราสูงขึ้นจากอัตราเฉลี่ยใน ๗ รุ่นแรก ร้อยละ ๑๙ (ประมาณ ๑ ใน ๕) และเป็นถึงอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๒๘ ของผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ทั้งยังกำลังจะเปิดการอบรมรุ่นที่ ๑๑ อีกต่อไป ในระหว่างวันที่ ๑ – ๑๕ ธันวาคม ศกนี้ พระสงฆ์เถรานุเถร และสามเณร อุบาสก อุบาสิกา สมัครเข้ารับการอบรมได้ เฉพาะพระสงฆ์ โปรดจดหมายแจ้งความจำนงค์ขอสมัครเข้ารับการอบรมไปที่ท่านเจ้าคุณพระภาวนาโกศลเถร รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

เหตุที่การอบรมพระกัมมัฏฐาน ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ในโครงการทั้ง ๒ (โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และโครงการพุทธภาวนาวิชชา–ธรรมกาย วัดสระเกศฯ) ทั้งนี้น่าจะเป็นด้วยเหตุปัจจัยที่สำคัญหลายประการ กล่าวคือ

๑. **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โชคดีที่ได้มีพระสงฆ์เถรานุเถระ** รวมทั้งสามเณร อุบาสก อุบาสิกา **ผู้มาเข้ารับการอบรมเป็นผู้มีบุญบารมีที่ได้เคยสร้างสมอบรมมาแล้วด้วยดี** (ปุพฺเพ กตปุญฺญตา) **เป็นจำนวนมากที่**มาเข้ารับการอบรม ณ สถาบันแห่งนี้

๒. **ระเบียบวิธีการอบรมธรรมปฏิบัติและอุปกรณ์การศึกษาอบรมที่เอื้ออำนวยให้องค์ธรรมอันเป็นฝักฝ่ายแห่งการตรัสรู้ มีอิทธิบาท ๔** (ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) **อินทรีย์ ๕ พละ ๕** (ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา) ฯลฯ เป็นต้น **เจริญขึ้นแก่ผู้เข้ารับการอบรมดีขึ้นตามลำดับ** โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสถาบันแห่งนี้ได้จัดให้มีการอบรมทั้งพระธรรมและพระวินัยโดยพระเถรานุเถระผู้ทรงคุณวุฒิ (โปรดดูในระเบียบวิธีการอบรม) ทั้งปริยัติสัทธรรม และปฏิบัติสัทธรรม

และยังมีหนังสือตำรับตำราธรรมปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกายอ่านประกอบด้วยจึงทำให้มีพระสงฆ์เถรานุเถระผู้เคยได้รับการศึกษาอบรมมาจากสำนักต่าง ๆ แล้วสิ้นความลังเลสงสัยในธรรมปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกายนี้ได้มาก

ศรัทธา อันมั่นคงก็เกิด วิริยะ สติ สมาธิ และ**ปัญญาก็ยิ่งเจริญตามอย่างได้ส่วนสมดุลกัน** แม้จะยังเพิ่งเข้ารับการอบรมในระยะเวลาอันสั้น

ความปล่อยวางภาระทางกาย ทางใจ ก็เกิด องค์ธรรมข้ออื่น ๆ ก็เจริญตาม

ประกอบกับระเบียบวิธีการอบรมซึ่ง **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ. ดำเนินสะดวก จ. ราชบุรี แห่งนี้ได้สร้างพระวิทยากรมาไว้แล้วตั้งแต่ต้น** ได้ให้การอบรมพระกัมมัฏฐานแก่ผู้เข้ารับการอบรมทั้งโดย

ส่วนรวมกับทั้งแบ่งกลุ่มย่อย ให้พระวิทยากรผู้ที่ได้ฝึกอบรมได้ผลดีมาพอสมควรแล้วช่วยคุมและแนะนำพระกัมมัฏฐานโดยใกล้ชิดเป็นกลุ่ม ๆ เริ่มแรกกลุ่มละประมาณ ๒๐ รูปต่อพระวิทยากร ๑ รูป

เมื่อมีพระสงฆ์ที่ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายเพิ่มอีกแต่ละวันเท่าใดก็ส่งไปต่อวิชชาชั้นสูง ยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ฝึกการเจริญมหาสติปัฏฐาน ๔ และสูงขึ้นไปถึงวิชชามรรคผลพิสดารหรือการสะสางธาตุธรรม กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ผู้เป็นองค์รองประธานสถาบันฯ อีกต่อไป

เมื่อปฏิบัติได้ผลดีพอสมควรแล้ว ก็จัดให้พระสงฆ์ผู้ปฏิบัติได้ผลดีแล้วนั้นไปช่วยแนะนำและควบคุมพระกัมมัฏฐาน โดยแบ่งจากกลุ่มเดิมเป็นกลุ่มย่อยที่มีจำนวนน้อยลง ๆ ตามลำดับ

การควบคุมให้คำแนะนำโดยพระวิทยากรผู้ปฏิบัติธรรมได้ผลดีแล้วอย่างใกล้ชิดและตำรับตำราพร้อมมูลเช่นนี้แหละ ที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายในอัตราสูงอย่างแทบไม่น่าเชื่อ อันนับเป็น อนุสาสนีย์ปาฏิหาริย์อย่างยิ่ง

๓. การเจริญวิชชามรรคผลพิสดารหรือการสะสางธาตุธรรมอันบริสุทธิ์ โดยพระวิปัสสนาจารย์ และวิปัสสนาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันโดยต่อเนื่องกำลังให้ผล

๔. ระเบียบ วินัย ที่ไม่ตึง ไม่หย่อนเกินไป กล่าวคือ การถือธุดงควัตรข้อ

อยู่กลดกลางแจ้ง
อยู่โคนต้นไม้
ฉันภัตตาหารเฉพาะบิณฑบาต
และฉันภัตตาหารมื้อเดียว ฯลฯ

และตารางการอบรมที่พอเหมาะแก่สังขารร่างกายและสติปัญญาจะพึงรับและทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพสูงเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นเหตุ ปัจจัย ที่เอื้ออำนวยแก่การฝึกอบรมพระกัมมัฏฐานให้ปฏิบัติได้ผลดี และ

๕. อาหาร สถานที่ สัปปายะ ตลอดทั้งการดูแลรักษาพยาบาลการเจ็บป่วยที่ดีพอสมควร ฯลฯ ก็มีส่วนเกื้อกูลให้การฝึกอบรมพระกัมมัฏฐานปฏิบัติได้ผลดีด้วยเช่นกัน

พระสงฆ์เถรานุเถระผู้ปฏิบัติพระสัทธรรมได้ผลดีต่างกลับไปเผยแพร่พระสัทธรรมนี้แก่สาธุชนพุทธบริษัทของท่านในท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

เมื่อการเผยแพร่พระสัทธรรมตามแนววิชชาธรรมกายของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายภายใต้โครงการทั้ง ๒ นี้ขยายตัวกว้างขวางออกไปขึ้นเพียงใด ความต้องการการเผยแพร่พระสัทธรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษร ในฐานะเอกสารอันเป็นหลักฐานพยาน เพื่อทรงไว้ซึ่งวิชชาธรรมกายอันบริสุทธิ์ตามที่ได้รับการถ่ายทอดมาโดยตรงจากหลวงพ่อสดวัดปากน้ำ มากยิ่งขึ้นเพียงนั้น นี่เองคือที่มาของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และยังได้ให้กำเนิดของนิตยสาร "ธรรมกาย" นิตยสารเพื่อการเผยแพร่พระสัทธรรม ดังที่ท่านได้อ่านอยู่นี้

จึงหวังว่านิตยสาร "ธรรมกาย" จะเป็นเอกสารคู่ใจในการเผยแพร่พระสัทธรรม ตามแนววิชชาธรรมกายของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ตลอดไป

สัมภาษณ์บุคคล

พระภาวนาโกศลเถร

รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์
ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
ทายาททางธรรม
ของ หลวงพ่อวัดปากน้ำ

วีระ เนตยกุล

ในบรรดาพระภิกษุที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่มีความสามารถสูงในงานพระกัมมัฏฐาน จนได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เช่นที่หลวงพ่อวัดปากน้ำเคยได้รับอยู่รูปหนึ่งในปัจจุบัน คือ พระอาจารย์วีระ คณฺตฺตโม โดยมีสมณศักดิ์ว่า "พระภาวนาโกศลเถร" ซึ่งเหล่าศิษย์ของท่านและคนวัดปากน้ำพากันเรียกติดปากว่า "หลวงพ่อภาวนา" พระภาวนาโกศลเถรท่านครองตำแหน่งงานในหน้าที่รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระของวัดปากน้ำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึงปัจจุบันได้ ๑๘ ปีแล้ว

แต่ในส่วนของการครองเพศสมณะและศึกษาปฏิบัติธรรมตามรอยพระบาทพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าในแนววิชชาธรรมกายมาเป็นเวลาร่วม ๓๒ พรรษา พระเดชพระคุณรูปนี้นับได้ว่าเป็นผู้สืบทอดวิชชาธรรมกายโดยตรงจากหลวงพ่อวัดปากน้ำผู้มีชื่อเสียงและคุณธรรมโด่งดังติดตรึงใจมหาชนตั้งแต่อดีตจนทุกวันนี้ก็ไม่เสื่อมคลาย หลวงพ่อพระภาวนาฯ ท่านยังได้กระทำหน้าที่เผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระพิชิตมารอย่างเต็มที่ จนในปัจจุบันท่านได้จับงานใหญ่สำคัญชิ้นหนึ่งของพระศาสนาคือ งานสร้างสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ณ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งก็เป็นงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำเป็นประธานโครงการ กับโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระพรหมคุณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เป็นประธานโครงการทั้งยังเป็นประธานของสถาบันอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้หลวงพ่อพระภาวนาฯ จึงได้รับหน้าที่ควบคุมดูแลและสอนการเจริญภาวนาวิชชาธรรมกาย ให้แก่พระภิกษุสามเณรที่มาเข้ารับการอบรมจากหลายจังหวัดทั่วประเทศ เป็นจำนวน ๑๐ รุ่นแล้ว เพื่อที่จะให้เป็นพระวิปัสสนาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปทั้ง ๆ ที่งานการสอนธรรมปฏิบัติที่วัดปากน้ำก็ยังคงมีอยู่ตลอดมา

เช่นในระยะเวลาใกล้พลบค่ำ แดดร่มลมเย็นเข้าปกคลุมช่วงเวลาประมาณ ๖ โมงครึ่งของทุกวัน หลวงพ่อพระภาวนาฯ จะควบคุมการเจริญภาวนาพระกัมมัฏฐานอย่างใกล้ชิด และต่อวิชชาให้กับผู้ที่ถึงธรรมกายแล้วให้ได้เรียนรู้การเจริญภาวนาชั้นสูงต่อไป อันเป็นกิจวัตรที่ท่านได้กระทำมาเป็นเวลานานแล้ว และในวันนี้ก็เช่นกัน หลังจากการต่อวิชชาได้ผ่านไปสักครู่และเลิกนั่งสมาธิกันแล้ว ในขณะที่หลวงพ่อกำลังเปลี่ยนอิริยาบทเพื่อให้ร่างกายได้สบายขึ้นบ้างนั้น จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เข้ากราบเรียนไต่ถามถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่ารู้น่าศึกษาจากท่าน หลวงพ่อได้ให้ความเมตตาเป็นอันมากในการสนทนาครั้งนี้ซึ่งกินเวลาร่วมครึ่งชั่วโมงเศษ ดังปรากฏเป็นเรื่องราวที่น่ารู้น่าสนใจดังนี้

ถาม: ในสมัยที่หลวงพ่อยังเป็นฆราวาสอยู่ ราวอายุ ๒๒ ปี ซึ่งเป็นระยะที่ประเทศญี่ปุ่นทำสงครามกับสหรัฐอเมริกาเมื่อหลวงพ่อรู้เรื่องสงครามนั้นหลวงพ่อมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์อย่างไร?

ตอบ: เรื่องชีวิตของมนุษย์นี้ตอนนั้นอายุของเรามันยังน้อย ประสพการณ์ของชีวิตมันไม่ค่อยจะมี ก็รู้แต่เพียงว่าฝ่ายญี่ปุ่นพยายามขยายอำนาจทางเศรษฐกิจของเขาออกไป ทางฝ่ายอเมริกาเขาก็พยายามจะไม่ให้ญี่ปุ่น ขยายออกอย่างนั้น ก็เลยเป็นอันว่าต้องทำสงครามกัน ในสมัยนั้นฉันยังอยู่กับฑูตทหารเรือญี่ปุ่นในประเทศไทย ก็ทำหน้าที่คล้าย ๆ เป็นล่าม

ถาม: ราวอายุ ๓๕ ปี ทราบว่าหลวงพ่อเบื่อหน่ายในชีวิตอันคับแคบของฆราวาส หลวงพ่อได้ปรารภกับตนเองถึงอะไรและอย่างไร?

ตอบ: คือตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว เราก็สนใจเกี่ยวกับเรื่องนรก–สวรรค์–นิพพาน ที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนไว้ ทีนี้เราจะหาวิธีพิสูจน์เราก็ยังหาไม่ได้ เพราะพระที่เราพบนั้นส่วนมาก ท่านก็มีความรู้ทางปริยัติ คือหมายถึงทางเทศนาส่วนที่จะมาพิสูจน์ว่านรก–สวรรค์มีหรือเปล่านี้ ท่านไม่ได้เรียนเข้าไว้ ท่านมีแต่ปริยัติ ส่วนทางปฏิบัติท่านยังไม่เป็น ในตอนแรกก็มาพบกับ "บ๋าวเอิง" ซึ่งเป็นอาจารย์ของฝ่ายเวียตนามอยู่สะพานขาว ตอนนั้นเขายังไม่ค่อยมีชื่อเสียงนัก แต่ว่าเราลองเข้าไปคุย ไปดูวิธีปฏิบัติ ก็ได้พบว่าเขามีการทูลเกล้าถวายอะไรต่ออะไรและมีนั่งกันตอนกลางคืน ส่งข่าวสารไปถึงพระพุทธเจ้า เมื่อเรามาลองพิสูจน์ดูแล้ว พบว่าไม่ใช่เรื่องจริงอะไรก็เลยได้มาหาหลวงพ่อวัดปากน้ำ หลวงพ่อท่านก็ได้แนะนำถึงวิธีปฏิบัติเพื่อให้เราได้เข้าถึง * โดยเข้ากลางตัวอย่างที่ท่านเคยสอน เมื่อเราลองมาปฏิบัติดูก็ได้ผล **เลยมารู้ว่านรกก็ไม่ได้อยู่ที่ไหน สวรรค์ก็ไม่ได้อยู่ที่ไหน นิพพานก็ไม่ได้อยู่ที่ไหน อยู่ในตัวเราทั้งนั้น** ก็เลยติดใจถึงวิธีปฏิบัติว่าอันนี้พอที่จะมีทาง ที่จะเผยแพร่ได้และก็ได้ตั้งใจที่จะบวช เพราะตัวเองก็ไม่มีครอบครัวอะไร

ถาม: อยากจะให้ท่านเล่าถึงตอนที่พบกับหลวงพ่อวัด

* **การเข้าถึงพระพุทธเจ้า**

ปากน้ำครั้งแรก

ตอบ: ตอนแรกก็ไม่ได้ตั้งใจจะมาตลาดพลู แต่นั่งรถมาก็มาลงเอาที่ตลาดพลู แล้วก็เลยเดินเรื่อยไปที่ท่าเรือ ก็เห็นเรือจ้างที่เขาคอยรับส่งคนไปท่าที่วัดปากน้ำ เขาเรียกกันว่า "ท่าไฟไหม้" ระยะนั้นเป็นเวลาที่หลวงพ่อแจกพระของขวัญรุ่นหนึ่งอยู่ เขานึกว่าเราจะรับพระก็เลยได้นั่งไปกับเรือจ้างนั้น แล้วก็เลยขึ้นท่าไฟไหม้ไปวัดปากน้ำฯ เวลานั้นหลวงพ่อกำลังฉันเพลอยู่ที่ศาลาเก่าซึ่งเป็นไม้ **เมื่อมองดูลักษณะของหลวงพ่อทางด้านหลังของท่าน ยังไม่เห็นหน้าท่าน ก็รู้สึกว่าหลวงพ่อนี่มีความอิ่มเอิบผ่องใส อันนี้เพราะท่านมีธรรมะอยู่ในองค์พระเสมอ** เราก็เลยเกิดความเลื่อมใส ก็เลยเข้าไปสนทนากับท่าน หลวงพ่อท่านก็ฉันไปคุยไปบ้างในเรื่องวิธีปฏิบัติให้ฟัง พอเราฟัง ๆ ไปก็เกิดความสนใจเข้าจริง ๆ ท่านก็เลยบอกว่า "ถ้าอย่างงั้นก็ลองไปคุยกับแม่ชีถนอมอาสไวยนะ" เราก็เลยได้ไปพบกับแม่ชีถนอม แม่ชีถนอมก็บอกวิธีปฏิบัติให้ แล้วก็ลองปฏิบัติดูแต่ในตอนนั้นยังไม่ได้ผลนะ ก็ยังคงปฏิบัติมาเรื่อยด้วยความพยายาม จนกระทั่งผ่านไป ๑๘ วัน เราก็เห็นแต่เราก็ไม่ทราบว่าวิธีที่เห็นนั้น มันจะใช่หรือเปล่า เพราะพอเรานั่งดูมันก็เห็นอย่างที่เขาบอก เขาให้เดิน ๑๘ กาย เราก็เดินได้อย่างที่เขาบอก พอเขาให้เราไปดูนรก ดูสวรรค์อะไรต่ออะไรเราก็ดูได้ แต่พอมาปฏิบัติที่บ้านเราก็เห็นตลอด เราจึงนึกว่าคงจะใช่ทางแล้ว ก็เลยเรียนต่อ

ถาม: ถ้าอย่างนั้นในการเห็นครั้งแรก หลวงพ่อคงเกิดความสงสัยบ้าง เช่นเดียวกับผู้ที่เห็นดวงเห็นกายใหม่ ๆ

ตอบ: คือ...ที่จริงเรายังเข้าไม่ถึงธรรมะนะ แต่ว่าไอ้ที่เราปฏิบัติไปแล้วมันก็ถูก ไอ้ที่เราเข้าถึงมันก็เห็น อันนี้เป็นเพราะเราไม่นึกว่ามันจะง่ายขนาดนั้น แต่พอไปคุยกับหลวงพ่อ ท่านก็บอกว่า "ที่บรรพบุรุษของเราได้ต่อสู้พลีกาย เพื่อปกป้องพระพุทธศาสนานั้น เพราะว่าศาสนาพุทธของเรามีของจริงอย่างนี้"

ถาม: ก่อนที่หลวงพ่อจะบวช โดยมีหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นอุปัชฌาย์ ตอนนั้นหลวงพ่อปฏิบัติธรรมถึงขั้นไหน?

ตอบ: ฉันได้ธรรมะก่อนบวชเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ แล้วก็ปฏิบัติธรรมมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๔๙๗ ก็บวชโดยมีหลวงพ่อเป็นอุปัชฌาย์ **ตอนบวชนั้นท่านก็สอนกัมมัฏฐานสอนให้เดินกาย ๑๘ กายแบบที่ท่านเคยสอนเราก็เดินได้ตามนั้น ท่านยังได้สร้างกุฏิให้อยู่ข้าง ๆ กุฏิของท่าน เราก็ปฏิบัติอยู่กับท่านมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ท่านก็มามรณภาพ**

ถาม: การที่หลวงพ่อได้อยู่ใกล้ชิด และรู้จักหลวงพ่อวัดปากน้ำมานาน อยากให้เล่าถึงเรื่องเด่น ๆ ของท่าน

ตอบ: ท่านนี่...ความจริงหลวงพ่อวัดปากน้ำท่านเป็นพระปฏิบัติ แม้ในตอนกลางคืนท่านก็สอนวิชชา คือมีฝ่ายหนึ่งเป็นอุบาสิกา...คือแม่ชีที่อยู่อีกด้านหนึ่งโดยมีฝากั้นอยู่ ส่วนตัวหลวงพ่อท่านก็อยู่อีกด้านหนึ่ง ก็มีพระอยู่กับท่านบ้าง วิธีปฏิบัติของท่านนี่ ทีแรก ๆ เราก็ไม่ค่อยจะเข้าใจเท่าไร เพราะว่าเราก็เดินแค่ ๑๘ กายแล้วก็พิสดารกาย แล้วก็เดินวิชชาไปอย่างที่ท่านเคยสอน เราก็เดินวิชชาไปตามที่ท่านสั่ง เราก็เห็นตลอดนะ ทางฝ่ายแม่ชีเขาก็เดินวิชชาของเขาตลอด อันนี้เขาก็มีเวรกัน คืออย่าง ๒ ทุ่มถึงเที่ยงคืนเป็นเวรที่ ๑ เที่ยงคืนถึงตี ๔ เป็นเวรที่ ๒ ตี ๔ ถึงแปดโมงเช้าเป็นเวรที่ ๓ จากแปดโมงเช้าถึง ๑๒ โมงเป็นเวรที่ ๔ ๑๒ โมงถึง ๔ โมงเย็นเป็นเวรที่ ๕ ไปเรื่อย ๆ เขาอยู่กันคนละ ๔ ชั่วโมง

ถาม: อันนี้ก็เป็นเรื่องเด่นของหลวงพ่อวัดปากน้ำ เรื่องหนึ่ง?

ตอบ: อันนี้ที่เขาเรียกว่า "โรงงาน" เป็นแหล่งที่ทำวิชชา พอคนรู้ ไม่เข้าใจเลยคิดว่าหลวงพ่อทำโรงงานบุ้งกี๋บ้าง อะไรบ้าง

ถาม: หลวงพ่อวัดปากน้ำมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะเผยแพร่วิชชาธรรมกายให้ได้รู้จักกันทั่วไป ท่านได้พูดถึงความหวังของท่านอย่างไรบ้าง?

ตอบ: ความจริงวิชชาธรรมกายนี่ที่ท่านทำ ก็เพื่อจะปราบความชั่วให้หมดไปจากตัวเรา พูดง่าย ๆ ก็คือต้องการทำกิเลสให้หมดไป แต่ว่ากิเลสที่มีอยู่ในตัวเรามันมีมานานแล้ว ทีนี้เราจะเอาวิชชาธรรมกายเข้าไปปราบมันก็ปราบได้แต่ในส่วนละเอียดมันก็ยังไม่หมด เพราะมันมีมาก ท่านก็แนะนำวิธีปฏิบัติให้และให้เดินตามหลักวิชชาของท่าน ท่านก็ได้เผยแพร่มานาน โดยมีความประสงค์ว่าต้องการให้กิเลสมันหมดไป นี่คือความหวังของท่านกิเลสก็คือ ต้นธาตุฝ่ายดำซึ่งในตอนแรกเราก็ยังไม่รู้ ส่วนวิชชาฝ่ายขาวก็คือพระพุทธเจ้าต้นธาตุต้นธรรมภาคขาวคือเรายังไม่ทราบมาก่อนว่ามีต้นธาตุ ต้นธรรม อยู่ ๓ ภาค คือ ภาคขาว ภาคดำ ภาคกลาง ที่หลังเรามาเป็นธรรมะแล้วเราถึงได้รู้ได้ค่อย ๆ รู้มาเป็นลำดับ แล้ว**ท่านเคยบอกว่าวิชชาของท่านนี้ "ถ้าทำยังไม่ถึง ๑๐ ปี ก็ยังไม่รู้เรื่องดี"** ท่านบอกว่า ๑๐ ปีไปแล้วค่อยรู้เรื่องดี

ถาม: ถ้าอย่างนั้นหลวงพ่อสด ก็มีความปรารถนาในส่วนลึก ๆ ที่อยากจะให้คนทั้งหลายได้รู้ลึกซึ้งกว้างขวางในวิชชาธรรมกาย

ตอบ: คือหมายถึงว่า ถ้าเราทำวิชชาถึง ๑๐ ปีแล้วนี่ ก็จะรู้วิชชาอะไรมากขึ้น ประโยชน์ก็ได้มากขึ้น มีความรู้ความละเอียดมากขึ้น เมื่อเราได้เข้าถึงลึกซึ้งถึงความละเอียดมากกว่า ก็ทำให้การทำวิชชาของเราละเอียดมากขึ้น

ถาม: ในฐานะเป็นรองเจ้าอาวาสพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ท่านมีความเห็นในเรื่องการสอนเผยแพร่วิชชาธรรมกายอย่างไรบ้าง?

ตอบ: การเผยแพร่ธรรมะนี้ หลวงพ่อท่านมีความประสงค์ที่จะเผยแพร่วิชชาธรรมกายไปทั่วประเทศ และยังตั้งใจจะให้เผยแพร่ไปทั่วโลกด้วยโดยขั้นแรกท่านได้เผยแพร่ไปทางประเทศอังกฤษ ก็ได้ผล แต่พอมาในระยะหลังการทำวิชชาย่อหย่อน ท่านก็เลยมุ่งไปทางด้านญี่ปุ่นในด้านประเทศญี่ปุ่นนี่ตอนนั้นพรรษาเรามันยังน้อยอยู่มันยังได้ผลไม่เต็มที่ แต่พอพ.ศ. ๒๕๐๐ มานี่มีชาวญี่ปุ่นมาบวชได้ประมาณ ๗๐–๘๐ คน พอสึกไปก็ไปเป็นพระญี่ปุ่นบ้าง ทำการเผยแพร่ธรรมะต่อไปแต่ก็มีบางองค์ทำวิชชาเป็นนี่ในด้านต่างประเทศตอนนั้น ในระยะปัจจุบันนี้เราจะเห็นว่าการเผยแพร่ธรรมะนี่เกิดขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ญี่ปุ่นนี่ เราก็มีหนทางที่จะได้พื้นที่ที่จะสร้างวัดไทยในญี่ปุ่นแล้ว ส่วนทางด้านยุโรปนั้นมีที่กรุงเบอร์ลิน เราก็มีเวลาอีก ๒ ปีก็จะได้สร้างสถานเผยแพร่วิชชาธรรมกาย ส่วนทางด้านอเมริกา ปัจจุบันเราก็มีสอนกันที่กรุงนิวยอร์ค ที่วัดวชิรธรรมประทีป โดยได้ส่งพระมหาศิริพงษ์ (อริยวํโส) ไปอยู่สอนกัมมัฏฐาน และทางมลรัฐฟิลาเดลเฟีย ก็ได้สร้างวัดชื่อ "วัดมงคลเทพมุนี" ซึ่งกำลังสอนเผยแพร่ธรรมกายอยู่ และต่อไปจะได้สร้างเพิ่มเติม คือโบสถ์, ตึกวิปัสสนาในภายหลัง นี่เป็นก้าวแรกที่เราเข้าไปเอาเป็นหลักไว้ แล้วยังเป็นชื่อหลวงพ่อด้วย

ถาม: ปัจจุบัน**หลวงพ่อเองมีบทบาทสำคัญ ในงานของโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ และโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายวัดสระเกศราชวรมหาวิหารโดยได้ดูแลควบคุมการสอนภาวนาผลิตพระวิปัสสนาจารย์มาก็ ๑๐ รุ่นแล้วและมีพระภิกษุพร้อมทั้งฆราวาสเข้าถึงธรรมกันมาก จนมีหลายเสียงพูดว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะได้ธรรมกายกันง่าย ๆ และมาก ๆอย่างนั้น**

ตอบ: **เรื่อง "ธรรมะ" มันเป็นเรื่องเฉพาะตัวหมายความว่า ถ้าเราเข้าถึงธรรมะในตัวของเรา มันก็เห็นทุกคน ที่เราได้เห็นกันเป็นจำนวนมากนี้ ก็เพราะวิชชาของเราได้เผยแพร่ไปหลาย ๑๐ ปีแล้วเพราะฉะนั้นการที่อบรมครั้งหนึ่ง ๆ นี้ มีผู้ถึงองค์พระ ๕๐ รูป, ๑๐๐ รูปบ้างนั้น อันนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาแล้วสำหรับในประเทศไทยที่ได้กันมากเพราะเขาเข้าใจวิชชาธรรมกายมากขึ้นเพราะว่า ได้มีการเผยแพร่กันมากขึ้นทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์มานาน และเกี่ยวถึงวิธีการสอนด้วย เมื่อสมัย**

ก่อนพูดถึงธรรมกาย ไม่มีคนเข้าใจกันสักเท่าใด สมัยนี้พอพูดถึงธรรมกาย เขาก็รู้กันว่าเป็นกายที่ ๕ ที่จะนำเราเข้าสู่มรรคผลนิพพานส่วนในด้านต่างประเทศในโอ–กาสต่อไปคงจะมีการได้กันมากขึ้น เพราะในขณะนี้ยังเป็นเพียงก้าวแรกที่เราเข้าไป

ถาม: "ธรรมกาย" นั้นจริง ๆ แล้วคืออะไร?

ตอบ: **"ธรรมกาย"** ตามหลักนั้นหมายถึงเป็น**ธรรมขันธ์** เป็น**วิสุทธิขันธ์** คือ**เป็นกายละเอียดที่มีสภาพเป็น อสังขตธาตุ อสังขตธรรม คือไม่มีปัจจัยปรุงแต่ง** ไม่เหมือนกายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม อรูปพรหม ที่เป็นกายสังขตธาตุ สังขตธรรม ซึ่งหมายถึงว่า มันยังมีปัจจัยปรุงแต่งอยู่ มันยังแก่ยังเจ็บยังตายได้ **ส่วนกายธรรมไม่มีแก่ ไม่มีเจ็บ ไม่มีตายเพราะฉะนั้นมันจึงตรงกันข้ามกับเบญจขันธ์** และ**เป็นธรรมขันธ์**

ถาม: **สภาวะจิตของผู้เข้าถึงธรรมกายเป็น การชั่วคราวหรือไม่?**

ตอบ: **ถ้าพูดถึงได้ธรรมกายแล้วและเดิน ๑๘ กายแล้วมันไม่ใช่ชั่วคราว ซึ่งหมายความว่ามีธรรมกายติดอยู่ในตัวตลอดเวลา เราจะเข้าธรรมกายเมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าเข้าได้เพียงปฐมมรรคยังไม่ได้เดินเข้าถึงธรรมกายนั้นก็ยังไม่เห็นธรรมกายนะ เพราะว่าถ้าถึงธรรมกายแล้วและเดิน๑๘ กายธรรมกายจึงจะติด**

ถาม: **ในบรรดาศิษย์ของท่านที่ได้ธรรมกาย ซึ่งมีอยู่มากในขณะนี้ พระอาจารย์เสริมชัย ชยมงฺคโล ก็เป็นศิษย์ท่านหนึ่งของท่าน ท่านมีความเห็นในปฏิ–ปทาของอาจารย์เสริมชัยอย่างไร?**

ตอบ: **มันอยู่ที่ว่าผู้ปฏิบัตินั้นสนใจในวิชชาหรือเปล่า พูดถึงว่าถ้าเขาเห็นวิชชาชัด ก็หมายถึงว่าเขามีความสนใจในวิชชานั้น และถ้าพยายามติดตามวิชชานั้นอยู่เสมอ การเดินวิชชาของเขาก็จะคล่อง และก็จะทำให้เขามีความรู้ในวิชชานั้นดีมั่นคง ท่านเสริมชัยนี่ ก็มีความสนใจในวิชชานี้มาก และก็เห็นวิชชาชัดดีทั้งยังรู้ลึกซึ้งถึงวิชชา เพราะฉะนั้น การเดินวิชชาของเขามันก็คล่อง** เมื่อเดินวิชชาคล่องการทำวิชชาก็สะดวกเลยทำให้เขาเข้าใจรู้ถึงวิชชาได้ลึกซึ้ง ส่วนบางคนนี้ อาจจะเห็นวิชชาเหมือนกัน แต่ไม่สนใจในวิชชา ไม่ได้ไต่ถาม ไม่ได้ติดตามการทำวิชชาก็ล่าช้า ดังนั้นจึงอยู่ที่ปฏิปทาของบุคคลว่าผู้นั้นสนใจในวิชชามากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้มันยังเกี่ยวข้องกับธาตุธรรมของคน ๆ นั้น ถ้าธาตุธรรมอ่อน การติดตามวิชชาของคน ๆ นั้นมันก็น้อย ถ้าธาตุธรรมแก่ การติดตามวิชชามันก็มากการเห็นวิชชาของเขามันก็แน่นอน การทำวิชชาของเขาก็เร็วและแรงเรื่องนี้เกี่ยวกับธาตุธรรมของคน

ถาม: ...ถ้าอย่างนั้นเท่าที่ทราบท่านอาจารย์เสริมชัยท่านก็คล่องแคล่วมากในวิชาธรรมกาย ดังนั้นท่านก็คงเป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา

ตอบ: อันนี้ก็จะต้องเป็นประ–โยชน์แก่พระศาสนาแน่ เพราะว่าถ้าเราทำวิชชาไปเรื่อย ๆ ติดตามวิชชาไปเรื่อย ๆ มันก็แรงขึ้น อันนี้ย่อมอยู่กับตัวบุคคล ถ้าไม่ไต่ถาม ไม่สนใจ ไม่อะไรต่ออะไรการทำวิชชามันก็ไม่รู้เรื่องมันก็พลอยทำให้เบื่อหน่ายไป

ถาม: ผู้ปฏิบัติธรรมกายนี้ จะเป็นโคตรภูบุคคล หรือโสดาบันบุคคลได้อย่างไร

ตอบ: สำหรับที่ได้ธรรมกายแล้วและเดินวิชชาอยู่เรื่อย ๆ เห็นกายพระโสดาติด คือนั่งเมื่อใดก็เห็นกายพระโสดาติดเมื่อนั้น ก็หมายความว่าผู้นั้นได้พระโสดาแล้ว ถ้ากายพระสกิทาคามีติดอยู่เสมอ ก็หมายถึงว่าผู้นั้นได้พระสกิทาคามีแล้ว มันจะอยู่ที่เราเห็นซึ่งจะแสดงถึงคุณธรรมที่เราได้อยู่ขณะนั้น แต่ว่าตามปกติธรรมดาการเห็นวิชชานี้ถ้าพูดถึงธรรมกายเราก็เห็นอยู่ตลอดเวลานะ **ธรรมกายนี่เขาเรียกว่าเป็นทักขิไณย–บุคคล คือ สูงกว่าคนธรรมดาสามัญถ้าเราทำบุญกับทักขิไณยบุคคลก็ได้อานิสงส์สูงกว่าผู้ยังไม่ได้ธรรมกาย** ส่วนคุณธรรมของพระอรหัตนี่ ถ้าพูดถึงเมื่อจิตใจผู้ปฏิบัติอยู่กับก้อนธรรม ซึ่งเป็นกายพระอรหัตอยู่ตลอดเวลา ก็หมายถึงว่าผู้นั้นได้พระอรหัต การที่จิตใจเราติดอยู่กับก้อนธรรม โดยติดบ้างหลุดบ้างนั้นได้โสดา ถ้าถึงสกิทาคามีก็ติดมากขึ้น แต่มีหลุดบ้าง ถ้าถึงอนาคามีก็ติดมากขึ้นแต่มีหลุดน้อยลงอีก ถ้าพระอรหัตก็ติดตลอด ๒๔ ชั่วโมงอย่างที่กล่าวเมื่อกี้ เหมือนเสาเขื่อนที่เขาหยั่งลงไปในดิน ไม่เคลื่อนไปไหนตลอด ๒๔ ชั่วโมง นี่ในส่วนคุณธรรมปุถุชนธรรมดานี่จะไม่รู้ว่าจะเอาใจไปติดอยู่ที่ไหน

...ถ้าเราทำวิชชาไปเรื่อย ๆ ติดตามวิชชาไปเรื่อย ๆ มันก็แรงขึ้นอันนี้ย่อมอยู่กับตัวบุคคล ถ้าไม่ไต่ถาม ไม่สนใจ ไม่อะไรต่ออะไรการทำวิชชามันก็พลอยทำให้เบื่อหน่ายไป...

อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อไม่รู้อย่างนี้ใจมันก็แกว่งจึงเรียกว่า "ปุถุชน" ถ้าโสดานี่ เขาก็รู้ว่าต้องเอาใจไปติดไว้กลางกายนั้นตลอด ๒๔ ชั่วโมง แต่คุณธรรมของพระโสดานั้นยังติดไม่ได้ตลอด จะติดมั่งหลุดมั่ง สกิทาคามีติดมากขึ้น อนาคามีติดมากขึ้นไปอีกพอถึงอรหัตติดตลอดเวลาเหมือนเสาเขื่อน เพราะว่าถ้าเราสังเกตคุณธรรมของท่านคือใจของท่านจรดอยู่กับก้อนธรรมตลอด ๒๔ ชั่วโมงไม่ใช่ว่าพระอรหัตนี่ หน้าตาผิดแปลกไป

จากเรา มันอยู่ที่จิตใจท่าน

ถาม: คนปฏิบัติโดยทั่วไป จะมีทางได้ถึงธรรมกายทุกคนหรือไม่?

ตอบ: ถ้าผู้ปฏิบัติได้รู้วิธีปฏิบัติแบบธรรมกายของเรานี้ คือรู้ว่ามีก้อนธรรมติดอยู่กลางตัวแล้ว ก็เอาจิตไปติดไว้กับก้อนหรือติดไว้กับดวงปฐมมรรคมันก็มีทางเข้าได้ต่อไปยัง กาย มนุษย์ ทิพย์พรหม อรูปพรหม โคตรภูโสดา สกิทาคาต่อ ๆ ไป แต่ถ้าเอาจิตไปกำหนดไว้ข้างนอกมันจะเข้าไม่ได้ เพราะว่าไม่เป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ เพราะทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์นี้ท่านต้องเอาจิตไว้กับดวงปฐมมรรคตลอดเวลาถึงจะไปได้ คือถ้าออกไปจากนี้ก็ไม่ใช่ทาง ไม่ถูกวิธี เพราะทำออกข้างนอกจะไปถูกวิชชาของมารเข้า ถ้าวิชชาของพระนี่อยู่ข้างใน เพราะฉะนั้นผู้ที่เขาเคยปฏิบัติธรรมะแล้ว เขาจะรู้ว่าการเข้าหาธรรมะนี่ต้องเอาใจเข้าข้างใน ไม่ใช่เอาใจออกข้างนอก.

...โปรดติดตาม การสัมภาษณ์พระเสริมชัย ชยมงฺคโล เรื่องการสืบทอดวิชชาธรรมกาย ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในฉบับหน้า...

จากพระไตรปิฎก

ตรีกาย

เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเสด็จดับขันธปรินิพพาน งานถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระเสร็จสิ้นลงแล้วนั้น บรรดาพระเถรานุเถระพุทธสาวก ได้มาประชุมพร้อมกัน ปรารภว่าจะทำประการใดจึงจะยังพระธรรม อันสมเด็จพระผู้มีพระภาคทรงแสดงไว้แล้ว ให้ดำรงอยู่ได้สิ้นกาลนาน[๑]

ทันใดนั้น พระอุบาลีมหาเถระเจ้า จึงกล่าวแก่ที่ประชุมว่า

"ดูกรท่านผู้เจริญ เมื่อพระสัพพัญญูพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ เคยตรัสแก่เราทั้งหลายไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย กาลแต่ตถาคตปรินิพพานไปแล้ว เธอทั้งหลายจงตั้งอยู่ในคารวธรรม เชื่อฟังปฏิบัติตามพระธรรมที่ตถาคตได้แสดงไว้แล้ว เธอทั้งหลายจงถือว่า**พระธรรมเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย** เพราะว่าพระธรรมนั้นเป็นเสมือนแสงสว่างที่ส่องให้เห็นในที่มืดเป็นเครื่องชี้ทางให้แก่ผู้หลงทางเป็นพาหนะนำความสุขมาให้ในยามมีทุกข์ พระธรรมนั้นเป็นสมบัติจำเป็นแก่ชีวิตของพวกเธอทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเชื่อฟังปฏิบัติตามพระธรรมที่ตถาคตได้แสดงแล้ว เธอทั้งหลายจงคารวะเชื่อฟังพระธรรมเหมือนพวกเธอคารวะเชื่อฟังต่อตถาคตด้วยความไม่ประมาทเถิด"

"พระตถาคตได้ตรัสไว้แล้วอย่างนี้"

"ด้วยเหตุฉะนี้ พระธรรมอันพระสัพพัญญูพุทธเจ้าได้ทรงมอบไว้ให้แก่เราจึงเป็นมรดกมีค่า**เหมือนหนึ่งพระตถาคตเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ยังปรากฏให้เรา**

ได้เห็นอยู่ เพราะฉะนั้นขอให้เราทั้งหลายจงคารวะพระธรรม รักษาพระธรรมไว้ให้เป็นมรดกศักดิ์สิทธิ์ ประโยชน์อันใดอันจะเกิดจากการก่อสร้างสถูปเจดีย์ที่บรรจุพระบรมธาตุ ถ้าเราพากันเพิกเฉยต่อคำสั่งสอนขององค์พระสัพพัญญู"

ครั้นพระอุบาลีมหาเถระกล่าวจบลง จึงพระอนุรุธมหาเถรเจ้ากล่าวต่อที่ประชุมเป็นลำดับต่อไป

"ท่านผู้เป็นญาติในธรรมทั้งปวง ขอจงกำหนดเป็นมโนสำนึกไว้ทั่วกันว่า พระสิทธัตถโคดมบรมศาสดาของเราทั้งหลายนั้น พระองค์คือพระผู้บริสุทธิ์ไกลจากกิเลส คือพระผู้ตรัสรู้แล้วโดยชอบ คือพระผู้ทรงพระเมตตา–ธิคุณ **พระองค์เป็นตัวสัจจธรรม เพราะว่าตัวสัจจธรรมอันเป็นอมตะมีอยู่ในพระกายของพระองค์** พระมหาศากยมุนี คือ**องค์อวตารแห่งสัจจธรรม**และได้ทรงประทานสัจจธรรมนั้นไว้ให้แก่เราทั้งหลาย"

"พระตถาคตเจ้า ทรงสั่งสอนเราทั้งหลายไว้ว่า สัจจธรรมนั้นมีอยู่ในโลก ก่อนกาลที่พระภควันจะเสด็จมาทรงอุบัติในโลก และสัจจธรรมนั้นจะสถิตย์ถาวรในโลก แม้พระองค์จะเสด็จเข้าสู่ขันธปรินิพพานแล้วก็ตาม"

"พระตถาคตเจ้าทรงสั่งสอนไว้ว่า

"พระผู้ทรงพระมหากรุณาใหญ่ ทรงเป็นตัวสัจจธรรม ทรงเป็นสากลและเป็นอนันตภาวะ ทรงมเหสักข์ไพศาล หาประมาณมิได้ ยิ่งใหญ่กว่ามนุษยภาวะอันใด และทรงเป็นอริยะ อันหาภาวะเสื่อมสลายมิได้เลย"

"ณ กาลบัดนี้ ควรที่เราทั้งหลายจักมีมโนสำนึกเป็นนิจว่า พระธรรมของพระสัพพัญญูพุทธเจ้า มิใช่สิ่งใดอื่น พระธรรมนั้นคือสัจจภาวะ คืออนันตภาวะเป็นสากลมีความเป็นเลิศเป็นนิรันดร

"กฎของธรรมชาติ เป็นไปตามกาล ชั่วขณะหนึ่ง สมัยหนึ่ง มีความเป็นอนิจจลักษณะในตัวเอง แต่สัจจธรรม (คำสั่งสอนของพระตถาคตเจ้า) มิได้มีลักษณะเช่นนั้น

"สัจจธรรม ไม่ใช่ภาวะเปลี่ยนแปลงไปตามความปรารถนา หรือตามความคิดเห็นที่จะให้มันเป็น แต่ภาวะของสัจจธรรมขึ้นอยู่

กราบนมัสการ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ ที่เคารพอย่างสูง

กระผมส่งคำแปลเรื่องพระธรรมกาย พระนิรมานกาย และพระสัมโภคกาย ตามที่กราบเรียนไว้มาถวายแล้ว

ตามความเห็นของกระผม นักปราชญ์ผู้เขียนเรื่องนี้ท่าได้แปลก และน่าเอาใจใส่กว่าข้อเขียนของนักปราชญ์ทะวันตกคนอื่น ที่ดีที่สุดคือการอ้างถึงพระมหาเถระฝ่ายเถรวาทไว้ถึง ๓ องค์ ที่รับรองเรื่องพระธรรมกาย ฯลฯ

กระผมจะรวบรวมข้อเขียนของนักปราชญ์อื่นส่งมาถวายตามลำดับ

ด้วยเคารพอย่างสูง

15 ก.ย. 29

...พระธรรมวินัยของพระองค์นั้นเป็นพระ–ธรรมกาย คือ กายแห่งพระศาสนธรรม... พระจริยาปฏิบัติอันนี้ เป็นพระนิรมานกาย... สัจธรรมนั้นเป็นสัมโภคกาย คือกายอันมีอยู่ในภาวะแห่งบรมสันติ...

กับปัญญา ผู้ใดแสวงหาสัจจธรรมด้วยวิริยะมั่น ผู้นั้นจะได้พบสัจจธรรมนั้น

"สัจจธรรม ซ่อนอยู่สำหรับผู้บอด แต่สัจจธรรมจะปรากฏแก่ผู้มีปัญญาจักษุเท่านั้น สัจจ–ธรรมนั้นเป็นสารัตถของพุทธะ มีความเป็นบรมธรรม อันเราจะเห็นได้ชัดเจนทุกกระบวน

"กระนั้น เราทั้งหลายพึงคารวะพระธรรม แสวงหาสัจจ–ภาวะแห่งพระธรรม และปฏิบัติตามสัจจธรรมนั้น เพราะว่าสัจจ–ธรรมนั้นคือพุทธะผู้เป็นศาสดาของเรา เป็นครูของเราและเป็นเจ้าแห่งชีวิตของเราทั้งหลาย

ครั้นพระอนุรุธมหาเถระกล่าวจบลงแล้ว พระกัสสปมหาเถระจึงกล่าวเสริมความว่า

"ดูกรท่านผู้เป็นญาติในธรรมคำกล่าวของท่านเป็นความจริง ถูกต้องแล้ว ความเข้าใจในศาสนธรรมของเราไม่มีตอนใดความใดแตกต่างกันเลย พระผู้มีพระภาคของเรา ทรงมีพระกายเป็น ๓ พระกายทั้ง ๓ ของพระผู้มีพระภาคนั้น แต่ละพระกายมีสารัตถะเท่าเทียมกันทั้งหมด

พระกายทั้ง ๓ ของพระผู้มีพระภาคนั้นคือ **พระธรรมกาย พระนิรมานกาย** และ **พระสัมโภคกาย**

"พระสัพพัญญูพุทธเจ้า (พุทธะ) เป็นตัวศาสนธรรม เครื่องยังสรรพสัตว์ ผู้ตามปฏิบัติให้ถึงซึ่งสุคติสุข พระองค์ (พุทธะ) ทรงเป็นพระพุทธบิดาของพระสงฆ์ โดยฐานะที่ทรงมอบพระธรรมวินัยที่ทรงสั่งสอนไว้ให้เป็นสมบัติ พระธรรมวินัยของพระองค์นั้น **เป็นพระธรรมกาย** คือ**กายแห่งพระศาสนธรรม** (ตัวศาสนธรรม) อันประเสริฐ

"พระสัพพัญญูพุทธเจ้า (พุทธะ) เป็นพระบรมศาสดา ผู้ทรงพระเมตตาแก่สรรพสัตว์ไม่เลือกหน้า ทรงพิจารณาหมู่สัตว์หมู่ใดควรแก่พระธรรมใด ทรงแสดงธรรมนั้นแก่หมู่สัตว์นั้น พระองค์ทรงพระมหากรุณาเปลี่ยนพระรูปธรรมไปตามอุปนิสัยสัตว์ พระจริยาปฏิบัติอันนี้ เป็น**พระนิร–มานกาย** คือ**พระกายที่บิดเบือน** (เนรมิตร) ไปตามภาวะและฐานะด้วยพระมหากรุณา

"พระสัพพัญญูพุทธเจ้า (พุทธะ) ทรงเป็นยอดแห่งสัจจ–ธรรมทั้งปวง สัจจธรรม (อันพระองค์ทรงค้นพบแล้ว) นั้นเป็นอนันตภาวะเป็นสากล มีความคงที่ ไม่มีโยกโคลง สารัตถะแห่งสัจจธรรมใดมีภาวะเช่นนี้ สัจจธรรมนั้นเป็น **พระสัมโภคกาย คือกายอันมีอยู่ในภาวะแห่งบรมสันติ**

"หากพระสัพพัญญูพุทธ–เจ้า มิได้ทรงอุบัติปรากฏแก่เราในพระรูปแห่งพระโคตมะศากยมุนีแล้วไซร้ ไฉนเล่า เราจักได้รับพระสัทธรรมคำสอนของพระองค์ และหากว่าพระสงฆ์สาวกของพระสัพพัญญูพุทธเจ้ามิได้ทรงเป็นทายาทรักษาพระสัทธรรมไว้ด้วยดี ก็ไฉนเล่าบรรดาธรรมจารีบุคคลผู้จะมาในอนาคตกาล จักได้พบพระสัท–ธรรมนั้น ธรรมจารีบุคคลเหล่านั้น จักเห็นธรรมของพระมหา

ศากยมุนีนั้นได้อย่างไร ไม่จำกัดว่าเราทั้งหลายหรือธรรมจารีบุคคลอื่น จะรู้ได้อย่างไรว่าพระสัทธรรมนั้น เป็นอนันตภาวะ เป็นสากลและมีภาวะคงที่ไม่มีโยกโคลง

"จึงขอให้เราทั้งหลาย จงรักษาคารวะต่อพระสัจจธรรม ขอให้เราทั้งหลายจงรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระโคตะมะศากยมุนี เพื่อเป็นพาหนะช่วยให้ชาวเราได้พบพระสัจจธรรม ผู้มีปัญญาจักษุ ผู้นั้นจะได้พบพระสัจจธรรมนั้น และธรรมจารีบุคคลทุกคนเหล่านั้น ผู้ (มีปัญญาจักษุ) เห็นแจ้งซึ่งพระสัจจธรรมของพระสัพพัญญูพุทธเจ้าแล้ว เขาทั้งหลายย่อมดำรงพระสัจจธรรมอยู่ได้สิ้นกาลนาน

ครั้นพระมหาเถระปรารภความมาถึงเพียงนี้แล้ว บรรดาพระเถรานุเถระในที่ประชุม ต่างมีมติตกลงพร้อมกันให้มีการสังคายนาพระธรรมวินัยขึ้นในนครราชคฤห์ เพื่อจัดระเบียบคำสอนของพระสัพพัญญูเจ้าให้เป็นระบบแบบแผน เพื่อจัดหมวดหมู่แห่งพระธรรมให้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติอันบริสุทธิ์ของธรรมจารีบุคคลต่อไปในอนาคตกาล

หมายเหตุ ความนี้ถอดจาก Gospel of Buddha ของ Paul Carus พิมพ์ที่ Omen Communication Inc. Arizona, U.S.A. 1972, p. 225-228.

[๑] น่าจะถือเอาการกล่าวจาบจ้วงพระธรรมวินัยของสุภัททภิกษุผู้บวชเมื่อกายแก่มาเป็นเหตุแห่งการประชุมปรารภครั้งนี้

เสฐียร พันธรังษี

๙ ต.ค. ๒๘

ธรรมกาย คืออะไร

"ธรรมกาย" คือกายอะไร

วิชชาธรรมกาย เป็นวิชชาอันพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเทศนาสั่งสอนเวไนยสัตว์ในสมัยพุทธกาล ก็แลเรื่องของอายตนนิพพาน และเรื่องของพระธรรมกาย ซึ่งเป็นกายโลกุตระและเป็นกายของผู้ตรัสรู้นั้น ได้มีปรากฏชัดแจ้งอยู่ในพระไตรปิฎก หากทว่าปราศจากการอรรถาธิบายถึงนัยยะต่าง ๆ โดยละเอียด ด้วยว่าหลังจากการศึกษาปฏิบัติสืบเนื่องมาหลังพุทธกาลอีกห้าร้อยปี วิชชาธรรมกายก็เริ่มลบเลือน และสูญหายไปในที่สุดโดยไม่ทราบสาเหตุแจ้งชัด ตราบจนกระทั่งพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ได้ค้นพบอีกครั้งด้วยการปฏิบัติธรรมขั้นอุกฤษฏ์ นับแต่นั้น "หลวงพ่อสด" ของเหล่าศิษยานุศิษย์ก็ได้ทำการเผยแพร่วิชชานี้โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ด้วยอุตสาหะวิริยะอย่างสุดจะประมาณได้ เพราะท่านได้เล็งเห็นเสียแล้วว่าวิชชาธรรมกายนี้มีความบริสุทธิ์ และความคมกล้ายิ่งนัก จักก่อประโยชน์อันไพศาลแก่ประชาชนทั่วไป ท่านได้เพียรฝึกอบรมเหล่าศิษยานุศิษย์ของท่าน ผู้ซึ่งได้รับหน้าที่เผยแพร่สืบต่อมาภายหลังที่ท่านมรณภาพเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๒ การเผยแพร่ซึ่งได้กระทำสืบเนื่องกันตลอดมายังผลให้วิชชาธรรมกายขยายกิ่งก้านสาขาจากวัดปากน้ำภาษีเจริญ ไปสู่วัดและชุมชนอื่น ๆ ทั้งในพระนครและต่างจังหวัด และเริ่มกระจายออกสู่ต่างประเทศ ผู้ฝึกปฏิบัติด้วยอิทธิบาทธรรมต่างก็ได้รับผลดีจากการปฏิบัติโดยทั่วกัน

ก็วิชชาธรรมกายนี้เป็นฉันใดเล่า? มนุษย์ทุกรูปทุกนามต่างก็มีกายในกายซ้อนกันอยู่เป็นชั้น ๆ เข้าไปข้างใน กายที่สุดละเอียดนับเป็นกายที่เก้ามีลักษณะเป็นพระพุทธรูปเกตุดอกบัวตูมขาวใสบริสุทธิ์ มีรัศมีโชติช่วงสว่างไสวแต่เยือกเย็น เรียกว่า **พระธรรมกาย** ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าถึงได้โดยการรักษาศีลให้บริสุทธิ์ อย่างน้อยศีล ๕ แล้วกระทำใจ

ให้หยุดให้นิ่งเป็นสมาธิ กิเลส ต่าง ๆ ที่หุ้มใจอยู่ก็จะอ่อนกำลังลงชั่วคราว กายต่าง ๆ ที่อยู่ ณ ภายในก็จักเบิกบานออกมาทีละกาย ๆ จนถึงพระธรรมกาย ครั้นผู้ปฏิบัติอาศัยญาณของพระธรรมกาย พิจารณาสภาวธรรมต่าง ๆ ก็จะทำให้รู้และเห็นสภาวธรรมตามที่เป็นจริง เรียกว่าเกิด **วิปัสสนาญาณ** เป็นเหตุให้มีกาย วาจา ใจ บริสุทธิ์ สำรวมในศีลและอินทรีย์ สามารถกำจัดรากเหง้าของกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ให้หมดไป ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้ จิตใจของผู้ปฏิบัติจะเปลี่ยนระดับจากปุถุชน ไปเป็นพระอริยบุคคลได้โดยง่าย เป็นทางมรรคผลนิพพาน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญที่สุดของการปฏิบัติธรรมตามแนวทางของพระพุทธศาสนา ธรรมกายนี้เองเป็นกายที่จะเข้านิพพาน ธรรมกายที่ได้บรรลุพระอรหัตตผลแล้วเรียกว่า **พระนิพพาน** ซึ่งไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง จึงเป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรม วิราคธาตุ วิราคธรรมล้วน ๆ จึงไม่ตกอยู่ในอาณัติแห่งพระไตรลักษณ์และเป็นกาย นิจจัง สุขัง และอัตตาที่แท้จริง พระพุทธเจ้า และพระอรหันตขีณาสพทั้งหลายย่อมเข้า **สอุปาทิเสสนิพพาน** ในขณะที่ยังดำรงชีพอยู่ด้วยกายพระนิพพานนี้ และเมื่อดับขันธ์แล้วจึงเข้า **อนุปาทิเสสนิพพาน** โดยกายพระนิพพานไปปรากฏอยู่ในอายตนนิพพาน ประทับเข้านิโรธสงบทั่วกันหมด ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพสามอีกต่อไป พระพุทธองค์จึงตรัสไว้ว่า **นิพพานํ ปรมํ สุขํ** ซึ่งแปลความว่า นิพพาน เป็นบรมสุขยิ่งนัก

ที่กล่าวมาในเบื้องต้นนี้ เป็นการกล่าวถึงวิชชาธรรมกายนั้นมีที่มาอย่างไรและจะสามารถเข้าถึงนิพพานแดนเกษมด้วยธรรมกายได้โดยวิธีเช่นไร ซึ่งเป็นการกล่าวไว้แต่เพียงโดยย่อเท่านั้น

ต่อจากนี้ก็จะได้กล่าวถึงในส่วนละเอียดของเนื้อแท้ว่า ที่ว่า "ธรรมกาย" นั้นจริง ๆ แล้วคืออะไรต่อไป

"ธรรมกาย" เป็นกายในกายที่สุดละเอียดของมนุษย์หรือสัตว์โลกทั้งหลาย อันประมวลความบริสุทธิ์ ๓ ประการเข้าไว้ คือ

กายและหัวใจ เป็นเนื้อหนังที่แท้จริงรวบยอดกลั่นออกมาจากพระวินัยปิฎก เป็น**ปฐมมรรค**

ดวงจิต เป็นเนื้อหนังที่แท้จริงรวบยอดกลั่นออกมาจากพระสุตตันตปิฎก เป็น**มรรคจิต**

ดวงปัญญา เป็นเนื้อหนังที่แท้จริงรวบยอดกลั่นออกมาจากพระอภิธรรมหรือพระปรมัตถ์ปิฎก เป็น**มรรคปัญญา**

...เมื่อได้ปฏิบัติธรรม กระทำ กาย วาจา และใจให้สะอาดบริสุทธิ์ ผ่านกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรมของทุกกาย ณ ภายในของเรานี้ ผ่านทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) เข้าไปจนสุดละเอียดจนพ้นความปรุงแต่งด้วยผลบาปอกุศล บุญกุศล (ระดับโลกียธรรม) เป็น "โลกุตตรธรรม" (ธรรมให้พ้นโลก) แล้ว ก็จะถึงธาตุล้วน ธรรมล้วนที่สะอาดบริสุทธิ์จากกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน (แม้เพียงชั่วคราว ชื่อว่า "วิกขัมภณวิมุตติ") ก็จะถึงธรรมกาย...

ธรรมกายนั้นเป็นกายประเสริฐ (พรหมกาย) เป็นกายที่บริสุทธิ์หรือธาตุล้วน ธรรมล้วน (ธรรมกาย) ไม่ประกอบด้วยตัณหาราคะใด ๆ (วิราคธาตุ วิราคธรรม) อยู่เหนือหรือพ้นจากความปรุงแต่งใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นความปรุงแต่งด้วยผลของบาปอกุศล หรือ บุญกุศล (วิสังขาร หรือ อสังขตธาตุ อสังขตธรรม) จึงไม่ต้องตกอยู่ในอาณัติแห่งพระไตรลักษณ์ หรือสามัญลักษณะ คือ ความเป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา และเพราะเป็นกายมี่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งนี้เอง จึงเป็นกายที่เที่ยงแท้ ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแปรผันไปตามเหตุปัจจัยดังที่สิ่งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งเขาเป็นกัน และโดยเหตุนี้จึงเป็นกายที่เป็นตัวตนที่แท้จริง

"ธรรมกาย" นี่เองที่**ทำหน้าที่ "ตรัสรู้" พระอริยสัจจ์ ๔** (กรณีพระอรหันต์สาวก) และ**ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ** (กรณีพระ—พุทธเจ้า) **ธรรมกายจึงเป็นพระพุทธรัตนะ ธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายคือพระธรรมรัตนะ** และ**ธรรมกายที่ละเอียด ๆ คือพระสังฆรัตนะ** ผู้ปฏิบัติและรักษาพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าไว้ —ธรรมกายเป็น **"ธาตุเป็น ธรรมเป็น"** คือ**เป็นกายที่มีชีวิตจิตใจ อันประมวลความบริสุทธิ์เข้าไว้ทั้ง ๓ ประการดังกล่าวแล้ว ซ้อนอยู่ในที่สุดละเอียดตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม ณ ศูนย์กลางกายของสัตว์โลกทั้งหลาย**

พระพุทธลักษณะของธรรมกาย เท่าที่มีผู้ปฏิบัติภาวนาธรรมได้เข้าถึง ได้รู้เห็นและเป็นอยู่แล้ว ต่างเห็นมีพระพุทธลักษณะเหมือนพระพุทธปฏิมากร เกตุดอกบัวตูมครองจีวรม้วนลูกบวบเข้าใน (ม้วนขวา) อยู่ในท่าขัดสมาธิ ประทับอยู่บน

...ธรรมกายจึงเป็นพระพุทธรัตนะ ธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายคือพระธรรมรัตนะ และธรรมกายที่ละเอียด ๆ คือพระสังฆรัตนะ...

องค์ฌาน (มีลักษณะเป็นแผ่นกลม ขาว ใส หนาประมาณ ๑ ฝ่ามือของธรรมกาย) ธรรมกายนั้น ขาวใส บริสุทธิ์ และมีรัศมีสว่างยิ่งนัก ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระธรรมกายมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่าหน้าตัก และความสูงของธรรมกาย

ธรรมกาย มีหยาบมีละเอียดไปจนสุดละเอียด กล่าวคือธรรมกายโคตรภู สำหรับผู้ได้โคตรภูญาณมีขนาดหน้าตักและความสูง และเส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๔ วาครึ่ง ธรรมกายพระโสดา ขนาด ๕ วาขึ้นไป ธรรมกายพระสกิทาคา ขนาด ๑๐ วาขึ้นไป ธรรมกายพระอนาคามี ขนาด ๑๕ วาขึ้นไป และธรรมกายพระอรหัต หรือธรรมกายตรัสรู้เป็นพระ—พุทธเจ้า มีขนาด ๒๐ วาขึ้นไป เฉพาะธรรมกายตรัสรู้ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระ—ปัจเจกพุทธเจ้าที่เห็นอยู่ในอายตนนิพพานนั้นเห็นประทับอยู่บนรัตนบัลลังก์อีกทีหนึ่ง ส่วนธรรมกายตรัสรู้ของพระอรหันต์สาวกคงประทับอยู่บนองค์ฌานเฉย ๆ ทั้งธรรมกายตรัสรู้ของสมเด็จพระ—สัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าและธรรมกายพระอรหันต์สาวกที่เข้า **"อนุปาทิเสสนิพพาน"** คือ กายเนื้อแตกทำลายแล้วธรรมกายตรัสรู้ซึ่งชื่อว่า **"พระนิพพาน"** ที่สุดละเอียดของท่าน ไปปรากฏ

...หากอาศัยตาและญาณของพระธรรมกายที่เข้าถึงนั้น พิจารณาสภาวะของธรรมชาติทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ให้เห็นแจ้งตามธรรมชาติที่เป็นจริง เป็น "วิปัสสนาปัญญา"...

อยู่ใน **"อายตนนิพพาน"** คือแดนหรือสถานที่ (อุปมาเหมือนภพ) ประทับเข้านิโรธสงบตลอดกันทั้งหมดมีจำนวนนับไม่ถ้วน ไปจนสุดละเอียด เพราะพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์สาวกที่มาอุบัติขึ้นในโลกแล้วตรัสรู้ในอดีตถอยหลังไป จนไม่ทราบว่าธาตุธรรมนี้มีมาแต่เมื่อใดนั้น นับประมาณมิได้จริง ๆ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านจึงเพียงแต่เทียบเคียงว่า มีมากกว่าเมล็ดทรายในท้องพระมหาสมุทรทั้ง ๔

ธรรมกายตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าองค์ต้นธาตุต้นธรรม (ซึ่งกินความถึงกลางธาตุและปลายธาตุอันนับเป็นพระอนุพุทธด้วย) **นั้นมีพุทธลักษณะเหมือนพระสงฆ์กายเนื้อ**ครองจีวรม้วนลูกบวบเข้าใน (ม้วนขวา) **แต่ใส ละเอียด มีรัศมีสว่างยิ่งนัก** และพระวรกายธรรมนี้มีขนาดหน้าตัก ความสูง และเส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๒๐ วาขึ้นไปมีจำนวนนับประมาณมิได้

ความอุบัติเป็น "เด่น" ขึ้นของ "ธรรมกาย" ในแต่ละสัตว์โลก เป็นเรื่องที่สัตว์โลกมีได้ด้วยยาก แต่ก็มิใช่จะเหลือวิสัยที่สัตว์โลกจะทำได้ เพราะสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ดี พระปัจเจกพุทธเจ้าก็ดี หรือพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ก่อนแต่จะตรัสรู้ได้บรรลุพระอรหัตผลหรือพระสัมมาสัมโพธิญาณด้วย "พระธรรมกาย" นั้น ก็เริ่มตั้งแต่ความเป็นมนุษย์ปุถุชนอย่างเราท่านทั้งหลายนี้แหละ **เมื่อได้ปฏิบัติธรรม กระทำ กาย วาจา และใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ ผ่านกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรมของทุกกายในกาย ณ ภายในของเรานี้ ผ่านทางสายกลาง** (มัชฌิมาปฏิปทา) **เข้าไปจนสุดละเอียด จนพ้นความปรุงแต่งด้วยผลบาปอกุศลบุญกุศล** (ระดับโลกียธรรม) **เป็น "โลกุตตรธรรม"** (ธรรมให้พ้นโลก) แล้ว **ก็จะถึงธาตุล้วนธรรมล้วนที่สะอาดบริสุทธิ์จากกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน** (แม้เพียงชั่วคราว ชื่อว่า "วิกขัมภณวิมุตติ") **ก็จะถึงธรรมกาย และหากอาศัยตาและญาณของพระธรรมกายที่เข้าถึงนั้น พิจารณาสภาวะของธรรมชาติทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ให้เห็นแจ้งตามธรรมชาติที่เป็นจริง** เป็น **"วิปัสสนาปัญญา"** แล้วพัฒนาสูงขึ้นเป็น **"โลกุตตรปัญญา"** คือเห็นแจ้งในพระอริยสัจจ์ทั้ง ๔ ด้วย ญาณ ๓ กลุ่ม คือสัจจญาณ กิจญาณ และกตญาณ รวมเป็นรอบ ๑๒ และสามารถละสังโยชน์ กิเลสเครื่องร้อยรัดให้ติดอยู่กับโลกอย่างน้อย ๓ ประการ (คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาส) **ขึ้นไปได้ ก็จะบรรลุมรรคผลเป็นพระอริยบุคคลตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้**

...ความอุบัติขึ้นของสมเด็จพระสัมมาสัมพัทธเจ้า ด้วยรูปกายอุบัติ และธรรมกายอุบัติ...ฯ เฉพาะ "ธรรมกาย" อุบัตินั้นก็คือเมื่อ "ตรัสรู้" พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ...

คราวนี้จะได้ชี้ให้ท่านเห็นถึง..

เอกสารหลักฐานอ้างอิงที่สำคัญอันเกี่ยวด้วยธรรมกายหรือกายธรรม, รูปกาย หรือสรีรกาย ทั้ง ณ ภายใน และ ณ ภายนอก หรือสุดหยาบ สุดละเอียด, และที่เกี่ยวด้วยนิพพาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอายตนนิพพาน ดังที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ พอจะนำมาแสดงเพื่อประกอบศรัทธาปสาทะในการศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรม ดังต่อไปนี้

๑) ความอุบัติขึ้นของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยรูปกายอุบัติ และธรรมกายอุบัติ ดังมีปรากฏในพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระสังฆราชปุสฺสเทว และทรงชำระโดยสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๘/๒๔๘๒ หน้า ๑๑ และหน้า ๕๗ ว่า

"แม้องค์พระตถาคตอังคีรสศักยมุนีโคดมสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ซึ่งมีความปรากฏในโลกอันสัตว์ได้ด้วยยาก. ดังนี้ พระองค์ก็ได้อุบัติเกิดขึ้นแล้วในโลก ด้วย**รูปกายอุบัติ**และ**ธรรมกายอุบัติ** ทั้ง ๒ ประการ พร้อมด้วยอัจฉริยอัพภูตธรรมตามธรรมดานิยมโดยพุทธธรรมดา

ความบังเกิดขึ้นด้วย**รูปกาย**นั้น จัดเป็น ๒ คือ **โอกกัมติสมัย**ลงสู่พระครรภ์ หยั่งลงสู่พระครรภ์มารดาในปฏิสนธิกาลด้วย**กายทิพย์**เห็นได้ด้วยตาธรรมกาย และ**นิขมนสมัย**ประสูติจากพระครรภ์เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ

ส่วนความบังเกิดขึ้นด้วย**ธรรมกาย**เป็นตถาคตหรือพระพุทธเจ้า พระพุทธรัตนะนั้น คือ **(อภิสัมโพธิสมัย) ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ**

ครั้งนั้น หมื่นโลกธาตุนี้ ก็หวั่นไหวสะเทือนสะท้าน ทั้งแสงสว่างยิ่งไม่มีประมาณก็ได้ปรากฏเกิดมีในโลก ล่วงเทวานุภาพของเทพยดาทั้งหลาย ก็แลอัศจรรย์ทั้งหลายซึ่งสำเร็จโดยธรรมดานิยมเห็นปานใดได้ปรากฏเกิดมีแล้วในโลก เมื่อครั้งพระองค์ประสูติเป็นกาลเกิดด้วย**รูปกาย**อันบริบูรณ์ฉันใด แม้ถึงเมื่ออภิสัมโพธิสมัยตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นกาลเกิดด้วย**ธรรมกาย**นั้นเล่า สรรพอัศจรรย์ทั้งปวงเห็นปานนั้นก็ได้ปรากฏเกิดมีแล้ว ฉันนั้น"

นี้เป็นเอกสารหลักฐาน (คำแปลและคำเรียบเรียง พระนิพนธ์ของสมเด็จพระสังฆราชสา ปุสฺสเทว จากพระไตรปิฎกซึ่งแสดงถึงความอุบัติขึ้นของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในฐานะรูปกายอุบัติและธรรมกายอุบัติและ**เฉพาะ "ธรรมกาย" อุบัตินั้น ก็คือเมื่อ "ตรัสรู้" พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ** ซึ่งครอบคลุมถึงความตรัสรู้ในพระอริยสัจจ์ทั้ง ๔ เช่นเดียวกันกับพระอรหันต์ทั้งหลายอีกด้วย

พึงเข้าใจ **"ความตรัสรู้"** ว่า มิใช่ความหยั่งรู้ด้วย **"วิญญาณ"** ของมนุษย์ ทิพย์ หรือ แม้แต่ของพรหม ซึ่งอาศัยมังสจักขุหรือสายตาเนื้อมนุษย์

ทิพยจักขุของทิพย์ หรือสมันตจักขุของพรหมซึ่งยังมีอวิชชาห่อหุ้มอยู่ เป็นสื่อสัมผัสเครื่องรู้เห็น จึงมีขีดความสามารถจำกัดอยู่เพียงการรู้เห็นได้เฉพาะสภาวะความเป็นไปในภพสามนี้เท่านั้น หากแต่ **เป็นความหยั่งรู้ด้วย "ญาณรัตนะ" ของกายธรรมด้วยอาศัยพุทธจักขุของธรรมกายอันปราศจากอวิชชาห่อหุ้มเป็นสื่อเครื่องเชื่อมต่อ หรือสัมผัสให้ได้ทั้งเห็นและรู้**--ดังมีปรากฏในธัมมจักกัปปวัตนสูตร ปางปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ ว่า--จกฺขุํ อุทปาทิ ญาณํ อุทปาทิ วิชฺชาอุทปาทิ อาโลโก อุทปาทิ" ซึ่งแปลความว่า **"จักขุ**(ความเห็นแจ้งชัด)**ได้เกิดขึ้นแล้ว ญาณ**(ความหยั่งรู้)**ได้เกิดขึ้นแล้ว ปัญญา**(ความรู้แจ้ง)**ได้เกิดขึ้นแล้ว วิชชา**(ความรู้พิเศษเหนือผู้อื่น)**เกิดขึ้นแล้ว แสงสว่าง**(แจ้งจบ)**ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่ได้เคยฟังมาแล้วในกาลก่อนว่า นี้เป็นทุกขอริยสัจจ์, นี้ทุกขสมุทัยอริยสัจจ์, นี้ทุกขนิโรธอริยสัจจ์, นี้ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจจ์"**

๒) พระพุทธองค์ได้ทรงประกาศว่า "ธรรมกาย" คือ "ตถาคต" หรือ "พระพุทธเจ้า" ในวักกลิสูตร ปรากฏความโดยย่อว่า พระวักกลินั้นติดในรูปสมบัติของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก จึงเฝ้าแต่ติดตามคอยชมพระสิริโฉมอันสง่างามในพระวรกายเนื้อของพระพุทธองค์อยู่เสมอ อยู่มาวันหนึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้โปรดแก่พระวักกลิว่า "ดูก่อนวักกลิ เธอจะมามัวติดตามเฝ้าดูร่างกายอันเน่าเปื่อยผุพังนี้ใย ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นเห็นธรรม"

"ร่างกายอันเน่าเปื่อยผุพัง" นั้นพระพุทธองค์ได้ทรงหมายถึงพระวรกายเนื้อ ซึ่งเป็นรูปสังขารอันประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และมีสามัญญลักษณะที่เป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา กล่าวคือต้องเปลี่ยนแปลงแปรผันไปตามเหตุปัจจัย ไม่อาจคงทนอยู่ในสภาพเดิมได้ ผู้ใดยึดมั่นถือมั่นด้วยตัณหาและทิฏฐิคือความเห็นผิดคิดว่าตัวเป็นตนแล้วก็เป็นทุกข์ เพราะลงท้ายก็จะต้องเสื่อมสลายหมดสภาพเดิมของมันไปตามธรรมชาติ

"ผู้ใดเห็นธรรม" ณ ที่นี่หมายถึงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า คือ "ธรรมรัตนะ"

"ผู้นั้นเห็นเรา" **ณ ที่นี้ "เรา"** หมายถึง **"ตถาคต", "พระพุทธเจ้า"** หรือ **"พระพุทธรัตนะ", หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ "ธรรมกาย" ที่บริสุทธิ์ของเจ้าชายสิทธัตถะ หรือแม้ของพระอรหันต์ขีณาสพอื่นทั้งหลายนั้นเอง**

และที่ว่า "ธรรมกาย คือ ตถาคต" ก็มีมาในพระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค อัคคัญญสูตร พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง เล่มที่ ๑๑ หน้า ๗๕—๗๖ ซึ่งแปลความว่า

"...ดูกรวาเสฏฐะและภารทวาชะ ก็ผู้ใดแล มีศรัทธาตั้งมั่นเกิดขึ้นแล้วแต่รากแก้ว คืออริยมรรค

"...ธรรมกายก็ดี... พรหมกายก็ดี...ธรรมภูตก็ดี...พรหมภูตก็ดี เป็นชื่อของตถาคตฯ" ...ธรรมกาย ณ ที่นี้หมายถึงกายที่บริสุทธิ์จากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง... และเป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรม อันไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง หรือปัจจัยปรุงแต่งไม่ได้...

ประดิษฐานมั่นคง อันสมณพราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือผู้ใดผู้หนึ่งในโลก ไม่พรากไปได้ ควรเรียกผู้นั้นว่า เป็นบุตรเกิดแต่พระอุระ เกิดแต่พระโอษฐ์ของพระผู้มีพระภาคเป็นผู้เกิดแต่พระธรรม เป็นผู้ที่พระธรรมเนรมิตขึ้น เป็นผู้รับมรดกพระธรรมข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะคำว่า **ธรรมกาย** ก็ดี ว่า **พรหมกาย** ก็ดี ว่า **ธรรมภูต** ก็ดี ว่า **พรหมภูต** ก็ดี เป็นชื่อของตถาคต ฯ"

"ธรรมกาย" ณ ที่นี้หมายถึงกายที่บริสุทธิ์จากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือตัณหา ราคะทั้งหลาย (เป็น วิราคธาตุ วิราคธรรม), และเป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรม อันไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง หรือปัจจัยปรุงแต่งไม่ได้ หรืออีกนัยหนึ่งคือ อยู่นอกเหนือความปรุงแต่งใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อวิชชา ตัณหา สมุทัยทั้งปวง และแม้ความปรุงแต่งด้วยบุญ เช่น ผลทาน ศีล และภาวนา ในระดับโลกียะ ธรรมกายก็อยู่เหนือความปรุงแต่งนั้น ๆ ด้วย ส่วนคำว่า "ธรรมภูต" นั้น หมายถึงความอุบัติขึ้นของธาตุล้วน ธรรมล้วน อันไม่ประกอบด้วยปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "อวิชชา" ปรุงแต่งนั้นเอง

"พรหมกาย" ณ ที่นี้หมายถึง "กายอันประเสริฐ" มิได้หมายถึงกายรูปพรหมหรืออรูปพรหม ที่ประเสริฐก็เพราะบริสุทธิ์เป็น "วิสุทธิขันธ์" จึงไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแปรผันไปโดยเหตุปัจจัยใด ๆ จึงเป็นกายที่ยั่งยืน เป็นตัวตนที่แท้จริง พึงเข้าถึง รู้ เห็น และเป็นเพราะเมื่อเข้าถึงและเป็นแล้ว "เป็นบรมสุขยิ่งนัก" ดังบาลีพระพุทธภาษิตที่ว่า "นิพพานํ ปรมํ สุขํ" นิพพานเป็นบรมสุขยิ่งนัก ส่วนคำว่า "พรหมภูต" นั้นหมายถึง ความอุบัติขึ้นอย่างประเสริฐ โดยนัยเดียวกัน

"ไม่เห็นเป็นอย่างที่เขาว่า"

โดยสมาชิกชมรมพุทธฯ จุฬาฯ
คนหนึ่ง...

ได้ยินนิสิตชมรมพุทธฯ จุฬาฯ เขาพูดกันถึงธรรมปฏิบัติที่ศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ และที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรี ในทำนองที่ว่า**"ที่นี่ไม่ใช่ธรรมกายจริง ผู้สอนยังเข้าไม่ถึงธรรมกายเลย"**บางคนบอกในทำนองที่ว่า **"ธรรมกายของจริงเข้าถึงยากแต่ที่นี่ (ที่วัดสระเกศฯ และสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายฯ) ได้กันมาก ไม่น่าเชื่อกันว่าจะเป็นธรรมกายจริง"**บางคนก็บอกว่า **"ที่นี่เข้าถึงธรรมกาย โดยการรู้จำไม่ใช่รู้จริงอ่านจากหนังสือแล้วจำเอาไม่ใช่เห็นจริง"** และยังพูดอะไรอีกมากมายในทางที่ไม่ดีเกี่ยวกับสถานปฏิบัติธรรมดังกล่าวฟังดูแล้วตกใจ

จะเป็นจริงหรือเปล่า? ชักน่าคิดซะแล้วสิ เราก็เพิ่งจะมาปฏิบัติที่วัดสระเกศฯ ได้ไม่กี่ครั้งเอง

เราจะเชื่อที่เขาพูดกันดีมั้ย? นิสิตชมรมพุทธฯ จุฬาฯ เขาพูดเหมือนกันหลายคนด้วยสิ ผู้พูดก็น่าเชื่อถือ ชักสงสัยเกี่ยวกับที่นี่ซะแล้ว ไม่ได้สินะ! ต้องพิสูจน์ให้รู้จริง ฟังอย่างเดียวยังเชื่อไม่ได้คนที่เล่าให้เราฟัง ก็ยังไม่เคยมาปฏิบัติที่วัด—สระเกศฯ เลยได้แต่ฟังผู้อื่นเล่าต่อ กันมาเหมือนกัน

เราต้องค้นหาความจริงให้ได้ เหมือนกับสำนวนที่ว่า "สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ" ใช่แล้ว! ต้องเข้าไปสัมผัสไปดู ไปรู้ ให้เห็นด้วยตัวเอง จะได้รู้ว่าความจริงคืออะไร

ถึงวันอาทิตย์แล้ว เราต้องไปวัดสระเกศฯ ที่ศาลาการเปรียญ เขาจะสอนเจริญภาวนากัน ต้องเข้าไปสังเกต ไปสัมผัสกับที่นี่นาน ๆ พอไปถึงศาลาการเปรียญก็สังเกตและมองดูทุกอย่าง... มีรูปหล่อหลวงพ่อสด วัดปากน้ำฯ ประดิษฐานอยู่ ท่านเป็นผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย ลองเดินมาดูที่โต๊ะบูชาหนังสือและเทปธรรมะ**หนังสือทุกเล่มมีรูปหลวงพ่อสดที่นี่เคารพและบูชาหลวงพ่อสดมาก น่าศรัทธาจังเลย การสอนเจริญภาวนาก็เหมือนกับที่เราเคยปฏิบัติมา ไม่เห็นจะผิดแนวตรงไหนเลย แถมยังละเอียดลออดีกว่าด้วย มีการแบ่งกลุ่มย่อย ๆ ด้วย แต่ละกลุ่มมีวิทยากร ๑ คนสอนเจริญภาวนานี่เอง! ที่มีส่วนทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าถึงธรรมกายกันมาก และยังมีการต่อวิชชาธรรมกายชั้นสูงให้กับผู้ที่ถึงธรรมกายอีกด้วย เราเพิ่งจะรู้นี่แหละว่ามีวิชชาชั้นสูงด้วยที่นี่เขาไม่ปิดบังวิชชาเลยเพราะต้องการให้ผู้ปฏิบัติช่วยตัวเองได้และให้ช่วยผู้อื่น ๆ ได้ด้วย เค้าต้องการสร้างพระในใจคนตามเจตนารมย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำฯ**

...และยังมีการต่อวิชชาธรรมกายชั้นสูงให้กับผู้ที่ถึงธรรมกายอีกด้วย เราเพิ่งจะรู้ นี่แหละว่ามีวิชชาชั้นสูงด้วย ที่นี่เขาไม่ปิดบังวิชชาเลย...ฯ ต้องการสร้างพระในใจคนตามเจตนารมณ์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ...

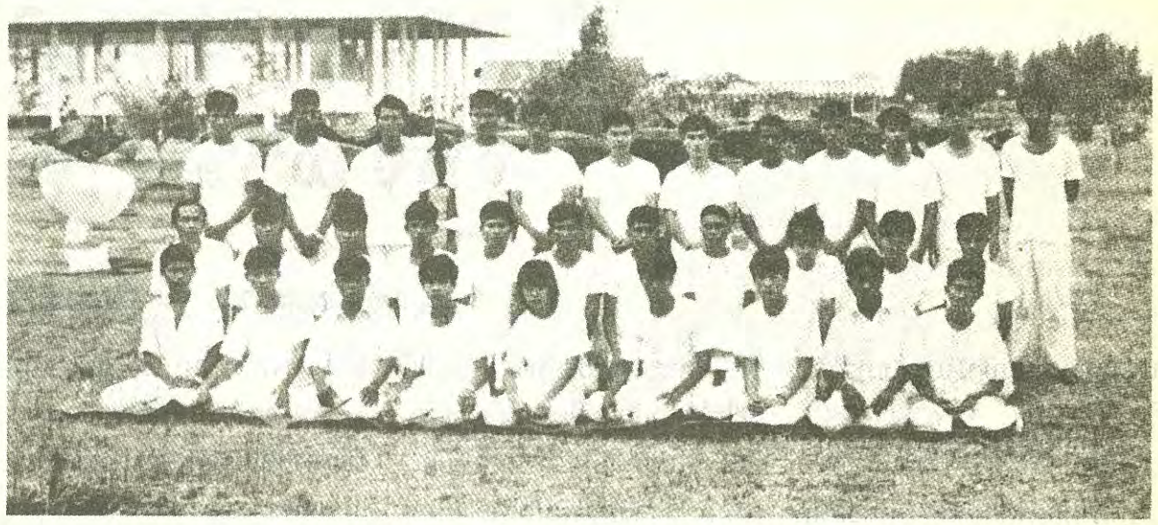

ยิ่งมาปฏิบัติบ่อยครั้งขึ้นก็ยิ่งศรัทธามากขึ้น ความสงสัยในเรื่องที่ได้ยินได้ฟังเขาเล่ามาชักจะเลือนลางหายไปทุกที แต่ก็ยังประมาทไม่ได้ เพราะยังไม่ได้ไปสังเกตที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายฯ เลย เพื่อให้มั่นใจว่าไม่เป็นจริงอย่างที่เขาเล่ากันมา เราจะต้องไปเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐานระหว่างวันที่๑ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ให้ได้อย่างน้อยเวลา ๑๕ วันนี้ก็เพียงพอที่จะบอกเราได้ว่าความจริงคืออะไรกันแน่ จะได้หมดสงสัยเสียที

โดยเหตุนี้เองจึงเป็นที่น่าเสียดายว่าผู้ที่ทำตนเป็นกบเกิดในกะลาครอบ โดยที่ไม่ยอมเปิดหูเปิดตาดูโลกภายนอก และแถมยังชักนำให้ผู้อื่นปิดหูปิดตาต่อ ๆ นั้น มันจะกลายเป็น **พวกปัญญา "ช" หาใช่ปัญญาชนไม่**

เมื่อ **"ข้อเท็จ"** ที่เล่าลือต่อ ๆ กันมาในชมรมพุทธฯ จุฬาฯ สวนทิศทางกับ **"ข้อจริง"**ที่เราเข้าไปพบเห็นเช่นนี้ ย่อมสะท้อนให้เห็นจิตใจของผู้เป็นต้นตอให้ข่าวและผู้ถ่ายทอดข่าวอกุศลเหล่านี้ต่อ ๆ กันมาโดยที่แม้ตนเองก็ไม่รู้ไม่เห็นว่าความจริงเป็นอย่างไร ว่ามีโมหาคติแค่ไหน **นี่มิพากันไปสู่อบายภูมิเป็นหลัว ๆ เป็นกะตั๊ก ๆ ละหรือ?**

ในที่สุด ความสงสัยเกี่ยวกับการอบรมธรรมปฏิบัติที่วัด—สระเกศฯ และที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายฯ ได้ยินได้ฟังมาก็กระจ่างแจ้งในจิตใจของเราแล้วบัดนี้มีแต่ความศรัทธาและเลื่อมใสมากขึ้นทุกที และพบแล้วว่า **"ที่เขาเล่ากันมา ไม่เห็นเป็นอย่างที่เขาว่าเลย"**

ปกิณกะ

ผมได้อะไรจากสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

สิบห้าวันที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
...กระผมกล้าพูดว่า
พวกเรามีแต่ได้กับได้ และจะได้ต่อไปอีกเรื่อย ๆ
เพราะที่นี่...มีแต่ให้กับให้ และจะให้ต่อไปไม่มีที่สุด...ให้สิ่งที่ดีที่สุด
ท่านอาจารย์ ชยมงฺคโล (อาจารย์เสริมชัย) เอง
ท่านก็ยืนยันกับพวกเรา ทุกคนเช่นนั้น
...ที่ว่าได้นั้นได้อะไร
กระผมขอกระซิบเบา ๆ กับท่านที่ยังไม่เคยได้รับว่า
ให้ท่านไปด้วยตัวของท่านเองเถอะครับแล้วท่านจะรู้
และ "ท่านได้แน่หากต้องการ"

อาจารย์สมพงษ์ ธรรมแสง
อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมพุทธศาสตร์
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
วิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น (ไทย-เยอรมัน)
อ.เมือง จ.ขอนแก่น
14 พค. 29

ถ้าจะถามกระผมว่า ผมได้อะไรบ้างจากการที่ได้มาปฏิบัติธรรมที่นี้ คำตอบก็คือ คุ้มค่ากับการลงทุน และกำไรนั้นไม่ต้องไปพูดถึงถ้าตราบใดที่ตัวกระผมยังเฝ้ามองเฝ้าสังเกตดูตัวเองอยู่ตลอดเวลา คือมีสติอยู่ทุกเมื่อสิ่งนี้แหละที่จะค่อยปรับปรุงและเป็นแนวทางตามที่กระผมได้ตั้งใจไว้ เพราะอะไรนะหรือ "เพราะกระผมได้พบบุคคลหรืออริยบุคคลที่กระผมควรจะถือไว้เพื่อเป็นแบบอย่าง" แบบอย่างอะไร "ก็แบบอย่างความเสียสละ แบบอย่างความเป็นผู้เอาใจใส่แบบอย่างผู้คอยชี้แนะชี้ทางที่ถูกและที่ควรจะนำไปประพฤติและปฏิบัติตามและถ้าถึงเวลานั้นเมื่อไหร่ นั้นคือกำไรสูงสุดในชีวิตนี้ของกระผม"

นายวิศิษฐ อาบสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมพุทธศาสตร์ วิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น

ขอให้ทุกท่านประเมินคุณธรรมอาตมาแต่เพียงว่า **"พระภิกษุผู้ตั้งใจประพฤติดี ประพฤติชอบ"** ก็พอแล้ว
———พระเสริมชัย ชยมงฺคโล

ธรรมะสำหรับเยาวชน

รู้อยู่

พ.ญ. คุณสวรรยา เดชอุดม

ผ่านมาได้เวลากว่ากึ่งพุทธกาล ความเจริญทางวัตถุหรืออนุปาทินนกสังขาร ซึ่งเป็นสิ่งผสมปรุงแต่งที่ไม่มีใจครอบครอง ได้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ด้วยปัญญาของมนุษย์ ได้ประดิษฐ์ดัดแปลงเครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับผ่อนแรงและสนองกิเลสตัณหาต่าง ๆ ถึงแม้ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุนิยมนี้จะมาจากปัญญาแต่เบื้องต้นแต่ด้วยปัญญาอันแหลมคมของมนุษย์ได้ดัดแปลงออกให้มนุษย์ทุกคนได้ใช้โดยไม่ต้องถึงซึ่งปัญญาการจัดสร้างและจัดทำ

ในประเทศด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาทางวัตถุเช่นประเทศเรา ก็อยู่ในครรลอง จำต้องเร่งพัฒนาให้ทันกับเหตุการณ์ ทันกับโลก จนทำให้แนวการเรียนการสอนของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในบ้านเราเน้นหนักไปในทางที่สอนให้ใช้เครื่องมือ, เครื่องใช้, หรือเครื่องผ่อนแรง ที่ประเทศที่พัฒนาทางวัตถุแล้ว จัดหามาให้เรากำลังก้มหน้าก้มตาพากเพียรไปตามเขาเหล่านั้น อย่างที่ไม่มีวันทัน เรามิได้หยุดคิดและเพื่อที่จะสร้างสรรสิ่งใหม่สำหรับเราเองเลย จากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (หรือ อวิชชา) ทำให้เราได้ทุกข์มาเป็นผลนั่นเองทุกข์จากการพยายามขวนขวายหาวัตถุมาบำเรอความสุขกาย

โดยแท้จริงแล้ว พระพุทธเจ้าเป็นผู้ได้ชี้แจงวิธีการดับทุกข์ เพื่อที่จะให้เราได้มีโอกาสพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง แต่ด้วยการที่เป็นพุทธศาสนิกชน แต่ในนามและความที่พะวงแต่จะหาความสุขนอกกายตามสมัยนิยมทำให้เราทั้งหลายได้ละเลยจากข้อเท็จจริงอันนี้ ความจริงแล้ว ขบวนการละทุกข์นี้เป็นทรัพยากรในตัวเรานั่นเอง

มนุษย์ทุกคนถ้าคำนึงถึงความสามารถพิเศษของมนุษย์ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบจากสัตว์โลกอื่น ๆ มนุษย์จะเป็นผู้ที่มีพลังสูงและมีประโยชน์มหาศาล ถ้าจะรวมพลังโดยถูกวิธี พลังนี้คือพลังจิตนั่นเอง แต่ที่โลกดำเนินอยู่ทุกวันนี้ มีภัยพิบัติและความหายนะต่าง ๆ เกิดขึ้นมิได้หยุดมิได้หย่อน เพราะมนุษย์เราได้ละเลยจากการปฏิบัติจิตให้รู้อยู่ ได้ปล่อยให้จิตล่องลอยไปตามความเคลื่อนไหวนอกกาย และไปเกาะติดอยู่กับสิ่งเหล่านั้นเสีย ดังจะเห็นได้ว่าในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่าก้าวรุดหน้าไปเหนือกว่าประเทศอื่นอย่างรวดเร็วกำลังมีปัญหาสำคัญ คือ **"วัยรุ่นฆ่าตัวตาย"** เนื่องมาจากมีดารา นักร้องวัยรุ่นฆ่าตัวตาย การกระทำอันนี้จะเห็นว่าน่าสมเพชอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเขาเหล่านั้นได้ปล่อยจิตไปตามความเคลื่อนไหวนอกกาย หรือที่เรารู้จักกันว่า ขาดสติก็เนื่องมาจากที่จิตไม่รู้ที่อยู่ ไม่รู้ที่ตั้งแต่ดั้งเดิมของจิตทำให้ล่องลอยไปเสีย

มนุษย์ทุกคน เป็นอุปาทินกสังขารคือสังขารที่มีใจครอง และมีกรรมครอง สังขารนี้มีส่วนประกอบที่มีคุณสมบัติพิเศษ ๔ ส่วน คือ กาย ใจ จิต และวิญญาณ จากรูปธรรม นามธรรมทั้งสี่นี้ ก่อให้เกิดเห็น จำ คิด รู้ ในสมองของมนุษย์ที่
มีความสามารถยิ่งกว่าคอมพิวเตอร์ระบบใด

โปรแกรมของแต่ละบุคคลก็จะมีประจำตัวมาตั้งแต่ปฏิสนธินั้นทีเดียว ครั้นเกิดมาแล้วแต่วันแรกเกิดจากเห็นทางอายตนะทั้ง 6 ก็จะเป็นตัวสำคัญในการป้อนข้อมูล

เข้าสมอง ตั้งแต่วัยก่อนเรียนก็จะพัฒนาให้เป็นมนุษย์เต็มตัว นั่ง เดิน นอน กิน วิ่ง ยิ้ม ร้องไห้ เหล่านี้เป็นต้น

ครั้นเข้าวัยเรียน ก็เริ่มได้รับความรู้เพิ่มเติม ทำได้ส่วนที่ ๒ คือ ความจำได้ใช้ประโยชน์มากขึ้นและต่อมาก็คิดและรู้

ถึงแม้ว่าหน่วยรับข้อมูลจะมีหลายหน่วยซึ่งเปรียบเสมือนรังผึ้งที่จะบรรจุตัวผึ้งที่มีจำนวนมาก หน่วยของสมองก็จะบรรจุเรื่องราวต่าง ๆ นั้น แต่โดยเรื่องราวที่จะต้องรับรู้ก็มีมากเสียเหลือเกิน แม้ไม่เก็บข้อมูลก็อาจเต็มได้ ดังตัวอย่างเช่นในคนอายุมาก มักจะไม่สามารถที่จะจำสิ่งที่เกิดในระยะสั้นได้ แต่อาจบรรยายเกี่ยวกับวัยเด็กได้โดยละเอียดละออ หรือบางครั้งพูดเรื่องหนึ่ง กับผู้อาวุโสอาจได้รับคำตอบมาเป็นอีกเรื่องหนึ่งเช่นเดียวกับเราดึงลิ้นชักออกจะใส่ของแต่พบว่าลิ้นชักเต็ม เราก็หยิบเอาของในลิ้นชักนั้นมาดูนั่นเอง

ดังนั้น**บิดา มารดาหรือผู้ปกครองรวมทั้งครูบาอาจารย์** จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะป้อนข้อมูลในสมองของเยาวชนทั้งหลายว่าจะต้องเลือกข้อมูลที่ดี และถูกต้องเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของเยาวชนในภายภาคหน้า

ดังได้กล่าวมาแต่ต้นแล้วว่าข้อมูลปัจจุบันเน้นไปในทางพัฒนาทางวัตถุ และสอนเด็กให้วิ่งตามเขาพอเด็กโตขึ้น วิ่งตามฝรั่งหมดแล้วจะมาต่อว่าใครกัน?

เห็นว่าสมควรจะถึงเวลาหรือยังที่เราจะมารณรงค์ให้เด็กของเรา**รู้**โดยมาเริ่มสร้างวิธีการลดทุกข์ตามแนวพระพุทธศาสนา **ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของธรรมทั้งปวง** และเป็นสิ่งที่แม้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ที่ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ก็ไม่สามารถลบล้างได้ และถ้าเข้าถึงพระธรรมแล้วก็จะเข้าใจถึงความเป็นมาของวิทยาการใหม่ ๆ ได้โดยง่าย ธรรมของพระพุทธเจ้าที่เป็นยิ่งกว่า**เพชรล้ำค่า**

การอบรมเด็กให้รู้อยู่ หมายถึง **การจัดอบรมเด็กให้รู้จักวิธีเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย ให้รู้ถึงที่อยู่ของจิตโดยแท้จริง และจะเป็นบ่อเกิดแห่งปัญญา**

ในกายเราจะต้องการเวลาพักผ่อนโดยการหลับนอนเป็นประจำ เมื่อได้พักผ่อนที่บ้านของตัวเองก็รู้สึกสบายกาย ในทำนองเดียวกันใจก็ต้องการที่พักเหมือนกัน ถ้าเราสามารถฝึกจิตให้รู้ที่อยู่ของมัน จิตก็จะสบายไร้กังวล และมีพลังเป็นเยี่ยม

สอน **"รู้อยู่"** รู้สติ ไม่พลั้งเผลอ
รู้นะเออ จิตไปไหน ให้ตามถึง
เห็นเหนื่อยนัก พักสักนิด คิดคำนึง
คอยเฝ้าดึง ถึงที่ตั้ง ศูนย์กลางกาย
สอน **"รู้อยู่"** ดูจิต แต่ยังเด็ก
ตัวเล็กเล็ก หมั่นอบรม ให้สมหมาย
พุทธธรรม นำสุข ทุกข์มลาย
เด็กหญิงชาย จิตคนึง **เข้าถึงธรรม**

การมีสติพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

คือ นิวรณ์ ๕

เนื่องในโอกาสการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์รุ่นที่ ๑๐
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
วันที่ ๑ – ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๙
โดย
พระเสริมชัย ชยมงฺคโล (มงคลบุตร)

ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เข้าถึงธรรมในธรรมในมหาสติปัฏฐาน ๔ พึงเข้าใจเบื้องต้นว่าธรรมในธรรมข้อแรก ในมหาสติปัฏฐาน ๔ นั้นคือการมีสติพิจารณานิวรณ์ ๕ นิวรณ์ ๕ อย่างมีอะไรบ้าง มีกามฉันทะ มีพยาบาท มีอุทธัจจะ กุกกุจจะคือความฟุ้งซ่านมีวิจิกิจฉา ความลังเลสงสัย และถีนมิทธะความง่วงเหงาซึมเซา ไม่กระปรี้กระเปร่าแห่งจิต กิเลสนิวรณ์นี้แม้แต่อย่างใดอย่างหนึ่งปรากฏขึ้นในจิตใจ ก็จะเป็นเครื่องกั้นปัญญาไม่ให้เห็นสัจจธรรมตามที่เป็นจริง เพราะฉะนั้นหน้าที่ประการแรกของเราคือ จะต้องกำจัดนิวรณ์ทั้ง ๕ นี้เสีย (ธรรมใดเล่าจะเป็นเครื่องกำจัดนิวรณ์ทั้ง ๕ นี้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ว่าก็อารมณ์วิตกวิจาร ตรึกตรองประคองนิมิตนั้นเองเป็นธรรมปฏิบัติเครื่องกำจัด ถีนมิทธะนิวรณ์ และวิจิกิจฉา อารมณ์ปีติอารมณ์สุข เป็นธรรมปฏิบัติเครื่องกำจัด พยาบาทนิวรณ์และอุทธัจจะกุกกุจจะนิวรณ์ และเอกัคคตารมณ์คืออารมณ์เป็นหนึ่งแน่วแน่ตั้งมั่นอยู่เป็นธรรมปฏิบัติเครื่องกำจัดกามฉันทะนิวรณ์

เพราะฉะนั้นเรามาอบรมจิตใจเพื่อยกระดับจิตของเราขึ้นสู่อารมณ์วิตกวิจาร ตรึกตรองประคองนิมิต และอารมณ์ปีติสุขเอกัคคตารมณ์ ได้ ณ บัดนี้

ในการที่เราจะยกจิตขึ้นสู่อารมณ์วิตกวิจาร ตรึกตรองประคองนิมิต และอารมณ์ปีติสุข เอกัค–คตารมณ์ได้นั้น จำเป็นจะต้องมีหลักสำคัญอยู่ ๒ – ๓ ประการ

ประการที่ ๑ ต้องอาศัยบริกรรมนิมิต คือ "ความตรึก นึก

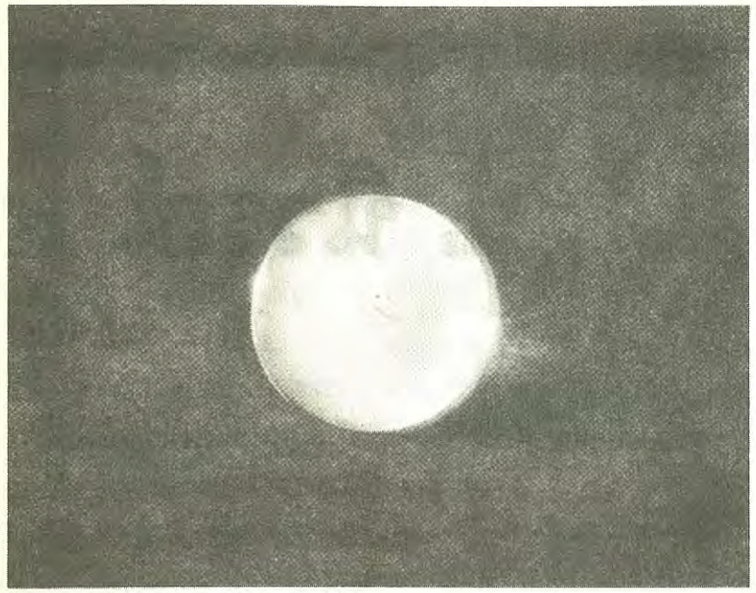

ให้เห็นด้วยใจ" เป็นเครื่องหมายดวงแก้วกลมใส เพื่อประคองใจให้เข้ามาสู่อารมณ์วิตกวิจารได้ และเพื่อให้ใจหยุดนิ่งเป็นเอกัคคตารมณ์ให้ได้เป็นอุบายประการที่ ๑

ประการที่ ๒ ให้มีบริกรรมภาวนากำกับใจไว้ไม่ให้ซัดส่ายไปสู่อารมณ์ภายนอก แต่ให้ทรงให้ตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์เดียว ณ ภายใน บริกรรมนิมิตคือ ให้ท่องในใจว่า "สัมมาอะระหัง ๆ ๆ" ไปรวมอยู่เป็นจุดเดียวกันตั้งมั่นอยู่ ณ ที่ศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม หรือที่เรียกว่า **กลางนาภี** เพราะศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนั้น เป็นที่ตั้งถาวรของใจ

อยู่ที่ไหน เดี๋ยวจะพาไป ที่ตั้งของใจนั้นเมื่อสัตว์จะเกิด จะดับ จะหลับ จะตื่น ใจดวงเดิมจะตกศูนย์ ดวงใหม่จะลอยเด่นขึ้นมา จุดตรงนี้เป็นประจำก่อนที่จะดำเนินต่อไป และตรงนี้เนื่องด้วยเป็นที่ตั้งของกำเนิดธาตุธรรมเดิม จึงเป็นที่ตั้งของกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรมเป็นทั้ง ณ ภายนอก และ ณ ภายในด้วย เมื่อเข้าใจดังนี้ ต่อไปนี้เราก็ตั้งใจเลยทีเดียว ที่จะพาใจไปสู่จุดนั้น

ทุกท่านรวมใจหยุดนิ่งอยู่ที่ปากช่องจมูกหญิงให้รวมใจหยุดนิ่งอยู่ที่ปากช่องจมูกซ้าย ชายอยู่ปากช่องจมูกขวา รวมได้อย่างไรตรึกนึกให้เห็นด้วยใจ เป็นดวงแก้วกลมใส ขนาดเท่าตัวอย่างที่ตั้งไว้นี้ ขนาดเล็กก็ได้ ขนาดใหญ่ก็ได้ตามที่เรานึกเห็นได้ ค่อย ๆ หลับตาลงแล้วนึกเห็นได้ ถ้าใครนึกเห็นไม่ได้ ลืมตาขึ้นดูเสียหน่อยว่าดวงแก้วกลมใสมีลักษณะอย่างนี้ พอเห็นแล้วจำให้ได้ จำได้แล้วเราค่อย ๆ หลับตาลงเบา ๆ อย่าเม้มเปลือกตาให้แน่น ตั้งกายให้ตรง หายใจลึก ๆ พอสบาย แล้วปล่อยกายตามสบายตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใสปรากฏขึ้นที่ปากช่องจมูกทีเดียว นึกให้เห็นดวงแก้วกลมใสปรากฏที่ปากช่องจมูก บางคนนึกเห็นดวงเล็ก บางคนนึกเห็นดวงใหญ่ แล้วแต่นึกเห็นได้เท่าไรเอาเท่านั้น ไม่ต้องลังเลสงสัย เมื่อนึกเห็นดวงแก้วกลมใส ใจของเราก็นึกเข้าไปเห็นจุดเล็กใส ตรง

...จุดเดียวกันตั้งมั่นอยู่ ณ ที่ศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม หรือที่เรียกว่า กลางนาภี เพราะศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนั้น เป็นที่ตั้งถาวรของใจ...

กลางดวงแก้วกลมใสนั้น หรือจะเรียกอีกนัยหนึ่ง คือให้ใจ ไปอยู่ในกลางจุดเล็กใส กลางดวงแก้วกลมใส ใจเข้าไปอยู่ได้โดยวิธีการเห็นด้วยใจ "เห็นอยู่ที่ไหน ใจอยู่ที่นั่น" เพราะฉะนั้นนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใส ในขณะเดียวกันให้ใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใสกลางดวงแก้วกลมใสคือนึกให้เห็นจุดเล็กใสเป็นสำคัญ ท่องในใจ สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ท่องไปตรงจุดเล็กใสที่ปากช่องจมูกนั้นท่องไปเรื่อย ๆ ไม่สนใจอะไรทั้งนั้นต่อแต่นี้ไป มุ่งทุ่มใจทั้งหมดเข้าไปที่ดวงแก้ว นึกให้เห็นเบา ๆ อย่าเพ่งแรง สัมมา—อะระหัง ๆ ๆ หายใจออกก็ถูกดวงแก้วหายใจเข้าก็ถูกดวงแก้วปากช่องจมูกหญิงซ้าย ชายขวา สัมมาอะระหัง ๆ ๆ

นิ่ง นึกเห็นได้เท่าไรเอาเท่านั้น ในขณะที่สูดลมหายใจเข้าออกเราก็นึกเลื่อนดวงแก้วกลมใสเข้าไปข้างในช้า ๆ เบา ๆ อย่าไปวิตกกังวลว่าดวงแก้วจะโตกว่าช่องจมูก กลัวจะเข้าไม่ได้ ของทิพย์ไปได้ทุกแห่ง ใจเราใสก็แล้วกัน เข้าไปช้า ๆ แล้วก็น้อมเข้าไปหยุดนิ่งตรงหัวตาด้านใน หญิงซ้ายชายขวา ด้านในนะคุณโยมให้เห็นอยู่ข้างในเป็นดวงกลมใส สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใส ใจอยู่ ในกลางของกลางจุดเล็กใสกลางดวงแก้วกลมใสนั้นไว้ให้เห็นจุดเล็กใสไว้เรื่อย บางคนก็เห็นใสสว่างบางคนก็สว่างมากบางคนก็สว่างน้อย บางคนไม่เห็นเลยก็ไม่เป็นไร อย่าวิตกกังวล จุดเล็กใสนึกเข้าไว้ ไม่ช้าจะเห็นดวงกลมใสเอง สัมมาอะระหัง ๆ ๆ

แล้วค่อย ๆ นึกเลื่อนเห็นเท่าไร เอาเท่านั้นนะคุณโยมเลื่อนดวงแก้วเข้าไปตรง ๆ ช้า ๆ ไปหยุดนิ่งตรงศูนย์กลางกั๊กศีรษะตรงกลางกั๊กศีรษะนึกให้เห็นดวงแก้วลอยใสกลางกั๊กศีรษะ ไม่สนใจอื่นใด สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใส ใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใสกลางดวงแก้วกลมใส นิ่ง โตเท่าไรเล็กเท่าไรก็ช่าง ไม่สนใจ เอาเท่าที่เห็น สัมมาอะระหัง ๆ ๆ

ตอนนี้จะเป็นตอนที่จะเอาใจเข้าไปข้างใน มีอุบายวิธีให้ใจเข้าไปข้างในได้ง่าย โดยการให้ท่านเหลือบตาเหลือบตานิด ๆ ขณะที่หลับตาอยู่ เหลือบนิด ๆ ให้ตาเหลือบเข้าไปค้างแน่นอยู่ข้างหลังพร้อมกับนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใสลอยลงไปช้า ๆ ตรง ๆ จากกลางกั๊กศีรษะ ลอยลงไปช้า ๆ ใสไปหยุดนิ่งตรงเพดานปากเป็นฐานที่ ๔ หรือจุดที่ ๔ ดวงแก้วลอยใส สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ตรึกนึกเห็นดวงแก้วกลมใส ใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใสกลางดวงแก้วกลมใสเห็นใสหยุดนิ่ง คลายตาที่เราเหลือบ

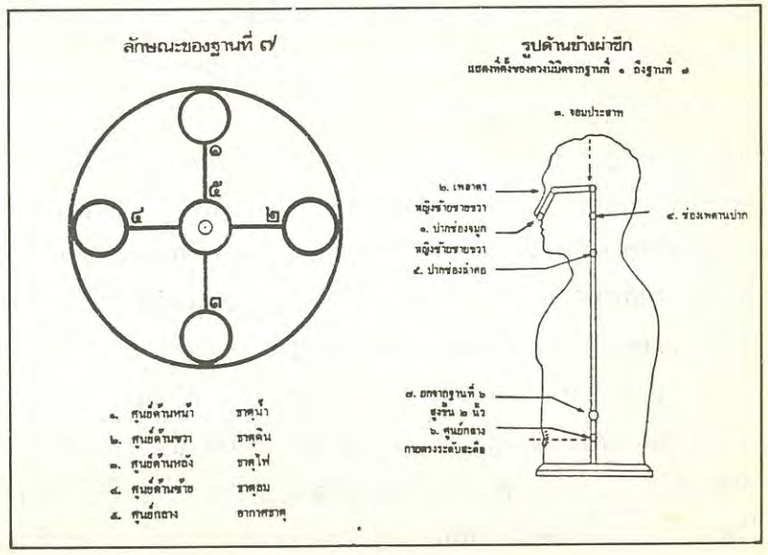

ตากลับ คลายเหลือ แต่เหลือบไว้นิด ๆ ไม่มาก

แล้วค่อย ๆ นึกเลื่อนดวงแก้วกลมใสลงไปอีกช้า ๆ ไปฐานที่ ๕ จุดที่ ๕ ตรงปากช่องลำคอเหมือนกับดวงแก้วตั้งอยู่บนปากขวด ตั้งนิ่ง สัมมาอะระหัง ๆ ๆ นิ่ง ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใสใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใสกลางดวงแก้วกลมใสทีเดียว หยุดตรึกนิ่ง หยุดในหยุด กลางของหยุดนิ่ง สัมมาอะระหัง ๆ ๆ

นิ่ง ในขณะที่เราหายใจเข้าออกนั้นเอง เรานึกเสียว่า ข้างในร่างกายว่าง โล่งเป็นโพรงขวดโหลใหญ่ เราหายใจเข้าไปก็เป็นช่องว่างพร้อม ๆ กับนึกเลื่อนดวงแก้วของเรา ลงไปตรง ๆ ช้า ๆ ตามเส้นทางลมหายใจเข้าออก นึกให้เห็นจุดศูนย์กลางดวงแก้วเอาไว้ค่อย ๆ เลื่อนเข้าไปช้า ๆ สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ช้า ๆ แล้วหยุดนิ่งอยู่ตรงศูนย์กลางกาย ตรงที่สุดลมหายใจเข้าออก ประมาณตรงระดับกลางสะดือพอดี ดวงแก้วไปตั้งระดับกลางสะดือพอดี ตรงศูนย์กลางกาย เสมือนหนึ่งมะนาวผ่าซีกกลางของกลางไส้มะนาว ศูนย์กลางกายตรงนี้พอดีฐานที่ ๖ ตรงระดับสะดือพอดี ตั้งดวงแก้วไว้ตรงนั้นประเดี๋ยวเดียว สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ถ้าใครเห็นจุดเล็กใสหรือดวงแก้วจะเคลื่อนไปข้างหน้าก็ให้นึกเหลือบตากลับนิด ๆ นึกให้เห็นเข้าไปข้างในให้ตรงเส้นทางลมหายใจเข้าออกพอดี มันจะอยู่ตรงนั้น เอาจุดศูนย์กลางเป็นสำคัญ

แล้วค่อย ๆ นึกเลื่อนด้วยใจ เลื่อนดวงแก้วกลมใสจากฐานที่ ๖ เมื่อสักครู่นี้ ถอยหลังขึ้นมาประมาณ ๒ นิ้วมือเหนือระดับสะดือเรียกว่าศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ อันเป็นที่ตั้งของกำเนิดธาตุธรรมเดิมซึ่งเป็นที่ตั้งของธรรมในธรรม กายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต ตรงนี้ นี่แหละคือที่ตั้งถาวรของใจศูนย์กลางกายเหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือ ต่อแต่นี้ไปให้เอาใจจดที่นี่ เห็นจุดเล็กใสตรงนี้ไม่คลาดเคลื่อนท่องในใจเรื่อยเชียวนะ ทุกคนสัมมาอะระหัง ๆ ๆ ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใสใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใส กลางดวงแก้วกลมใส ไม่เคลื่อนไปไหนนะ มีสติรู้กำกับไว้ทีเดียวรู้อย่างไรรู้ว่าใจเราอยู่ตรงนี้ อย่าให้คิดไปที่อื่น ลูกหลานเหล่ากอที่ไหน ไม่ไปคิดอะไรจะเกิดขึ้นก็ช่าง เราจะทำกิจที่สำคัญในชีวิตของเราให้ใจหยุดหยุดตัวเดียว หยุดแล้วจะเข้าถึงพระ ไม่หยุดไม่ถึงเพราะฉะนั้นต่อไปนี้ก็ท่องในใจ สัมมาอะระหัง ๆ นิ่งอยู่นั่นแหละนะ

ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใส ใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใสนั้น มีสติรู้อยู่ตลอดเวลาจน "ใจ" อันได้แก่ ความเห็นดวงแก้วกลมใส ความจำดวงแก้วกลมใส ความคิดดวงแก้วกลมใส ความรู้ดวงแก้วกลมใสรวมหยุดเป็นจุดเดียวกัน เท่าฟองไข่แดงของไข่ไก่ อย่างโตเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ เมื่อเห็นแล้วอย่าตื่นเต้นอย่าดีใจ อย่าตกใจ ทำใจนิ่ง ๆ สบาย ๆ นึกเข้าไปเห็นกลางของกลางจุดเล็กใส กลางดวงแก้วกลมใสไว้ให้นิ่ง ถ้าใจนิ่งถูกส่วนเข้า ศูนย์กลางขยายออกดวงใหม่จะเกิดขึ้น แจ่มยิ่งไปกว่าเก่า หยุดในหยุด กลางของหยุดกลางของกลางดวงกลมใสแจ่มดวงใหม่เรื่อยไปที่ละดวง บางคนเร็ว บางคนช้า ๕—๖ ดวงเป็นอย่างน้อย จะเห็นดวงนี้ใสละเอียดที่สุด แล้วเมื่อศูนย์กลางกายขยายออก ทีนี้ละก็จะเห็นกายในกาย ณ ภายในของตัวเอง คือกายมนุษย์ละเอียด กายมนุษย์ละเอียดนั้นหน้าตาเหมือนผู้ปฏิบัติทุกอย่างแต่ขาวใส สวยละเอียดประณีตกว่า บางคนเห็นกายธรรมนี้ (ต่อไปนี้ให้เจริญภาวนานิ่งไปประมาณ ๓๐ นาที จึงอธิบายทบทวนต่อ)

ผู้ปฏิบัติพึงกำหนดใจให้หยุดในหยุดกลางของหยุด ในการนึกให้เห็นกลางของกลางจุดเล็กใสศูนย์กลางดวงใสไว้ พอใจรวมหยุดนิ่งสนิท จิตดวงเดิมจะตกศูนย์ บางท่านรู้สึก หวิว ๆ นิด ๆ ปล่อยใจไปตามวิถีญาณ ประเดี๋ยวเดียวดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ใสแจ่มนั้น จี้ใจเข้าเบา ๆ กลางของกลางดวงจุดเล็กใสกลางดวงกลมใสแจ่มนั้น หยุดนิ่งถูกส่วนเข้า ศูนย์กลางขยายออกดวงใหม่จะเกิดขึ้นใสละเอียดในละเอียดไปเรื่อย ๆ เราก็หยุดในหยุดกลางของหยุด จี้ใจเบา ๆ ไปที่กลางของกลาง ดวงกลมใสแจ่มดวงใหม่เรื่อยไป ทีละดวงจนถึงดวงที่ใสละเอียด ที่สุด ๕—๖ ดวง เป็นอย่างน้อยเมื่อศูนย์กลางขยายออก จะเห็นกายในกาย ณ ภายใน เริ่มตั้งแต่กายมนุษย์ละเอียด หน้าตาเหมือนเราทุกอย่าง บางรายเห็นพระพุทธรูป ขาวใสเป็นแก้ว หรือบางรายตรงศูนย์กลางประมาณเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ หยุดนิ่งในกลางของหยุด หยุดให้นิ่งหยุดในหยุดกลางของหยุดในหยุด กลางของหยุดนิ่ง กลางของกลางจุดเล็กใสไว้ ดวงกลมใสแจ่มนั้นจะเปลี่ยนใสขึ้นเรื่อย ๆ ใสละเอียดเข้าไปไปเป็นกายละเอียดกายใหม่วางอุปทานความรู้สึกอันเนื่องด้วยกายหยาบทิ้งเสีย ดับหยาบไปหาละเอียด เป็นกายมนุษย์ละเอียดนั่นเอง

ให้กายมนุษย์ละเอียดนั่งเจริญภาวนาในท่านั่งขัดสมาธิ ซึ่งโดยปกติจะเห็นอยู่ในท่าขัดสมาธินี้แล้ว ใจหยุดนิ่งเข้าไปที่ศูนย์กลางจะเห็นดวงกลมใสแจ่มเกิดขึ้นเห็นเพียงเป็นสีทองก็ได้ แต่ถ้าใจหยุดนิ่งดีจะเห็นใสเป็นแก้ว เมื่อเห็นกายในกาย ณ ภายใน ปรากฏขึ้น อย่างเช่นกายมนุษย์ละเอียดเรานึกเข้าไปเห็นศูนย์กลางกายใหม่โดยทันที พร้อมกับนึกดับหยาบไปหาละเอียด คือนึกเข้า

...หยุดตัวเดียว หยุดในหยุด กลางของหยุด กลางของกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมจะเห็นสุดละเอียด จนถึงกายในกาย ต่อไปจนสุดละเอียดถึง — "ธรรมกาย"...

ละเอียดเข้าไป ๕–๖ ดวงเป็นอย่างน้อย เราทุ่มความรู้สึกไปให้ใสละเอียดทั้งหมดทั้งดวงทั้งกาย จิตละเอียดหนักจะเห็น แผ่นกลม ๆ ขาวใสหนาประมาณ๑ ฝ่ามือ ปรากฏขึ้นรับรองกายมนุษย์ละเอียดนี้ชื่อว่า "องค์ฌาน"

เมื่อใจละเอียดให้พิจารณาดูว่าใจนั้นเองประกอบด้วยอารมณ์วิตกวิจาร ตรึกตรองประคองนิมิตใสอยู่ ละเอียดเข้าไป ๆ ๆ เป็น "ปิติ" มีความยินดี แต่เราต้องไม่ตื่นเต้นระงับความยินดีระงับความปิตินั้นเสีย ด้วยการหยุดในหยุด กลางของหยุด จนเหลือแต่อารมณ์ "สุข" ที่ละเอียด ๆ เพราะใจใสละเอียดกับเอกัคคตารมณ์ ทั้งหมดนี้เองเป็นธรรมปฏิบัติเครื่องกำจัดนิวรณ์และเบื้องต้นของ "ปฐมฌาน"

ทุกคนเข้าใจเพียงเท่านี้ก่อนนะ หยุดในหยุดกลางของกลางดวงเรื่อย ไปอย่าคิดมาก หยุดนิ่งหยุดในหยุดกลางของหยุดนิ่ง ใสละเอียดดวงในดวงปรากฏขึ้นใสละเอียด ใสละเอียดไปจนสุดละเอียดของกายมนุษย์ละเอียดแล้ว ศูนย์กลางจะขยายออก ทีนี้เห็นกายในกาย ณ ภายในละเอียดต่อไปอีก โตใหญ่ใสละเอียดยิ่งขึ้นกว่ากายมนุษย์ละเอียด คือกายทิพย์ กายทิพย์เป็นอย่างไร โตใหญ่ใสละเอียดกว่ากายมนุษย์ นี้เป็นข้อสังเกตประการแรก สวยละเอียดประณีตกว่านี้เป็นข้อสังเกตประการที่ ๒ มีรัศมีมากกว่า บางทีจะเห็นแต่งกายแพรวพราวอย่างที่เราไม่เคยเห็นมาก่อนนั่นคือ กายทิพย์ แล้วนึกเห็น ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นทิพย์โตใหญ่ใสละเอียดไปตามกาย ไม่ต้องลังเลสงสัยเป็นกายในกาย ณ ภายใน ตรงตามมหาสติปัฏฐาน ๔ ทุกประการ หยุดนิ่งกลางของหยุด กลางของหยุด กลางของกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นทิพย์ หยุดในหยุดกลางของหยุดนิ่ง เห็นดวงในดวงใสสุดละเอียด ศูนย์กลางขยายออกก็จะเห็นกายทิพย์ละเอียดต่อไป ขนาดเท่ากัน และโดยวิธีดับหยาบไปหาละเอียด ใจหยุดนิ่งกลางของกลางกาย กลางของกลางดวง ที่ละเอียด ละเอียดต่อไปจนสุดละเอียดนี้เอง จะเข้าถึงกายในกาย ณ ภายในที่ละเอียด ๆ ต่อไป โตใหญ่ใสละเอียดยิ่งกว่าตามลำดับ คือพรหม พรหมละเอียด อรูปพรหม อรูปพรหม

...เมื่อใจละเอียดให้พิจารณาดูว่าใจนั้นเองประกอบด้วยอารมณ์วิตกวิจาร ตรึกตรองประคองนิมิตใสอยู่ ละเอียดเข้าไป ๆ ๆ เป็น "ปิติ" มีความยินดี แต่เราต้องไม่ตื่นเต้นระงับความยินดีระงับความปิตินั้นเสีย ด้วยการหยุดในหยุด กลางของหยุด จนเหลือแต่อารมณ์ "สุข" ที่ละเอียด ๆ เพราะใจใสละเอียดกับเอกัคคตารมณ์ ทั้งหมดนี้เองเป็นธรรมปฏิบัติเครื่องกำจัดนิวรณ์และเบื้องต้นของ "ปฐมฌาน"...

กายอรูปพรหม

พระธรรมกาย

กายทิพย์

กายรูปพรหม

กายมนุษย์หยาบ

กายมนุษย์ละเอียด

หรือธรรมกายเลยก็มี คล้ายพระปฏิมากรเกตุดอกบัวตูม ขาวใสบริสุทธิ์ อยู่ในท่าขัดสมาธิหันหน้าไปทางเดียวกับเรา เห็นกายละเอียดกายใดปรากฏขึ้นก็ตาม มีหลักสำคัญอยู่ว่าให้หยุดนิ่งนึกเข้าไปเห็นศูนย์กลางกายนั้น ทำความรู้สึก สรวมความรู้สึกเข้าไปเห็นกายนั้น เรียกว่าดับหยาบไปหาละเอียด ละอุปทานในกายหยาบเข้าไปสรวมความรู้สึกเป็นกายละเอียด ให้ใจของกายละเอียดจดนิ่งที่ศูนย์กลางกายก็จะเห็นดวงในดวงต่อไป ใสละเอียดสุดละเอียดจะเห็นกายในกายที่ละเอียด ณ ภายในปรากฏขึ้นอีกต่อ ๆ ไปตามลำดับ ก็จะถึงธรรมกายที่โตใหญ่ใสละเอียด อย่างน้อย ๔ วาครึ่ง หรือหนักเข้าไปก็ ๒๐ วาเอาละทำไปทุกคน

ตอนนี้ทำอย่างเดียว สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใส ใจอยู่ในกลางของกลางจุดเล็กใส กลางดวงแก้วกลมใสไว้ เห็นดวงใสแจ่มขึ้นมา หยุดนิ่งเข้าไปในศูนย์กลางดวงเห็นดวงในดวง ไปจนสุดละเอียด ก็จะเห็นกายในกายเกิดขึ้น ก็ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นกายใหม่ ให้ใจของกายใหม่จดนิ่ง อยู่ที่ศูนย์กลางกาย จะ

เห็นดวงในดวง ใสละเอียดหมดทั้งดวงและกาย ทำไปทุกคนอย่างละเอียด ต่อไปตามลำดับ โตใหญ่ใสละเอียดเข้าไปเกือบ ๔ วา

เมื่อสุดละเอียด ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นอรูปพรหม ละเอียดต่อไปจนสุดละเอียด หยุดในหยุด กลางของหยุด "จิตไม่—สังขาร" "อวิชชา" ทำอะไรไม่ได้ นิ่งสนิท ศูนย์กลางกายขยายออกจะเห็นธรรมกายองค์จริง เหมือนพระปฏิมากร เกตุดอกบัวตูม ขาวใสบริสุทธิ์ โตใหญ่ใสละเอียดขนาด ๔ วาครึ่งเห็นแล้วดับหยาบไปหาละเอียด เป็นองค์พระ ใจของเราที่เป็นองค์พระก็หยุดนิ่งตรงศูนย์กลางธรรมกายจะเห็นดวงในดวงขยาย โตใหญ่ใสละเอียดเต็มองค์พระเลย ละเอียดเข้าไป ๆ จนสุดละเอียดก็จะเห็นธรรมกายที่ละเอียดละเอียด ปรากฏขึ้นใหม่เรื่อย โตใหญ่ใสละเอียดยิ่งกว่าเก่า เราก็ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นธรรมกายที่ละเอียด ไปจนสุดละเอียดถึง ๒๐ วา คือธรรมกายอรหัต

ถึงธรรมกายอรหัตแล้ว ก็ดับหยาบไปหาละเอียด เป็นธรรมกายอรหัตในอรหัต ต่อ ๆ ไปจน—สุดละเอียด บางท่านเมื่อทำได้ถึงสุดละเอียด จิตละเอียดหนักเข้าก็ปราศจากกิเลส แม้เพียงชั่วคราว ธรรมกายหยาบจะตกศูนย์ ธรรมกายละเอียด ๆ จะไปปรากฏในอาย—ตนนิพพาน เห็นธรรมกายเต็มไปหมดในนิพพาน เห็นแล้วพึงเป็นธรรมกายที่ละเอียดของเราเรื่อยไปจนสุดละเอียด

นี้เป็นเบื้องต้นของการเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย หยุดตัวเดียว หยุดในหยุด กลางของหยุด กลางของกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมจะเห็นสุดละเอียด จนถึงกายในกาย ต่อไปจนสุดละเอียดถึง "ธรรมกาย" ดำเนินไปอย่างนี้ทุกท่าน เมื่อเวลานั่งทำวัตร อย่าเอาใจออกนอกตัว เข้ากลางของกลาง ณ ภายในเรื่อยไปจนสุดละเอียด จะมีแต่ดี และจะเห็นแต่ของดีและดี จนถึงเป็นองค์พระไปเลย.

ธรรมสภา

โดย "วิมังสา"

ธมฺมกาโย อหํ อิติปิ ความว่า ตถาคตคือธรรมกายนั้น เป็นพระพุทธดำรัสที่ยืนยันอย่างมั่นคง และชัดเจนจนยากที่จะบิดเบือนเป็นอย่างอื่นไปได้ ดังนั้นคณะศิษย์ในพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ภายใต้**โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน** วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพฯ และ**โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ที่จะให้วิชชาธรรมกายของพระพุทธเจ้า ได้เผยแพร่เข้าสู่จิตใจของสาธุชนทั่วไปโดยไม่มีประ—มาณ ด้วยเหตุนี้เองโครงการทั้งสองดังกล่าวจึงได้ก่อตั้ง**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**ขึ้นบนพื้นที่ ๑๗๓ ไร่เศษ ริมถนนสายบางแพ—ดำเนินสะดวก—สมุทรสง—คราม อ. ดำเนินสะดวก จ. ราชบุรี **โดยมีวัตถุประ—สงค์สำคัญคือ จัดดำเนินการให้เป็นสถานฝึกอบรมธรรมปฏิบัติ แก่พระภิกษุสามเณร** อุบาสก และอุบาสิกา ตลอดจนสาธุชนผู้สนใจในการปฏิบัติเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย **เพื่อบรรลุถึงการสร้างพระวิปัสสนาจารย์ และสร้างพระในใจคน** ให้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่และรักษาพระสัทธรรมให้กว้างขวางสืบต่อไปชั่วกาลนาน

นับตั้งแต่เปิดการอบรมพระกัมมัฏฐาน แด่พระภิกษุสงฆ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นมา จนบัดนี้นับเป็น ๑๐ รุ่นแล้ว ปรากฏผลจากการอบรมในแต่ละรุ่นว่า มีผู้ปฏิบัติได้ผลดีเป็นอัตราสูงขึ้นเป็นลำดับ จนเป็นผลที่ปรากฏอย่างอัศจรรย์ในรุ่นที่ ๙ ถึงกับเป็นที่กล่าวขวัญกันโดยทั่วไปด้วยเหตุว่า ในจำนวน ๔๐๐ กว่ารูปของพระภิกษุที่เข้ารับการอบรมนั้น มีผู้ปฏิบัติพระสัทธรรมได้ผลดีถึง ๔๙.๗% ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น ๑ ใน ๒ ทีเดียว และเมื่อผ่านมาในระยะของวันที่ ๑—๑๕ พ.ค. ๒๕๒๙ นี้ อันเป็นการอบรมในรุ่นที่ ๑๐ ก็ปรากฏผลมีผู้ปฏิบัติได้ผลดี คือ จำนวนพระภิกษุเข้ารับการอบรม ๑๐๘ รูป เข้าถึงธรรมกาย ๓๓ รูป, สามเณร ๓๖ รูป เข้าถึงธรรมกาย ๑๙ รูป, อุบาสก อุบาสิกา ๒๐๐ เศษ เข้าถึงธรรมกาย ๔๒ ท่าน ทั้งนี้ยังไม่นับถึงผู้ที่เข้าถึงกายอื่นและดวงอีกจำนวนมิใช่น้อยเช่นกัน และบรรดาพระภิกษุสามเณรที่เข้ามารับการอบรมในรุ่น ๑๐ ก็ได้มาจากวัดต่าง ๆ ถึง ๗๙ วัด และ ๓๘ จังหวัด จึงนับเป็นเรื่องที่สมควรแก่การอนุโมทนาในสัมมาปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง...สาธุ

เมื่อวันวิสาขบูชาปี ๒๕๒๙ ที่ผ่านพ้นมาแล้ว ยังเป็นเรื่องที่น่ากล่าวขวัญถึงก็เนื่องด้วยผลงานในการจัดกิจกรรมของ **คณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาวิสาขบูชา ๒๕๒๙ ในพระสังฆราชูปถัมภ์** ซึ่งมีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖—๒๒ พ.ค. ๒๕๒๙ นั้น เป็นสิ่งที่ยังคงตราตรึงใจของมหาชนชาวพุทธจนทุกวันนี้ เพราะไม่ว่าจะเป็นการจัดประกวดรถบุปผาชาติ อันสวยงามที่มีส่วนโน้มน้าวจิตใจชาวพุทธผู้พบเห็น ได้รำลึกถึงผลงานอันยิ่งใหญ่จนสุดประมาณขององค์พระบรมศาสดา ตลอดจนการประกวดต่าง ๆ มีการจัดโต๊ะบูชาเป็นอาทิ และศูนย์รวมหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่มีอยู่ในวงการหนังสือ ให้มารวมกันอยู่ ง่ายต่อการซื้อหาของประชาชน อีกทั้งจะไม่มีใครลืมเลือนไปได้เลย ในส่วนของขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุอันยิ่งใหญ่ และสง่างามเป็นที่ชื่นตาเจริญใจแก่พุทธศาสนิกชนผู้พบเห็น ตลอดจนการจัดแสดงธรรมเทศนาทุกวัน โดยพระคณาจารย์ผู้มีคุณวุฒิและคุณธรรม อันเป็นที่นับถือกันโดยทั่วไป อาทิเช่น สมเด็จพระญาณสังวร เป็นต้น ... กิจกรรมอันดีงามควรแก่การยกย่องนี้ ยังคงจะได้จัดให้มีขึ้นต่อ ๆ ไปอีกทุกปี โดยเฉพาะในปีหน้า พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น ข่าววงในกล่าวว่า จะได้มีการจัดเตรียมงานที่ยิ่งใหญ่กว่าและสมบูรณ์กว่าที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นปีแห่งศุภมงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พระชันษา. ....เมื่อใกล้วาระนั้นมาถึงนิตยสารธรรมกายก็ยินดีที่จะช่วยประโคมข่าวให้ ขอให้บอกมาเถอะ ...●

ในระยะนี้ใคร ๆ ต่างก็ได้ยินได้ฟังถึงโครงการใหม่อันหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะหลายฝ่ายก็เข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับ โดยเฉพาะมีส่วนที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมเสียด้วย นั่นคือโครงการจัดสร้างสวนสาธารณะ **"สวนหลวง ร. ๙"** ซึ่งเป็นงานใหญ่อีกงานหนึ่งที่ต้องการทุนทรัพย์เป็นอันมาก และก็กำลังเปิดรอรับเมตตาจิตจากท่านทั้งหลายอยู่ งานบุญ งานกุศลที่เป็นประโยชน์แก่มวลชนส่วนรวมเช่นนี้ จึงควรได้รับการสนับสนุน ดังนั้นพระเดชพระคุณ**พระธรรมธีรราชมหามุนี** รองแม่กองพระธรรมทูตรูปที่ ๒ เจ้าคณะภาค ๗ เจ้าอาวาสและ

ประธานโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำภาษีเจริญ ในนามของประธานกรรมการมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำฯ ได้มอบเงินดอกผลของมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ แด่**ท่านผู้หญิงมณีรัตน์ บุนนาค** ประธานกรรมการมูลนิธิสวนหลวง ร. ๙ เพื่อสมทบทุนมูลนิธิสวนหลวง ร. ๙ ให้ใช้จ่ายในโครงการจัดสร้างสวนสาธารณะ "สวนหลวง ร. ๙" จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) เรียบร้อยไปแล้ว ...●

ด้วยความเมตตาอย่างเต็มเปี่ยมและด้วยสายตาอันยาวไกล หลังจากที่ได้เฝ้าติดตามดูการทำงานของคณะผู้ดำเนินงานมูลนิธิและสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ภายใต้การบริหารงานโดย**อาจารย์มงคลบุตร** (ปัจจุบัน—ชยมงฺคโลภิกขุ) ดังนั้นพระเดชพระคุณ**พระธรรมธีรราชมหามุนี** จึงมีดำริให้สร้างพระอุโบสถที่สวยงามในลักษณะอย่างไทยแท้สักหลัง บนพื้นที่ของสถาบัน ฯ เพื่อที่จะได้จดทะเบียนยกฐานะขึ้นเป็นวัดต่อไป และพร้อมกันนั้นท่านยังเห็นควรว่า น่าจะสร้างเจดีย์ให้งดงามไว้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุอีกด้วย.....มูลนิธิและสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายจึงเห็นสมควรให้ข่าวอันเป็นมหามงคลนี้ ได้ก่อตัวเป็นความจริงขึ้นโดยเร็ว จึงได้มีโครงการสร้าง **"วิหารธรรมกาย"** ขึ้น และจะได้ยกฐานะขึ้นเป็นอุโบสถต่อไป เมื่อสถาบันฯ ได้จดทะเบียนเป็นวัดแล้ว คาดกันว่าจะสามารถเริ่มการก่อสร้างได้ประมาณปี ๒๕๓๐ นี้.....กล่าวกันว่าอุโบสถเปรียบประดุจหัวใจของวัด เพราะเป็นที่ประกอบพิธีทางศาสนาที่สำคัญ ๆ ดังนั้นทุกท่านที่มีจิตศรัทธาจะรับเป็นเจ้าภาพร่วมสร้าง "วิหารธรรมกาย" ดังกล่าว ขอเชิญติดต่อขอบริจาคได้ที่ **"มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย" ศาลาการเปรียญวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ** ๑๐๑๐๐ (จ่ายเงินทางไปรษณีย์ ที่**พลับพลาไชย** แห่งเดียว) หรือที่**พระภาวนาโกศลเถระ รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ** กรุงเทพฯ และที่จะเว้นบอกกล่าวมิได้เลยก็คือ ผู้ที่บริจาคตั้งแต่วงเงิน ๑,๐๐๐.๐๐ บาท ขึ้นไป จะได้รับ **"พระผงธรรมขันธ์"** (พระของขวัญรุ่นที่ ๔) กรุปลวกแท้ของวัดปากน้ำ ๑ องค์อีกด้วย เชิญเถอะครับ ทำบุญไว้นั้นดีเพราะบุญเท่านั้นเป็นที่พึ่งทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ...●

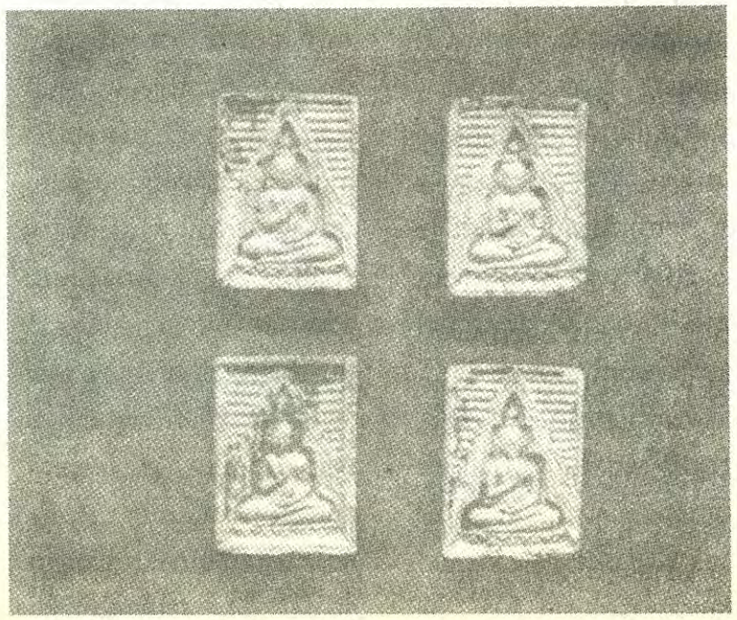

ใครที่แวะไปเยี่ยมเยียน หรือไปทำบุญกันที่ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ในระยะนี้คงจะรู้สึกแปลกตาขึ้นที่พื้นที่ ๑๗๓ ไร่ เศษของสถาบันฯ มีต้นกล้าพันธุ์ไม้หลายหลากที่ลงดินไว้เป็นจำนวนมาก จนสังเกตเห็นได้ชัด ซึ่งคงอีกไม่นานนักความเขียวชอุ่มคงจะปกคลุมพื้นที่ของสถาบันมากยิ่งขึ้นไปอีก เห็นทีจะต้องป่าวประกาศถึงคุณงามความดี ของบรรดาผู้อุทิศแรงกายอย่างไม่เห็นกับเหน็ดเหนื่อยในการนำพันธุ์ไม้นานาชนิดลงปลูกกัน เมื่อคราวที่เปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์รุ่นที่ ๑๐ ซึ่งได้แก่บรรดานักศึกษาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น (ไทย—เยอรมัน) จ. ขอนแก่น รวม ๒๗ ท่าน และอาจารย์อีก ๖ ท่าน ซึ่งอยู่ในการดูแลโดย **อาจารย์วิศิษฐ์ อาบสุวรรณ ผู้ได้พบกับบุคคลผู้ที่เป็นแบบอย่างของความเสียสละ ดังที่เคยได้ฝันใฝ่ไว้ในใจมานาน** และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจำนวนนักศึกษาทั้งหมดดังกล่าว หลังการอบรมแล้วปรากฏมีผู้เข้าถึงธรรมกายในตัวถึง ๓ ท่าน น่าดีใจเป็นที่สุด ...●

ข่าวดีที่ไม่ควรพลาด เพราะพระเดชพระคุณ**พระพรหมคุณาภรณ์** กรรมการมหาเถระสมาคม รองแม่กองพระธรรมทูตรูปที่ ๑ เจ้าคณะภาค ๑๐ เจ้าอาวาส และประธานโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ได้มีดำริให้จัดเพิ่มการสอนการเจริญภาวนาอีก **ในระหว่างเทศกาลเข้าพรรษาในทุกวันพระ เวลา ๑๐.๓๐ น.** หลังจากการแสดงพระธรรมเทศนาจบแล้วเป็นประจำ **ณ พระอุโบสถวัดสระเกศฯ** โดยที่การสอนกันทุกวันอาทิตย์ เวลา ๑๐.๐๐ น. และ ๑๒.๓๐ น. ณ ศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ นั้นก็ยังคงเปิดสอนกันตามปกติ เช่นเดิม ...●

ในการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระภิกษุสงฆ์รุ่นที่ ๑๐ ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายที่ผ่านมาไม่นานนี้ มีพระภิกษุที่อยู่ในระดับพระสังฆาธิการอยู่หลายรูปที่เข้ามารับการอบรม มีพระเถระรูปหนึ่งได้เข้าอบรมเมื่อรุ่นที่ ๙ หลังจากนั้นท่านก็ได้รับการเลือกจากบรรดาพระภิกษุที่เข้าอบรมนั้นให้เป็นประธานรุ่น ๙ และท่านก็ได้มาอีกในรุ่นที่ ๑๐ เพื่อทำหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ดูแลช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับพระภิกษุที่มาเข้าอบรมด้วย... เพิ่งรู้สาเหตุที่ท่านมาแล้วก็มาอีก ซึ่งท่านเองเป็นเจ้าอาวาสวัดที่อยู่ห่างไกลจากสถาบันฯ มากว่า **"ประทับใจในการปฏิบัติตาม**

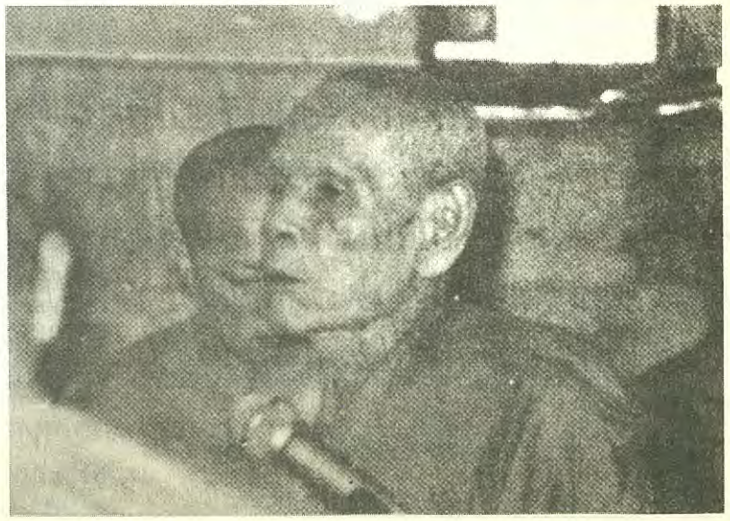

แนวที่สอนนี้แหละ เพราะเข้าใจง่ายมีขั้นตอนแบบแผนชัดเจน" และท่านยังได้แสดงความเห็นที่น่าฟังมาก เกี่ยวกับงานสร้างพระวิปัสสนาจารย์ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒินี้ว่า **"พระเถระที่มีตำแหน่งทางการปกครองพระสงฆ์ทั่วไป โดยเฉพาะระดับเจ้าอาวาสนั้น ถ้าเห็นแก่พระศาสนาควรจะเข้ามาศึกษา ไม่ควรละทิ้งหน้าที่ เพราะงานนี้เป็นงานหน้าที่ระดับประเทศชาติต้องร่วมกัน"** ท่านยังได้สรุปให้ฟังอีกว่า **"ถ้าพระผู้ใหญ่ทำตนเป็นตัวอย่างเข้ามารับการอบรมมาศึกษาเสียแล้ว พระผู้น้อยก็จะกระทำตาม ซึ่งจะเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสองทางช่วยกัน"** พระเถระที่กล้าแสดงออกด้วยความเป็นห่วงเป็นใยเช่นนี้ คือ **พระอธิการเรียบ ธมฺมทีโป** เจ้าอาวาสวัดป่าดงมะขาม อ. เขื่องใน จ. อุบลราชธานี ๓๒ พรรษา-- สมควรแก่การอนุโมทนาสาธุการ...สาธุ... สาธุ ...●

"...ถ้าพระผู้ใหญ่ทำตนเป็นตัวอย่างเข้ามารับการอบรมมาศึกษาเสียแล้ว พระผู้น้อยก็จะกระทำตาม ซึ่งจะเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสองทางช่วยกัน"

...คณะกรรมการมหาเถระสมาคม...ได้ลงมติรับรองว่าการดำเนินงานของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อยู่ในความควบคุมของพระเถระผู้ใหญ่มาตลอดถึง ๒ วัดใหญ่ ๆ... ทั้งยังเป็นที่รับทราบจากเจ้าประคุณสมเด็จฯ วัดสามพระยา...

ข่าวดีที่ทำให้บรรดาศิษย์ในพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) ได้พากันอิ่มอกอิ่มใจเกิดปีติมิรู้จางในตอนนี้เห็นจะเป็นการที่**คณะกรรมการมหาเถระสมาคม** อันประกอบด้วยพระเถรานุเถระชั้นผู้ใหญ่องค์สำคัญของคณะปกครองสงฆ์ทั่วประเทศ **ได้ลงมติรับรองว่าการดำเนินงานของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อยู่ในความดูแลควบคุมของพระเถระผู้ใหญ่มาตลอดถึง ๒ วัดใหญ่ ๆ** คือ วัดปากน้ำภาษีเจริญ และ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร **ทั้งยังเป็นที่รับทราบจากเจ้าประคุณสมเด็จฯ วัดสามพระยา**อีกด้วย จึงเป็นอันว่าทางกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ คงจะได้รับมติการรับรองของมหาเถระสมาคมเรียบร้อยไปแล้ว....เราท่านผู้เลื่อมใสศรัทธางานของสถาบันฯ ก็คงจะเพิ่มความยินดีขึ้นมาอีก ...●

ตอบปัญหาธรรมปฏิบัติ

โดย
พระเสริมชัย ชยมงฺคโล (มงคลบุตร)
ผู้อำนวยการ (ฝ่ายบริหาร)
สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ชำระโดย **พระภาวนาโกศลเถร**
รองเจ้าอาวาส
และพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

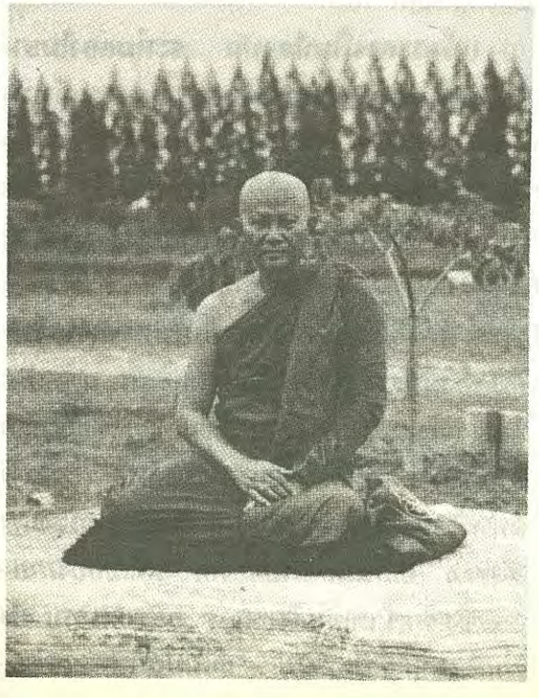

๑) สมาชิกชมรมผู้ปฏิบัติธรรม "ลานโพธิ์" วัดบึงบวรสถิตย์ จังหวัดชลบุรี ได้ถามปัญหาธรรมปฏิบัติในระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ รุ่นที่ ๑๐ ณ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๙ ที่ผ่านมานี้ว่า

"พระพุทธเจ้าต้นธาตุต้นธรรม ท่านครองจีวรแบบธรรมดา หรือว่าห่มดอง (มีผ้ารัดอกด้วย)"

ตอบ

พิจารณาข้อมูลจากหลักฐานในพระไตรปิฎกและจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติธรรมที่ถึงธรรมกายที่เชื่อถือได้แล้ว ได้ข้อมูลที่ตรงกันว่า **ท่านห่มแบบธรรมดา ไม่ห่มดอง** กล่าวคือ**ไม่มีผ้ารัดอกด้วย**

...พระนิพพาน...ฯ ก็ย่อมปรากฏครองผ้าแต่เพียงผ้าสบงกับผ้าจีวร...ฯ โดยไม่มีผ้ารัดอกแต่ประการใด และแม้พระพุทธเจ้าองค์ต้นธาตุต้นธรรม...

จากหลักฐานในพระไตรปิฎกเกี่ยวกับพระวินัยและพุทธประวัติ ยังไม่ปรากฏหลักฐานว่าในสมัยพุทธกาลนั้นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอรหันต์ (กายเนื้อ) ท่านห่มดองแต่ประการใด คงมีแต่นางภิกษุณีเท่านั้นที่ห่มดองมีผ้ารัดอกด้วยเพื่อให้รัดกุม

พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์สาวกในสมัยพุทธกาล แม้มาถึงพระภิกษุสมัยปัจจุบันนี้ ก็อธิษฐานใช้ผ้า "ไตรจีวร" กล่าวคือ ๑) ผ้าจีวร (ผ้าอุตฺตราสงฺคํ) ๒) ผ้าสบง (ผ้าอนฺตรวาสกํ) กับ ๓) ผ้าสังฆาฏิ (ผ้าสงฺฆาฏิ) **แต่เพียง ๓ ผืนเท่านั้น** ตามพุทธบัญญัติไว้ว่าต้องให้มี ดังปรากฏตามพระวินัยบัญญัติจีวรวรรคที่ ๑ ข้อ ๒ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า "ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวรแม้คืนหนึ่ง ต้องนิสสัคคิยปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่ได้สมมติ" **หาได้มีข้อกำหนดให้มีผ้ารัดอกด้วยไม่ และตามปกติที่ใช้ประจำก็มีแต่เพียงผ้าสบงกับจีวรเท่านั้น ส่วนผ้าสังฆาฏินั้น ใช้สำหรับห่มในยามหนาวหรืออากาศเย็น**

การห่มดองของพระภิกษุโดยมีผ้ารัดอกด้วยนั้น เพิ่งจะมามีใช้กันขึ้นในภายหลัง แต่จะมีใช้กันเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด **และก็คงมีใช้แต่ในหมู่พระภิกษุมหานิกายของไทยเราเท่านั้น จึงมีเหตุผลที่น่าฟังได้ว่า คงจะเอาแบบอย่างจากนางภิกษุณีในสมัยพุทธกาลซึ่งห่มดองมีผ้ารัดอกด้วยเพื่อจะให้รัดกุม**

ถ้าจะว่าโดยหลักการแล้ว เมื่อพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐสูงสุดด้วยพระปรมัตถบารมีที่เต็มบริบูรณ์แล้ว อธิษฐานใช้ผ้าไตรจีวรแต่เพียง ๓ ผืน ตามพระพุทธบัญญัติเช่นนั้น พระนิพพาน (คือธรรมกายที่บรรลุอรหัตผล และพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณของท่าน) **ก็ย่อมจะปรากฏครองผ้าแต่เพียงผ้าสบงกับผ้าจีวรที่ครองประจำพระวรกายเนื้อโดยไม่มีผ้ารัดอกแต่ประการใด และแม้พระพุทธเจ้าองค์ต้นธาตุต้นธรรม** (ซึ่งก็ย่อมมีวัตรปฏิบัติและแบบธรรมเนียมของพระพุทธเจ้าที่ไม่แตกต่างกันในสาระสำคัญ) **ก็ย่อมครองจีวรในทำนองเดียวกัน**

"พระนิพพาน" ของพระอรหันต์ขีณาสพ ไม่ว่ากายเนื้อจะเป็นพระภิกษุสงฆ์ ภิกษุณี สามเณร หรือ อุบาสก อุบาสิกา ก็คงครองผ้าแบบเดียวกันหมด เพราะเป็นกายอสังขตธาตุ อสังขตธรรม อย่างเดียวกันหมด

แม้พระสงฆ์ในปัจจุบัน จะห่มดองในบางโอกาสตามแบบธรรมเนียมของพระสงฆ์มหานิกายของไทยเรา ก็เป็นแต่เพียงเรื่องเปลือกนอก เพราะพระสงฆ์ทุกท่านก็ต้องอธิษฐานใช้ "ไตรจีวร" ๓ ผืนตามพระวินัยพุทธบัญญัติมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาลนั้นเอง กายในกาย ณ ภายในของท่านตามปกติแล้วจึงต้องเป็นไปตามพระวินัย คือครองผ้าไตรจีวรเพียง ๓ ผืนเท่านั้น แต่เฉพาะกายในกายในระดับในโลกียะ เช่นกายมนุษย์ละเอียดนั้นอาจจะมีผู้ปฏิบัติที่ยังไม่ละเอียดดีพอ หรือที่มิได้ทำนิโรธดับสมุทัยเป็นปกติ อาจถูกจิตปรุงแต่ง (สังขาร) ให้เห็นเป็นห่มดองได้ แต่เมื่อ**ถึงกายธรรมซึ่งเริ่มเข้าเขตอสังขตธาตุ อสังขตธรรม อันนับเป็นกายโลกุตตรนั้น ย่อมเป็นไปตามอธิษฐานปรมัตถบารมี** (ที่สั่งสมแก่กล้าขึ้นตามส่วนของแต่ละท่าน) **ที่อธิษฐานใช้ผ้า "ไตรจีวร" ตามพุทธบัญญัติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาลนั้นเสมอไป**

จากประสบการณ์ในทางธรรมปฏิบัติ ก็ได้ทราบจากผู้ปฏิบัติภาวนาที่ถึงธรรมกายที่เชื่อถือได้นับตั้งแต่พระวิปัสสนาจารย์ ผู้ซึ่งได้รับการถ่ายทอดวิชชาธรรมกายโดยตรงจากหลวงพ่อวัดปากน้ำ ฯ ในสมัยที่หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ ตลอดลงมาถึงศิษยานุศิษย์ทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ (พระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา) **หลายท่านต่างก็เห็นตรงกันว่า พระพุทธเจ้า ทั้ง"พระนิพพาน" และ"ต้นธาตุต้นธรรม" นั้นท่านครองจีวรอย่างธรรมดา ไม่เห็นห่มดอง (มีผ้ารัดอกด้วย) แต่อย่างใด**

โดยเหตุนี้ เราจึงพบว่า พระพุทธรูปหรือพระพุทธปฏิมากรจำลองสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย นับตั้งแต่สมัยที่มีพระพุทธรูปปางคันธารราฐในประเทศอินเดียขึ้นเป็นยุคแรกเพื่อเป็นอุทเทสิกเจดีย์กล่าวคือ ไว้เป็นปูชนีย์วัตถุบูชาถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เป็นพระพุทธปฏิมากรที่ครองไตรจีวรแบบธรรมดา ไม่ห่มคลุม (มีผ้ารัดอก) แต่อย่างใด

แม้ตราเครื่องหมายโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ และของสถาบัน/มูลนิธิ/โครงการ พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย จะเป็นภาพจำลองปราสาททำวิชชาของพระพุทธเจ้าองค์ต้นธาตุต้นธรรมในอายตนนิพพานเป็น ที่ครองผ้าแบบห่มดอง ก็เพียงเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังผู้ปฏิบัติภาวนาธรรมถึง **"อายตนนิพพานเป็น"** ได้รู้จัก **"ต้นธาตุและกลางธาตุ กายมนุษย์"** ในสมัยที่บำเพ็ญบารมีอยู่ในมนุษย์โลกเท่านั้น

เครื่องไทยทาน แม้จะกลั่น ให้เห็นใสละเอียดยิ่งกว่าของหยาบที่มีผู้นำมาถวายก็เป็นได้เพียงแค่ของทิพย์ซึ่งยังจัดเป็น "ธรรมชาติของสังขาร" ... ย่อมจะเข้าไม่ถึงอายตนนิพพานที่แท้จริงได้เลย

๒) **คุณอนันต์ เจริญมี** สมาชิกชมรมผู้ปฏิบัติธรรม "ลานโพธิ์" วัดบึงบวรสถิตย์ จังหวัดชลบุรี ได้ตั้งคำถามขึ้นมาระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ รุ่นที่ ๑๐ ณ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ว่า

"การไปทำบุญที่วัดแห่งหนึ่ง เขาจะกลั่นเครื่องไทยทาน ดอกไม้ ธูป เทียน อาหารหวานคาว) **ของสาธุชนทุกท่าน ขึ้นไปถวายพระพุทธเจ้าบนนิพพาน แล้วสาธุชนก็จะได้บุญใหญ่มหาศาล กล่าวคือ เราทำบุญตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย โดยไม่เคยเว้นแม้เพียงวันเดียว ก็ยังไม่ได้บุญใหญ่เท่านั้นเลย จริงหรือไม่ครับ** และ**วัดปากน้ำฯ กับ วัดสระเกศฯ เคยทำไหมครับ** กรุณาชี้แจงให้สว่างด้วยครับ"

ตอบ เรื่องนี้อาตมาขอแยกตอบเป็น ๓ ประเด็นดังต่อไปนี้คือ

๑) ประเด็นที่ว่า กลั่นเครื่องไทยทานแล้วนำไปถวายพระพุทธเจ้าในนิพพานนั้น จะถึงหรือไม่

๒) แล้วสาธุชนผู้มาร่วมในการถวายเครื่องไทยทานนั้นจะได้บุญมหาศาล กล่าวคือแม้จะเคยได้ทำบุญตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายโดยไม่มี

เว้นเลยสักวันเดียว ก็ยังไม่ได้บุญใหญ่เท่านั้นจริงหรือไม่

๓) ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ และที่วัดสระเกศฯ เคยทำอย่างนี้บ้างหรือไม่

ประเด็นที่ ๑

อาตมาขอเจริญพรว่า เครื่องไทยทานนั้นไม่ถึงพระพุทธเจ้าในอายตนนิพพานที่แท้จริงแต่ประการใด แม้จะมีผู้ติดตามดูและเห็นตามได้ก็ตาม ทั้งนี้เพราะ

ธรรมชาติทุกอย่างในอายตนนิพพานนั้น เป็นแต่ธาตุล้วน ธรรมล้วนที่พระท่านเรียกว่า **อสังขตธาตุ อสังขตธรรม ซึ่งไม่ประกอบด้วยปัจจัย** (เช่น ธาตุน้ำ ดิน ไฟ ลม) **ปรุงแต่ง อย่างเช่นธรรมชาติที่เรียกว่า "สังขาร" ในภพสามนี้แต่ประการใดเลย เพราะฉะนั้นธรรมชาติใด ๆ ที่เป็นสังขาร**กล่าวคือที่มีปัจจัยปรุงแต่ง **จึงย่อมเข้าไม่ถึงอายตนนิพพานอย่างแน่นอน**

ธรรมชาติในอายตนนิพพานที่ว่าเป็นอสัง–ขตธาตุ อสังขตธรรม อันไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง แม้ธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม ก็ไม่มีในอายตนนิพพานนั้น มีหลักฐานในพระไตรปิฎก ในนิพพานสูตรที่สามว่า "อตฺถิ ภิกฺขเว ตทายตนํ , ยตฺถ เนว ปฐวี น อาโป เตโช น วาโย, น อากาสานญฺจายตนํ น วิญฺญานญฺจายตนํ น อากิญฺจญฺญายตนํ น เนวสญฺญานาสญฺญายตนํ..." ซึ่งแปลความว่า **"ดูกรภิกษุทั้งหลาย อายตนนั้น** (อายตนนิพพาน) **มีอยู่, ที่ดิน น้ำ ไฟ ลม ไม่มีแล, อากาสนัญ–จายตนก็ไม่ใช่ วิญญานัญจายตนก็ไม่ใช่ อา–กิญจัญญายตน ก็ไม่ใช่ เนวสัญญานาสัญญายตนก็ไม่ใช่..."** และ

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย ธรรมชาติที่ไม่เกิดแล้ว ไม่เป็นแล้ว อันปัจจัยปรุงแต่งไม่ได้แล้วมีอยู่ .."

แต่เครื่องไทยทาน (อันได้แก่ดอกไม้ ธูปเทียน อาหารหวานคาว) ซึ่งถ้าผู้ทรงวิชชานั้นยังเป็นแค่โคตรภูบุคคล มิใช่พระอริยบุคคล วิชชานั้นก็

...เครื่องไทยทาน แม้จะกลั่น ให้เห็นใสละเอียดยิ่งกว่าของหยาบที่มีผู้นำมาถวายก็เป็นได้เพียงแค่ของทิพย์ซึ่งยังจัดเป็น "ธรรมชาติของสังขาร" ที่เป็นส่วนของธาตุ ดิน น้ำ ไฟ ลม อยู่ ...เครื่องไทยทานนั้น แม้จะกลั่นให้ดูเป็นของทิพย์ดูเห็นใสละเอียดก็ตาม ย่อมจะเข้าไม่ถึงอายตนนิพพานที่แท้จริงได้เลย...

เป็นแต่เพียงโลกียวิชชา **แม้จะกลั่น** (เครื่องไทยทานนั้น) **ให้เห็นใสละเอียดยิ่งกว่าของหยาบที่มีผู้นำมาถวาย ก็เป็นได้เพียงแค่ของทิพย์ ซึ่งยังจัดเป็น "ธรรมชาติของสังขาร" ที่เป็นส่วนประกอบของธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม อยู่**

เพราะฉะนั้น **เครื่องไทยทานนั้น แม้จะกลั่นให้ดูเป็นของทิพย์ดูเห็นใสละเอียดก็ตาม ย่อมจะเข้าไม่ถึงอายตนนิพพานที่แท้จริงได้เลย**

แม้กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม ของผู้กลั่นและ**ผู้นำเครื่องไทยทานไปถวายพระพุทธเจ้านั้น ก็ถึงอายตนนิพพานที่แท้จริงไม่ได้ เพราะยังเป็นสังขารที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งอยู่อีกเช่นกัน**

แต่มูลเหตุที่ทั้งผู้ทำวิชชาเช่นนั้น และผู้ติดตามดู สามารถเห็นสมจริงได้ว่า เห็นท่านผู้นั้น ๆ นำเครื่องไทยทานที่กลั่นใสละเอียดแล้วไปถวายพระพุทธเจ้าในอายตนนิพพาน ก็เพราะเหตุผล ๒ ประการ คือ

๑) **จิตของผู้ทรงโลกียวิชชา "ปรุงแต่ง" ขึ้น** เป็นมโนมยิทธิ คืออิทธิฤทธิ์ทางใจที่นึกจะ "ให้เห็น" อะไร หรือ "ให้มี" อะไร ที่ไหน ก็จะเห็น หรือ "มี" สิ่งนั้นด้วยใจที่กำลังทรงโลกียวิชชานั้นอยู่ได้

ท่านที่ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายแล้วลองคิดให้เห็น "ด้วยใจ" เป็นอะไร ณ ที่ใด ก็จะสามารถเห็นได้ นี้เป็นข้อพิสูจน์เบื้องต้น โลกียวิชชานี้แหละที่เขายังจัดเป็น **"อภิสังขารมาร"** กล่าวคือเป็นคุณธรรมที่ให้มีความสามารถเหนือผู้อื่นในหมู่ชาวโลกด้วยกัน แต่ยังต้องตกอยู่ในอาณัติแห่งพระไตร–ลักษณ์ คือความเป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตาอยู่

มีคุณค่าเหมือนโลกียทรัพย์ที่มีคุณอนันต์ หากรู้จักธรรมชาติของมันและรู้จักใช้ให้เกิดแต่ประโยชน์อันปราศจากโทษ แต่มีโทษมหันต์ถ้าไปหลงติดด้วยตัณหาและทิฏฐิ คือความหลงผิดเข้า

โดยเหตุนี้ ผู้มีปัญญาเขาจึงอาศัยอภิสังขารมารนั้นแหละเป็นฐานของการบำเพ็ญบารมีเจริญภาวนา ทำนิโรธดับสมุทัย ไปให้ใสละเอียดเป็นประจำ เพื่อแยกพระแยกมาร กล่าวคือใช้ประโยชน์ของโลกียวิชชานี้แหละเป็นพื้นฐานในการทำวิชชาไปสู่โลกุตตรวิชชา เพื่อความเข้าถึงและเป็นธาตุล้วน ธรรมล้วนของพระพุทธเจ้าต้นธาตุต้นธรรมที่บริสุทธิ์ที่สุด หลวงพ่อ พระภาวนาโกศลเถร ท่านจึงได้กล่าวกับศิษยานุศิษย์ของท่านเสมอ ๆ ว่า "เพียงแต่ปฏิบัติได้ธรรมกายในระดับโคตรภูบุคคลนั้น ยังไม่อาจวางใจได้ว่าจะเอาตัวรอดได้" และ

๒) อายตนภายใน (กล่าวคือเครื่องรู้เห็นและสัมผัส) ของกายในกาย ณ ภายใน จากสุดหยาบของกายมนุษย์ ไปจนสุดละเอียดของกายธรรมของท่านผู้กลั่นเครื่องไทยทานไปถวายพระพุทธเจ้าและของผู้ติดตามดูนั้น มีศูนย์กลางตรงกันหมดทุกกาย แม้กายในกาย ณ ภายในในระดับโลกีย (กายมนุษย์ มนุษย์ละเอียด, ทิพย์ ทิพย์ละเอียด, รูปพรหม รูปพรหมละเอียด และอรูปพรหม อรูปพรหมละเอียด) จะเข้าไม่ถึงอายตนนิพพานที่แท้จริงได้ แต่ก็อาศัยที่ว่าอายตนภายในของกายเหล่านี้ไปตรงกับของ "ธรรมกาย" ที่สุดละเอียดซึ่งสามารถเข้าไปถึงอายตนนิพพานและไปรู้เห็นและสัมผัสอายตนนิพพานได้ โดยการให้ใจของธรรมกายเจริญภาวนาดับหยาบไปหาละเอียดจนสุดละเอียดเสมอกับอายตนนิพพาน และอวิชชาทำอะไรไม่ได้ชั่วคราวเรียกว่า "ตทังคนิโรธ" หรือ "วิกขัมภณนิโรธ" กล่าวคือหลุดพ้นด้วยการข่มกิเลส (ชั่วคราว) ภาพที่เห็นด้วยอายตนภายในของธรรมกายที่สุดละเอียด ซึ่งเข้าถึงและเห็นความเป็นไปในอายตนนิพพานนั้น จึงเป็นภาพเชิงซ้อนกับเครื่องไทยทานและอาการที่นำไปถวาย ที่เป็นทิพย์ จึงให้เห็นสมจริงว่ากลั่นเครื่องไทยทานนำไปถวายพระพุทธเจ้าในอายตนนิพพานได้

อาตมาขอยืนยัน โดยหลักฐานในทางปริยัติ และหลักปฏิบัติ ว่า สิ่งที่เป็นสังขารไม่อาจจะเข้าถึงหรือไปสัมผัสถึงอายตนนิพพานซึ่งเป็นธาตุล้วน ธรรมล้วนที่สุดละเอียดนั้นได้เลย เพียงแต่ว่าความรู้เห็นและสัมผัสของธรรมกายที่สุดละเอียดนั้น มีศูนย์กลางตรงกันกับของกายในภพสามอันให้สามารถเชื่อมต่อหรือสื่อถึงกันได้โดยอัตโนมัติเท่านั้น

ผู้ปฏิบัติภาวนาที่ยังไม่บรรลุมรรคผลนิพพาน จึงต้องพึงสังวรณ์ระวังไว้ ให้เข้าใจทั้งหลักปริยัติและหลักปฏิบัติให้ถ่องแท้แน่นอน มิฉะนั้นจะถูกอภิสังขารมารหลอกเอาให้เข้าใจไขว้เขวผิดไปได้ จงระลึกไว้เสมอว่า วิชชาในระดับโลกียะของผู้ที่ยังไม่บรรลุมรรคผลและนิพพาน ยังจัดเป็นอภิสังขารมารซึ่งเป็นความปรุงแต่งให้มีดีเหนือผู้อื่นในระดับโลกมีสภาวะที่เป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา ผู้ใดหลงยึดมั่นถือมั่นด้วยตัณหาและทิฏฐิแล้วเป็นทุกข์

ประเด็นที่ ๒

อานิสงส์ของผู้ไปร่วมถวายเครื่องไทยทานแด่พระพุทธเจ้าเช่นนั้นก็มีคล้าย ๆ กับการถวายข้าวพระพุทธหรือบูชาพระพุทธเจ้าด้วยดอกไม้ ธูปเทียน ธรรมดาในฐานะของผู้ที่ระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าโดยทั่วไป แต่มิใช่ว่าจะได้บุญใหญ่มหาศาลยิ่งกว่าการที่เราทำบุญตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายโดยไม่เคยเว้นแม้เพียงวันเดียวแต่ประการใด เพราะ

๑) จากประเด็นแรก **เครื่องไทยทานที่กลั่นเป็นของทิพย์** (โดยผู้ทรงโลกียวิชชา) **ซึ่งจัดเป็นสังขารธรรมนั้น ไม่ถึงพระนิพพาน** คือธรรมกายที่บรรลุอรหัตผลแล้วของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ขีณาสพ ซึ่งเข้าอนุปาทิเสสนิพพานและไปปรากฏอยู่ในอายตนนิพพานแล้วนั้น**อย่างแน่นอน**

๒) **การทำบุญ** (ทานกุศล) **กับพระพุทธเจ้า พระอรหันต์สาวกของพระพุทธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์** ฯลฯ **กายเนื้อ เป็นมหากุศลหรือบุญกุศลตามส่วน ก็เพราะท่านได้บริโภคขบฉันใช้สอยหรือทำประโยชน์จากเครื่องไทยทานนั้นเพื่อยังชีวิต** (กายเนื้อ) **ของท่านให้เป็นไปหรือดำเนินไปได้**

ส่วนพระนิพพานนั้น มิได้ปรารถนาที่จะบริโภคขบฉันใช้สอยหรือทำประโยชน์จากเครื่องไทยทานทิพย์เช่นนั้น เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตของพระองค์ท่านแต่ประการใดเลย เครื่องไทยทานทิพย์เช่นนั้นจึงมีค่าไม่แตกต่างอะไรจากเครื่องไทยทานธรรมดาซึ่งมีผู้นำไปบูชาพระพุทธรูปโดยทั่วไป แล้วจะไปเอาหรือได้บุญมหาศาลจากไหน ? และหากหลงผิดคิดว่าได้บุญมหาศาลเช่นนั้นก็ยังกลับจะได้ "โมหะ" บาปอกุศลติดตนเป็นของแถมเสียอีก

จึงขอเจริญพรเพื่อทราบว่า **สิ่งที่หล่อเลี้ยงธรรมกายจากสุดหยาบไปจนถึงพระนิพพานที่สุดละเอียดในอายตนนิพพานถอดกายและอายตนนิพพานเป็นนั้น มิใช่เครื่องไทยทานอันเป็นอามิสทาน ของหยาบซึ่งจัดเป็นสังขารธรรม** (สังขตธาตุ สังขตธรรม) **แต่ประการใด หากแต่เป็น "บุญ" ซึ่งได้กลั่นตัวจนแก่กล้าแล้วเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี รัศมี กำลังฤทธิ์อำนาจ** (ในการปกครองธาตุธรรม) **สิทธิ สิทธิเฉียบขาด ฯลฯ ซึ่งเป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรม คือธาตุล้วน ธรรมล้วน ไปจนถึงธาตุธรรมที่สุดละเอียดของอายตนนิพพานเป็นนั้นแล**

ผู้ทำนิโรธดับสมุทัยและเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูงอยู่เสมอ เขาทราบเรื่องนี้ดีว่า**การทำนิโรธให้แจ้ง และการทำมรรคให้เจริญเท่านั้นจึงเป็นธรรมปฏิบัติที่จะสามารถกำจัดอวิชชาอันเป็นเหตุเป็นปัจจัยของ "สังขาร" —วิญญาณ — นามรูป — ตัณหา — อุปาทาน — และภพ — ชาติ — ชรา — มรณะ — ทุกข์ ให้ถึงพระนิพพาน** (อสังขตธาตุ อสังขตธรรม) **ที่แท้จริงได้**

๓) มีปรากฏหลักฐานเอกสารในที่มากแห่งในพระไตรปิฎกว่า **บุคคลผู้ทำบุญด้วยใจศรัทธากับพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ขีณาสพผู้มีอาสวกิเลสสิ้นแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ท่านเพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติใหม่ ๆ นั้น ได้รับผลบุญในปัจจุบันทันตาเห็นมากมาย ... นี่ว่าแต่เฉพาะที่ทำบุญกับพระพุทธเจ้าองค์เดียวกับพระอรหันต์จำนวนหนึ่งเท่านั้น ... แล้วถ้าทำบุญกับพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ขีณาสพเจ้าเป็นจำนวนนับไม่ถ้วนซึ่งประทับเข้านิโรธสมาบัติมาโดยตลอดเช่นนั้นได้ถึงจริง ละก็ ป่านนี้ผู้ที่ไป**

ร่วมพิธีถวายเครื่องไทยทานทั้งหลายจะมิได้รับผลบุญในปัจจุบันและกลายเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี ทันตาเห็นกันไปหมดหรือแทบจะหมดทุกคน ยิ่งกว่าตัวอย่างของบุคคลผู้ทำบุญ (ทานมัย) กับพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ขีณาสพเจ้าในสมัยพุทธกาล ละหรือ?

ท่านลองถามตัวเองดูซิว่า ตั้งแต่มีการทำบุญเช่นนั้นเป็นต้นมา มีใครร่ำรวยเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี ขึ้นมาทันตาเห็นบ้าง? (แม้ผู้ทำบุญไม่ปรารถนาผลบุญเช่นนั้นตอบแทน บุญก็ทำหน้าที่ของเขาเป็นทั้งโลกียสมบัติและโลกุตตรสมบัติเองอยู่ดีแหละ)

ประเด็นที่ ๓

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่ต้นธาตุ ต้นธรรมของวิชชาธรรมกาย เขาจึงไม่ได้ทำเช่นนั้น ที่วัดสระเกศฯ ซึ่งผู้ให้การอบรมพระกัมมัฏฐานผู้เป็นศิษย์ผู้ได้รับการถ่ายทอดวิชชาธรรมกายมาก็มิได้ทำเช่นนั้น เพราะพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคล—เทพมุนี (สด จนฺทสโร) ซึ่งเป็นต้นวิชชาธรรมกายก็มิได้เคยสั่งสอนหรือแนะนำให้ศิษยานุศิษย์คนใดให้ทำเช่นนั้น และท่านก็ไม่เคยรับรองหรืออนุมัติวิชชาถวายเครื่องไทยทาน โดยการถือว่ากลั่นเป็นของทิพย์นำขึ้นถวายพระพุทธเจ้าในอายตนนิพพานแล้ว มีผลเป็นกุศลมหาศาลยิ่งใหญ่กว่าการทำบุญตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายโดยไม่เคยเว้นแม้เพียงวันเดียว แต่ประการใดเลย

แต่ถ้าใครอยากทำ ก็ไม่มีใครเขาห้ามและก็เป็นความดีส่วนหนึ่ง เพียงแต่ความจริงมีอยู่ว่า

๑) ไม่ถึงพระพุทธเจ้าในอายตนนิพพานที่แท้จริง

...การทำมรรคให้เจริญ และทำนิโรธให้แจ้งอยู่เสมอ...ฯ จะสามารถเข้าถึงธาตุล้วน ธรรมล้วน...ฯ และสามารถรู้ว่าอะไรคือของปลอม ของจริง ตามที่เป็นจริงได้...

---

๒) ไม่ใช่จะได้บุญใหญ่มหาศาลเช่นนั้น และ

๓) ถ้าทำไปเพราะหลงเข้าใจผิดจะได้ "โมหะ" เป็นบาปอกุศลแถมติดตัวติดใจไปด้วยตามส่วน

๔) ใจ "หยุด" ใจ "นิ่ง" ที่ตรงศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมของกายทุกกายสุดหยาบสุดละเอียด ซึ่งตรงกับศูนย์กลางของพระนิพพานและอายตนนิพพานนั้นแหละ ที่เป็นบุญใหญ่กุศลใหญ่จริง ๆ

๕) การทำมรรคให้เจริญ และทำนิโรธให้แจ้งอยู่เสมอ (เท่าที่จะทำได้) นั้นแหละ ที่ดับ "สมุทัย" โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อวิชชา ซึ่งเป็นเหตุแห่ง "สังขาร" —วิญญาณ —นามรูป —สฬา—ยตนผัสสะ —เวทนา —ตัณหา —อุปาทาน —ภพ —ชาติ —ชรา —มรณะ —ทุกข์ ได้จริงและจะสามารถเข้าถึงธาตุล้วน ธรรมล้วน (อสังขต—ธาตุ อสังขตธรรม) ของพระพุทธเจ้าต้นธาตุ ต้นธรรม ที่บริสุทธิ์ที่สุดได้ และให้สามารถรู้ว่าอะไรคือของปลอม ของจริง ตามที่เป็นจริงได้แล

เจริญพร

อานุภาพธรรมกาย

ประสบการณ์ผู้ปฏิบัติธรรม

เป็นการยากที่จะอธิบายถึงการรู้ การเห็น การเข้าถึง และการเป็นธรรมกาย หากมิได้พิสูจน์ด้วยตนเอง พระธรรมคำสอนแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีทั้งเหตุและผล **โดยหน้าที่การงานนั้นข้าพเจ้าเป็นนักวิทยา—ศาสตร์ สอนประจำอยู่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์—มหาวิทยาลัยมหิดล** เพราะฉะนั้นจะเชื่อสิ่งใดได้ควรต้องพิสูจน์ด้วยตนเอง ถ้าจะถามข้าพเจ้าว่า **ธรรมกายคืออะไร? รู้เห็นได้อย่างไร? คำตอบของข้าพเจ้าคือ รัตนมณีมาประชุมกัน ณ ศูนย์กลางกายภายในกาย** (ตรงระดับเอวของทุกท่านซึ่งโดยธรรมชาติทุกคนก็มีส่วนของกายที่เรียกว่าเอว แต่ไม่ใช่ตรงที่มือจะสัมผัสได้ **ต้องเป็นกายในกาย** ถ้าสมุมติว่า ลากเส้นตรงจากปากช่องคอที่กลืนอาหารสู่ลำคอลงไปให้เป็นเส้นตรงดิ่งลงมาถึงระดับเอวซึ่งทุกคนรู้ว่าเอวอยู่ตรงส่วนไหนของกาย **จุดภายในกายตรงระดับเอวภายในนั้นแหละคือศูนย์กลางกายของทุกคน)** ซึ่งธรรมะเกิดขึ้นที่ตรงนั้นเกิดขึ้นอย่างไร ลองติดตามกันต่อไป

ข้าพเจ้าขับรถไปทำงานทุกวันในเวลาราชการเป็นปกติวันหนึ่ง (วัน เดือน ปี จำไม่ได้) **ขณะที่ขับรถเพื่อจะไปทำงานข้าพเจ้าเห็นรัตนมณีมารวมกัน ณ ศูนย์กลางกายของข้าพเจ้าด้วยจิตสว่าง** (ข้าพเจ้ากล้าพูดว่าจิตสว่างเพราะหลังจากที่ได้เห็นรัตนมณีมาประชุมกัน ณ ศูนย์กลางกายแล้วนั้น ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติพระกรรมฐานของหลวงปู่พล ท่านพูดถึง จิตสว่าง จิตมืด ต่างกันอย่างไร ข้าพเจ้าเข้าใจได้โดยไม่ต้องสงสัยเพราะได้ประสบกับตนเองมาแล้ว แม้คำว่ารัตนมณีที่ข้าพเจ้าพูดถึงนี้ก็พูดด้วยความรู้สึกถึงสภาวะที่ข้าพเจ้ารู้จักด้วยตนเอง) พิจารณารังสีของรัตนมณีแต่ละเม็ดที่เหมือน ๆ กันว่ามีหลายสีแต่แยกไม่ออกว่าเป็นสีอะไรบ้าง **จิตรู้บอกว่า "พระได้เกิดขึ้นแล้วในใจ"** ก่อนหน้านี้ข้าพเจ้าเคยพูดกับเพื่อน ๆ ที่สนิทว่า ข้าพเจ้าเป็นคนมีจุดสว่าง คำพูดนี้จะมีคนเชื่อหรือไม่ ข้าพเจ้าก็ไม่ได้สนใจ แต่ว่ามีความเชื่อมั่นว่าเป็นความจริง **จนกระทั่งอีกไม่นาน ข้าพเจ้าได้ประโยคหนึ่งเกิดขึ้นมาขณะเจริญสมาธิว่า "ศรีสวัสดิ์ รัตนมณีมีให้เจ้าจงเก็บเข้าข้างในให้มิดชิด" ข้าพเจ้ารู้ได้ทันทีว่า บัดนี้ข้าพเจ้าได้รัตนมณีแล้ว และสิ่งยืนยันที่ข้าพเจ้าได้รู้ได้เห็น ได้ประจักษ์ว่าสิ่งที่ได้รับนั้นเป็นความจริง มิใช่ ตรึก นึก คิดขึ้นมาเอง แต่ได้ตามสภาพธรรมะ** คือ ขณะขับรถ ดังได้กล่าวแล้ว ข้างต้นนั้นเอง เมื่อนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังบางคนยังถามว่า ขับรถลืมตาหรือหลับตา ข้าพเจ้าตอบว่า ลืมตาและไม่ได้หลับใน มิฉะนั้นคงเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนแน่

ลองมาดูกันถึงต้นเหตุการถึงสภาวะเช่นนี้บ้าง โดยคุณสมบัติประจำตัวแล้ว ข้าพเจ้าเป็นคนมีหิริโอตตัปปะมาตั้งแต่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมแล้ว และวิชาที่ชอบเรียนมากคือ วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ต่อมาข้าพเจ้าได้มีโอกาสปฏิบัติเจริญพรหมวิหาร ๔ จากครูบาอาจารย์ที่เป็นฆราวาสสองท่าน (ข้าพเจ้าไม่เอ่ยนามท่านทั้งสองเพราะยังไม่ได้ไป

ขออนุญาตเกรงจะผิดกฎของท่านที่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยที่ท่านวางไว้ว่าจะต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้งแม้ปัจจุบันนี้จะไม่ได้พบท่านทั้งสองบ่อยนักข้าพเจ้าก็กราบสักการะท่านทั้งสองก่อนสวดมนต์เสมอ โดยปกติเมื่อโรงเรียนเปิดแล้ว ข้าพเจ้ามักถึงที่ทำงานเวลาประมาณ ๗.๓๐ น. จึงมีเวลาสวดมนต์ก่อนทำงาน

เพื่อนคนหนึ่งวิจารณ์ข้าพเจ้าว่าเป็นคนตรง วางระเบียบกับตัวเองเหมือนเส้นเชือกเพราะฉะนั้นชีวิตประจำวันของข้าพเจ้าจึงค่อนข้างเป็นระเบียบและยังว่าต่อไปอีก ถ้าใครได้อยู่ใกล้ข้าพเจ้า จะมีทั้งความสบายใจและอึดอัดใจควบคู่กันไป บางคนกล่าวว่าข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในตัวเองมากก็เลยมีความคิดเห็นเหตุ – ผล ไม่ตรงกับคนอื่นเป็นคนพูดตรง เปิดเผยมาก ไม่มีความโอนอ่อนผ่อนปรน แต่ข้าพเจ้าก็มีความจริงใจต่อเพื่อน ๆ ที่เข้ามาคบหาสมาคมด้วย และบางครั้งเมื่อมีผู้ทุกข์ร้อนใจมาขอคำปรึกษา ข้าพเจ้าอาจจะให้คำชี้แจงที่ค่อนข้างจะเน้นจุดที่เป็นเหตุแห่งทุกข์โดยมิได้เกรงใจจนบางครั้งความหวังดีของข้าพเจ้าก็ทำให้เพื่อนฝูงค่อย ๆ น้อยลงไปจึงมองเหมือนกับว่าข้าพเจ้าเป็นคนแปลกประหลาดในสายตาของสังคม ข้าพเจ้าอาศัยเหตุผล เช่นการที่ข้าพเจ้าไม่รับสิ่งของจากเพื่อน ๆ หรือใครก็ตามที่นำมาให้ หลังจากที่รู้ตนเองว่าได้ธรรมะแล้ว (แต่สำหรับเพื่อนรุ่นก่อน ๆ ที่รู้ใจ ข้าพเจ้าก็ยังยอมรับบ้างเพื่อไม่ให้ผิดปกติ) เพราะธรรมะสอนข้าพเจ้าว่า "จงละความอยากทั้งมวล" สำหรับความรู้สึกของข้าพเจ้าได้กระทำสิ่งใดให้ใคร ๆ เท่าที่จะทำให้ได้ ข้าพเจ้าก็ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน โดยถือหลักว่าการไม่เบียดเบียนกัน การมีเมตตากรุณาและการมัธยัสตามอัตตภาพจะไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน

เหตุที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสฟังพระธรรมคำสั่งสอนแห่งพระพุทธองค์เสมอนั้น เนื่องจากคนรับใช้ลาออก ข้าพเจ้าต้องตื่นแต่เช้าทำความสะอาดบ้านเตรียมอาหารสำหรับลูก ๒ คน จึงเปิดวิทยุฟังหมุนไปตรงสถานีกรมการรักษาดินแดน ได้ฟังธรรมะที่ท่านพระมหาจำลองกิตติปัญโญ (วัดนาคปรก) และท่านพระมหาประเสริฐกิตติเสฏโฐ (วัดพระเชตุพนฯ) สอนธรรมะ มีภาคปฏิบัติบ้างสลับกันไปเป็นครั้งคราว ข้าพเจ้านั่งฟังแล้วปฏิบัติตามขณะที่ท่านสอน ด้วยเหตุนี้สมาธิจึงค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ฟังอยู่นานนับปีเห็นว่าดีจริง จึงแนะนำเพื่อนร่วมงานให้ตื่นเช้ามืดฟังธรรมะบ้าง ซึ่งก็เป็นการยากสำหรับคนบางคนในการจะอยากตื่นนอนตั้งแต่ตีสี่มานั่งปฏิบัติธรรมะโดยไม่จำเป็น ท่านพระมหาจำลองกิตติปัญโญท่านเคร่งครัดนอนฟังธรรมะก็ไม่ได้ถ้าไม่เจ็บป่วย สมัยนั้นท่านมาออกรายการธรรมะไม่ได้อัดเทปมาเปิดให้ฟัง ข้าพเจ้ามีศรัทธาในพระเมตตาของท่าน ข้าพเจ้าจึงพูดถึงการฟังธรรมะทางวิทยุกับเพื่อน ๆ ที่ทำงานเพื่อนบางคนก็ลองฟังดูบ้างทำให้เราได้พูดถึงธรรมะที่ได้ฟังมาด้วยกันบ่อยขึ้นเพราะฉะนั้นวัดส่วนใหญ่ของข้าพเจ้าจึงอยู่ที่บ้าน และที่ทำงานแม้จะทำกุศลข้าพเจ้าก็ส่งปัจจัยทางธนาณัติ

ข้าพเจ้าไม่เคยรู้จักคำว่าธรรมกายมาก่อน เคยเห็นชื่อวัดธรรมกายทางสถานีโทรทัศน์ก็**สนใจคำว่า ธรรมกาย** แต่การไปปฏิบัติธรรมะที่นั่นคิดว่าไกลเกินไปสำหรับข้าพเจ้าและไปคนเดียวไม่ถูกด้วยได้แต่ร่วมปัจจัยในการกุศลกับวัดธรรมกายเป็นครั้งคราว**ข้าพเจ้าเคยเห็นท่านอาจารย์มงคลบุตรตอบปัญหาธรรมะทางสถานีโทรทัศน์ ข้าพเจ้าสนใจอยากจะไปทดสอบธรรมกายดูซิว่าจะสอบได้หรือสอบตก** ก็บอกกับเพื่อน ๆ แต่ก็ยังไม่ได้เข้าวัดสักทีเป็นเวลาอีกนาน จนกระทั่ง วันอาทิตย์ที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้าพเจ้าไปเรียนพุทธศาสนาที่วิหารรังสี วัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งเปิดหลักสูตรระยะสั้น ตั้งใจจะเรียนธรรมะในห้องบรรยายบ้าง เห็นท่านอาจารย์วรรณสิทธิ ไวทยะเสวีและท่านอาจารย์ นิยม ฤทธิ์เลือทางโทรทัศน์คิดว่าครั้งนี้พลาดไม่ได้เพราะรุ่นที่แล้วข้าพเจ้าพลาดมาหนหนึ่งเนื่องจากจดสถานที่เรียนไม่ทันจำชื่อไม่ได้ ไม่ทราบจะไปหาที่เรียนที่ไหน ถึงกระนั้นจะไปวิหารรังสียังเดินอ้อมไปเข้าทางประตูโบสถ์ แทนที่จะตรงมาทางประตูโรงเรียนวัดบวรนิเวศเข้าไปนั่งเรียนฟังท่านอาจารย์บรรยายว่า**การเรียนธรรมะคือการเรียนรู้ธรรมชาติภายในตน ได้แก่ สภาวะธรรม ๔ ประการ คือ จิต เจตสิก รูปนิพพาน ที่เรียกว่า ปรมัตธรรม...**ข้าพเจ้าคุ้นเคยกับคำว่า จิต คำเดียวที่ท่านอาจารย์พูด เพราะดูจิตของตัวเองมานานพอสมควร**ตอนเที่ยงวันเดียวกันนี้ ข้าพเจ้าตรงไปวัดสระเกศราชวรมหาวิหารที่พระอุโบสถ** ไม่รู้จักใครเลย ตอนบ่ายมีการเจริญภาวนาอีกรอบหนึ่ง ข้าพเจ้าปฏิบัติตามท่านอาจารย์ หลังจากเลิกเจริญภาวนาจะกลับบ้านอยู่แล้ว พบคุณรัชนาผู้มีน้ำใจดีช่วยเป็นธุระให้ข้าพเจ้าพบท่านอาจารย์มงคลบุตร วันนั้นข้าพเจ้าเป็นนักเรียนสอบภาคปฏิบัติต่อหน้าท่านอาจารย์ ไม่เป็นการยากเกินไปสำหรับข้าพเจ้าที่จะทำความรู้สึกเอาใจไปจรดที่มโนทวารที่ศูนย์กลางกายของข้าพเจ้า เพราะธรรมะเคยเกิดขึ้นที่นั่นแล้ว เห็นดวงเกิด – ดับ ๆ ท่านถามว่า ขนาดไหน ก็ทำลักษณะประกอบมือให้ท่านดูท่านว่าขนาดเท่าผลส้มโอ และ**ให้ข้าพเจ้าไปธรรมสถาน จุฬา–ลงกรณ์มหาวิทยาลัย เวลาเที่ยงครึ่งวันพฤหัสบดี เพื่อปฏิบัติธรรมกับท่าน ข้าพเจ้าถึงธรรมสถานเป็นเวลาที่ท่านจะเริ่มเจริญภาวนากันอยู่แล้วท่านอาจารย์เรียกข้าพเจ้าไปนั่งตรงหน้าท่าน พอข้าพเจ้าหลับตาก็เห็นหลวงพ่อวัดปากน้ำข้าพเจ้านึกในใจว่าหลวงพ่อก็มาธรรมสถานด้วยเหมือนกัน ขณะที่ท่านอาจารย์บรรยายจิตของข้าพเจ้าก็เข้ากลางของกลางในกลางของกลางดวงที่เกิด – ดับ เรื่อย ๆ ไป จนถึง "ธรรมกาย" เลิกจากการเจริญภาวนาแล้ว ก่อนที่ท่านอาจารย์จะขึ้นรถกลับที่ทำงาน** ท่านประกาศว่า **อาจารย์ทรรศนีย์ ได้ธรรมกายข้ามขั้นตอน** ข้าพเจ้าบอกเพื่อนว่าที่ท่านประกาศนั้นเป็นของขวัญล้ำค่าที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้าเพราะวันรุ่งขึ้นเป็นวันครบรอบวันเกิดของข้าพเจ้าอายุ ๕๐ ปีบริบูรณ์ **ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ไปฝึกการเจริญพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นกลางตามลำดับขั้นตอน**ซึ่งท่านอาจารย์มงคลบุตรกรุณา**แนะนำสั่งสอนให้พร้อมทั้งเทปเจริญภาวนาของท่าน** ข้าพเจ้าไม่ได้ไปปฏิบัติธรรมะที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ เพราะไม่สะดวกในการเดินทาง แต่ข้าพเจ้าเคยจัดเครื่องสักการะอันประกอบด้วยธูปเทียนแพ พร้อมพวงมาลัยดอกมะลิ ๓ พวง ถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ และเคยจัดเครื่องสักการะเช่นเดียวกันนี้ถวายหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถระในวันคล้ายวันเกิดของหลวงพ่อที่ห้องพระที่บ้านข้าพเจ้า

ต่อมาข้าพเจ้าได้ฟังธรรมะเพิ่มขึ้นอีกหลายทาง เช่น ทางสถานีวิทยุยานเกราะ ๗๙๒ จากพระอาจารย์หลายองค์ด้วยกันทางสถานีเสียงจากทหารเรือ

...พอข้าพเจ้าหลับตาก็เห็นหลวงพ่อวัดปากน้ำ ข้าพเจ้านึกในใจว่าหลวงพ่อก็มาธรรมสถานด้วยเหมือนกัน...

เรื่องแนวทางเจริญวิปัสสนา โดยท่านอาจารย์สุจิน บริหารวนเขต และทางสถานีโทรทัศน์ วันเสาร์และอาทิตย์ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีครูบาอาจารย์มากท่านด้วยกัน ธรรมะของพระพุทธองค์นั้นไม่ว่าท่านใดจะนำมาสอนก็สามารถพิจารณาปรับสภาวะจิตได้ทั้งนั้น ข้าพเจ้าไม่สงสัยในคำสั่งสอนแห่งพระพุทธองค์และมีศรัทธายึดมั่นตลอดมานอกจากนี้ข้าพเจ้ายังเรียนพระอภิธัมมัตถสังคหะ ไปฟังคำบรรยายที่วัดบวรบ้าง ตามแต่โอกาสจะอำนวยให้ ข้าพเจ้าเคยเข้าเรียนชั่วโมงวิปัสสนาที่ท่านอาจารย์วรรณสิทธิสอนก่อนหมดเวลาบรรยาย ท่านสอนให้หัดดูอิริยาบถรูปนั่งข้าพเจ้าปฏิบัติตามขณะท่านสอน ข้าพเจ้าก็เคยเห็นรูปนั่งขณะที่ปฏิบัติ ณ วิหารรังสีแต่ไม่ทุกครั้งเสมอไป แล้วแต่สภาวะจิตเพราะว่าสภาพธรรมะเป็นอนัตตาบังคับบัญชาไม่ได้

การเจริญพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายที่ว่าทำใจให้หยุด ให้นิ่งนั้นสำหรับข้าพเจ้ารู้ว่าให้หยุดโลภะ หยุดโทสะ หยุดโมหะ ขณะที่ใจหยุดนั้นจิตก็สะอาดพอสมควร สำหรับข้าพเจ้าขอสารภาพว่าทำใจให้หยุดนิ่ง ๑๐๐% ไม่ได้ เพียงแต่รวมใจพอถูกส่วนเข้าเท่านั้น เพราะข้าพเจ้ารู้ตัวว่าระดับภูมิธรรมของข้าพเจ้ายังน้อยนักจะต้องศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้มากยิ่ง ๆ ขึ้นไป ข้าพเจ้าไม่เคยฟูใจเพียงแต่ภูมิใจที่ได้เป็นศิษย์แห่งองค์สมเด็จพระบรมครูสัพพัญญูเจ้าตถาคตบูชาองค์พระทรงธรรมไม่ล่วงเกินพระสงฆ์สาวกแห่งองค์พระตถาตถเจ้า นั่นคือคุณสมบัติประจำใจของข้าพเจ้า

วันหนึ่ง ขณะที่ข้าพเจ้าจะไปเจริญพุทธภาวนาที่พระอุโบสถวัดสระเกศ เจ้าหน้าที่เข้ามาบอกว่าวันนี้ท่านให้ไปปฏิบัติธรรมที่ศาลาสวดศพ ข้าพเจ้าเกือบจะหันหลังกับบ้านเพราะเป็นคนกลัวผี แต่จิตหนึ่งคิดว่าธรรมกายไม่ถอยกลับจึงเดินไปที่ศาลาสวดศพนั้น ใจไม่อยากปฏิบัติธรรม **แต่เมื่อถึงเวลาก็ปฏิบัติตามที่ท่านอาจารย์กล่าวนำ พร้อมกันท่านผู้ร่วมปฏิบัติธรรมอีกเป็นจำนวนมาก สักพักหนึ่งจิตข้าพเจ้าหาที่พึ่งจึงน้อม**

...สักพักหนึ่งจิตข้าพเจ้าหาที่พึ่งจึงน้อมจิตไปจับที่ท่านอาจารย์มงคลบุตร ก็เห็นองค์สมเด็จพระธรรมกายที่ประกอบด้วยรัตนมณีที่ท่านอาจารย์ซึ่งเหมือนกับรัตนมณีที่เคยเกิดขึ้นภายในกายของข้าพเจ้าขณะขับรถ...

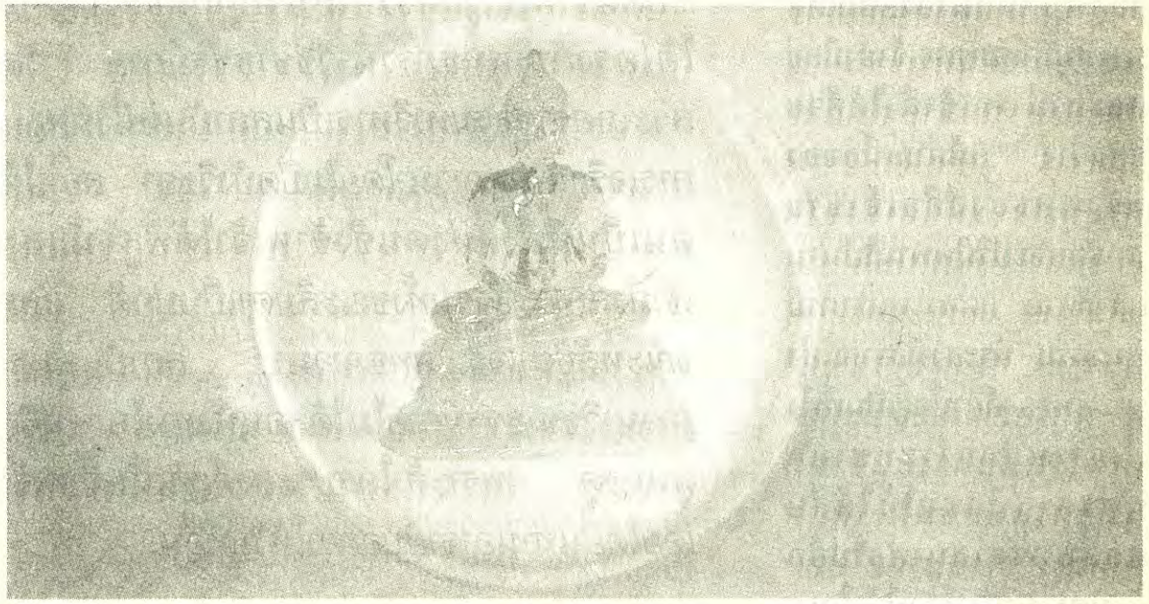

จิตไปจับที่ท่านอาจารย์มงคลบุตรก็เห็นองค์สมเด็จพระธรรมกายที่ประกอบด้วยรัตนมณีที่ท่านอาจารย์ซึ่งเหมือนกับรัตนมณีที่เคยเกิดขึ้นภายในกายของข้าพเจ้าขณะขับรถแต่ของท่านอาจารย์ใหญ่กว่าของข้าพเจ้าหลายสิบเท่า และรังสีสว่างกว่ามาก ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจได้ทันทีว่าที่ข้าพเจ้าเรียกรัตนมณีนั้นคือ ธาตุล้วน ธรรมล้วน เป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรม ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งมารวมกันเป็นองค์สมเด็จพระธรรมกายและมีรัศมีเกิดสว่างเป็นฉัพพรรณรังสี ข้าพเจ้ากล้ากล่าวว่ารัศมีในรัศมีฉัพพรรณรังสีเพราะข้าพเจ้าได้เคยเรียน มหาปัฏฐาน กับท่านอาจารย์ปราโมทย์ที่วิหารรังสีแล้ว และได้รู้จักความหมายของคำว่าฉัพพรรณรังสี ซึ่งได้เกิดขึ้นเมื่อพระพุทธองค์ทรงพิจารณาคัมภีร์ในมหาปัฏฐานได้เกิดปีติร่าเริงในธรรมยิ่งกว่าคัมภีร์อื่น ๆ ทั้งหมดเพราะพระองค์สามารถพิจารณาธรรมได้อย่างลึกซึ้งกว้างขวางที่สุดเป็น

...ที่ข้าพเจ้าเรียกรัตนมณีนั้นคือ ธาตุล้วน ธรรมล้วน เป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรม ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งมารวมกันเป็นองค์สมเด็จพระธรรมกาย และมีรัศมีเกิดสว่างเป็นฉัพพรรณรังสี... นั่นคืออานุภาพแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีอยู่และสามารถเข้าถึงได้ด้วยจิตสว่าง...

เหตุให้เกิดฉัพพรรณรังสีนั่น คืออานุภาพแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีอยู่และสามารถเข้าถึงได้ด้วยจิตสว่าง แม้กายเนื้อของพระพุทธองค์คือเจ้าชายสิทธัตถจะปรินิพพานไปนานแล้วก็ตาม แต่พระพุทธบารมี พระธรรม พระสงฆ์สาวกแห่งพระพุทธองค์ยังมีอยู่เป็นที่พึ่งที่เคารพสักการะบูชาแก่พุทธศาสนิกชนให้ได้สืบทอดพุทธศาสนาต่อไปอีกนานตราบเท่าที่ยังมีผู้ศึกษาทั้งทางด้านปริยัติและปฏิบัติ

ข้าพเจ้าถอนจิตกลับเข้ามาภายในกายของข้าพเจ้า กราบขอขมากรรมท่านอาจารย์ในใจที่ได้ล่วงเกินท่านโดยไม่ได้ตั้งใจสำหรับข้าพเจ้าถือว่าเป็นการเสียมรรยาทที่เอาจิตไปสัมผัสครูบาอาจารย์บัดนี้ข้าพเจ้ารู้แล้วว่าในการปฏิบัติธรรมะภายใต้โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหารเป็นสถาบันหนึ่งที่สอนการเจริญพุทธภาวนาโดยไม่ปิดบังวิชชา สอนให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนซึ่งข้าพเจ้าได้พิสูจน์และเข้าถึงสภาวะธรรมทั้งขณะลืมตาเป็นปกติ และขณะหลับตาเจริญพุทธภาวนาการหลับตานั้นข้าพเจ้ากำหนดไว้ในใจว่าเป็นการพักสายตาชั่วระยะหนึ่ง เท่านั้น จิตข้าพเจ้าตื่นทำความรู้สึกจรดที่มโนทวาร ณ ศูนย์กลางกาย ซึ่งธรรมะเกิดขึ้นที่ตรงนั้น ..... ท่านอาจารย์เคยบอกกับข้าพเจ้าว่าอย่าไปดูหมอดูให้ใคร ข้าพเจ้าทราบถึงการที่ท่านกล่าวตักเตือนเช่นนั้นเพราะไม่ใช่พุทธประสงค์แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายไม่ได้สอนนั่งทางในหรือ ดูหมอดู เพราะถ้าใครประสงค์เช่นนั้นข้าพเจ้าเคยได้ยินท่านอาจารย์บอกว่าให้ไปที่อื่น

...บัดนี้ข้าพเจ้ารู้แล้วว่าในการปฏิบัติธรรมะภายใต้โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหารเป็นสถาบันหนึ่งที่สอนการเจริญพุทธภาวนาโดยไม่ปิดบังวิชชา สอนให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนซึ่งข้าพเจ้าได้พิสูจน์และเข้าถึงสภาวะธรรมทั้งขณะลืมตาเป็นปกติ และขณะหลับตาเจริญพุทธภาวนา... ...สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายไม่ได้สอนนั่งทางใน หรือ ดูหมอดู เพราะถ้าใครประสงค์เช่นนั้นข้าพเจ้าเคยได้ยินท่านอาจาย์บอกว่าให้ไปที่อื่น...

บัดนี้ ท่านอาจารย์มงคลบุตรได้บรรพชาอุปสมบทเป็นหลวงพ่อชยมังคโลแล้ว ศิษย์ขอกราบนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ด้วยจิตแห่งศิษย์

ทรรศนีย์ อัศเวศน์

ผจญมาร*

โดย

บุ๋ม, อ้อง, ปู

ต่อไปนี้เป็นบันทึกของเด็กสาววัยรุ่น 3 คน ผู้ที่มีชื่อเล่นว่า "บุ๋ม" เป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา อายุ 16 ปี, คนที่ชื่อ "อ้อง" เพิ่งจบจากโรงเรียนศรีอยุธยา อายุ 18 ปี และคนที่มีชื่อเล่นว่า "ปู" เป็นนักเรียนโรงเรียนซางตาครู้สคอนแวนท์ อายุ 14 ปี ทั้งสามคนได้ศึกษาและปฏิบัติภาวนาธรรมตามแนววิชชาธรรมกายอยู่เป็นประจำที่ศาลาการเปรียญวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร และที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กับพระอาจารย์ที่เธอทั้งหลายเรียกท่านว่า "หลวงป๋าบ้าง" "หลวงตาป๋าบ้าง" และกับหลวงพ่อ พระภาวนาโกศลเถร.....เรื่องที่เธอได้บันทึกขึ้นนั้น เพราะมีความประทับใจในอานุภาพของวิชชาธรรมกายมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างที่มีการอบรมพระกัมมัฏฐาน รุ่นที่ 10 ณ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เมื่อระหว่างวันที่ 1 – 15 พฤษภาคมนี้ เธอได้บันทึกเหตุการณ์ที่เธอได้ประสบมาเมื่อวันที่ 3 – 4 พฤษภาคม ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ฝนตกหนักทั่วไป จนน้ำท่วมในที่หลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กรุงเทพมหานคร.....เธอได้เล่าว่า*

วันนี้เราตกลงกันว่าจะมาซักผ้ากัน แต่แหม! วันนี้ท้องฟ้าไม่อำนวยเสียเลย มืดครึ้มเชียว พายุก็แรง ทำท่าว่าจะซู่ซ่ามาเร็วๆ นี้ ตอนนี้เป็นเวลา 12.00 น. เห็นจะได้ ก็เลยตกลงกันอีกใหม่ว่าไม่ซักดีกว่าแล้วมานั่งสมาธิกันที่ศาลาฯ (ศาลาอเนกประสงค์ ของสถาบันฯ)*

เราต่างเจริญภาวนาจนองค์พระ (ธรรมกาย)* ใส แต่องค์พระธรรมดาเฉย ๆ (ธรรมกาย)* ยังไม่เป็นวิชชาเก็บฝนที่ดี พอทำวิชชาไปพักใหญ่ หลวงตาป๋าก็ขึ้นมาบนศาลาฯ พร้อมกับรอยยิ้ม แล้วท่านก็เรียกเรามาสอนถึงวิธีการใช้อานุภาพธรรมกายทำวิชชาเก็บฝน แล้วหลวงตาป๋าก็ให้พวกเราไปนั่งเจริญภาวนาทำวิชชากันจนเวลาผ่านไปประมาณชั่วโมงเศษๆ เมื่อพวกเราลืมตาขึ้น ต่างก็ภูมิใจที่สภาพบรรยากาศขณะนี้ดีกว่าเดิมหลายเปอร์เซนต์ แต่เราก็ยังประมาทไม่ได้ ดังนั้นเราทั้ง 3 จะต้องทำวิชชาต่อไป หากใครลืมทำวิชชาบ้าง อีก 2 คนก็จะช่วยกันเตือนจนกระทั่งถึงเวลาบ่าย 2 โมงก็เป็นเวลาที่มีการรวมกลุ่มทั้งพระเณร และฆราวาส ซึ่งก็รวมทั้งพวกเราทั้ง 3 คนด้วย เจริญภาวนาบนศาลาอเนกประสงค์ เวลาผ่านไปประมาณ ร่วมชั่วโมง พอถึงบ่าย 3 โมงก็เลิก พอพวกเราลืมตาขึ้น เราดีใจมากเพราะปรากฏว่าจากท้องฟ้าที่มืดครึ้ม มีพายุแรงและมีเฆมฝน ทำทีว่าฝนจะตกมาอย่างหนักกลับมาเป็นท้องฟ้าแจ่มใส มีเฆมบาง ๆ มาบดบังดวงอาทิตย์ที่ร้อนแรงของหน้าร้อนทำให้ท้องฟ้าสว่างไสวอย่างพลิกฝ่ามือ !! ทั้งหมดนี้แหละที่ทำให้แน่ใจว่า อานุภาพธรรมกายมีจริงกับผู้ที่มีธรรมกายจริงจึงจะสามารถปราบมาร ให้เห็นผลชัดเจนจากการปราบมารและ**แน่ใจว่าอานุภาพธรรมกายนี้แหละที่สามารถทำให้สถาบันพุทธภาวนาวิชชา**

ธรรมกาย (ที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี)* **เป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์ในบวรพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง**

เป็นที่น่าสังเกตว่ายิ่งธรรมแก่กล้าขึ้นเท่าใด หากพบมาร ก็จะสามารถปราบมารตามความแก่กล้าได้เท่านั้น แต่ก็มารอีกนั่นแหละที่เขาทำให้เราเผลอตัว ไม่จรดศูนย์ การทำวิชชานั้นต้องพยายามให้มีสติอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่ายืน เดิน นั่ง นอน หากไม่ทำวิชชาให้ต่อเนื่อง ก็จะเป็นโอกาส ให้ภาคมารทำอวิชชามา ตัด ปัด ปิด ฯลฯ ให้ใจเคลื่อนจากศูนย์หรือไม่รวมลงศูนย์ ไม่ให้เราทำวิชชาดับเหตุนั้น ๆ ได้

เรื่องมีต่อไปว่า ครั้นถึงเวลาประมาณทุ่มเศษฯ มีการรวมกลุ่มผู้ปฏิบัติภาวนาธรรมตามปกติอีกเช่นเคย และก็อีกเช่นเคย หลวงตาป๋าก็เตือนให้พวกเรามีสติ ไม่ประมาท ให้นั่งทำวิชชาต่อ แต่พวกเราก็ไม่ยอมนั่ง เพราะพวกเราประมาทจนได้ ครั้นถึงเวลาประมาณ 2 ทุ่มเศษ ๆ เลิกประชุมแล้ว หลวงตาป๋าก็ออกไปธุระนอกสถาบันฯ เพราะความประมาทไม่ทำวิชชาต่อเนื่องตามที่หลวงตาป๋าสั่งไว้ ท้องฟ้าก็กลับเป็นอย่างเดิมอีก คือมีเมฆฝนฟ้าแลบแล้วแลบอีก ท้องฟ้าบอกถึงว่า ฝนจะตกในเวลาอันใกล้นี้ มีลมที่เย็นแบบบาดใจ จนพวกที่อยู่กลดจำต้องพากันเก็บเข้าของเตรียมหลบฝน

พอดีโชคช่วยเรา หลวงตาป๋ากลับมาพร้อมกับรอยยิ้มและทำนองหัวเราะของหลวงตาป๋าอย่างไม่กลัววิตกกังวลถึงว่าฝนจะตก และเล่าให้เราฟังว่า ที่อื่นระหว่างทางออกไปธุระ ฝนตกเละตุ้มเป๊ะ เฉอะแฉะทั่วไปหมด ทำให้เรามีกำลังใจต่อสู้กับมารอีกครั้งด้วยใจเด็ดเดี่ยว ครั้งนี้แหละที่นั่งเจริญวิชชาได้ผล คือฝนไม่ตก และสภาพบรรยากาศก็ดีขึ้น ลมที่พัดมาก็เป็นลมเย็นสบายไม่บาดใจ เรานั่งเจริญภาวนากันนานตั้งแต่ 4 ทุ่มถึงตี 2 กว่า ๆ (จะตี 3) ซึ่งนับว่าเป็นครั้งที่เรานั่งภาวนาได้นานที่สุดเท่าที่เคยทำมา และยังสำเร็จผลอีกด้วย เมื่อเราเห็นสภาพดีขึ้นเราจึงต้องพักผ่อนเพราะง่วงจัด

เมื่อเราตื่นขึ้นมาตอนเช้าประมาณ 6 โมง ตาเราเขียวเพราะอดนอนพอสมควร เราได้ถามน้องเณรถึงตอนช่วงระยะเวลาที่พวกเราพากันนอนหลับไปว่า มีฝนตกไหม น้องเณรที่ชื่อ "แป้ง" ผู้อ้วนตุ๊บอกว่า มีฝนพรำ ๆ ตอนเช้าทำให้บรรยากาศสดชื่น

จากการปฏิบัติมานี้ ทำให้เราได้คิดว่า เราจะไม่ประมาทในการทำวิชชา พยายามมีสติจะทำ จะพูด จะฟัง แต่ในสิ่งที่มีสาระ และจะไม่เชื่อในสิ่งที่ยังพิสูจน์ไม่ได้แม้ว่าคนนั้นจะน่าเชื่อถือ ตามหลักกาลามสูตร และที่สำคัญเราได้รู้ว่าอานุภาพธรรมกายมีจริงสำหรับผู้ที่มีธรรมกายจริงทุกคนลองมาสัมผัสกับอานุภาพธรรมกายของจริงที่นี่ซิ แล้วคุณจะรู้อย่างที่หลายคนที่นี่เขารู้กัน

หมายเหตุ:

(1) มาร หรือภาคมารนั้น เป็นธรรมชาติที่ตรงกันข้ามกับภาคพระ กล่าวคือ เป็นธรรมชาติที่ "ขัดขวางทางบุญ" นับตั้งแต่กิเลสตระกูลโลภะ โทสะ โมหะ ที่เอิบอาบซึมซาบ ปนเปื้น อยู่ในธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ หรือ "ใจ" ของมนุษย์และสัตว์โลกทั้งหลายที่ยังไม่ได้บรรลุพระอรหัตผลนั่นเอง ที่คอยดลจิตใจให้ปฏิบัติตามอำนาจของมัน เรียกว่า "กิเลสมาร" แล้วให้ผลที่เป็นความทุกข์ เดือดร้อน วิบัติ ฉิบหาย เสื่อมจากคุณธรรมของภาคพระไป และกลับปฏิบัติตนเป็นฐานให้แก่ภาคมารให้กลับกล้าแข็งขึ้น

(2)เรื่องการรวมพลังอานุภาพธรรมกายในครั้งนั้นพอช่วยให้ปลอดภัยจากฝนตกหนักได้พอสมควร กล่าวคือ แม้ในวันต่อมาได้มีร่องมรสุมพาดผ่านประเทศไทยอย่างหนาแน่นทั่วประเทศ ทำให้เกิดฝนตกอย่างหนัก จนปรากฏว่าเกิดภาวะน้ำท่วมในหลายท้องที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพระนคร ก็ปรากฏว่า เฉพาะที่บริเวณสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีฝนตกบ้าง แต่ไม่ถึงกับมีน้ำท่วมดังเช่นที่บริเวณอื่น ด้วยอานุภาพของธรรมกาย

(3) เรื่องอานุภาพธรรมกายนี้มีบรรยายไว้ในหนังสือ "อานุภาพธรรมกาย" และเทปคัสเซท ที่จัดทำขึ้นเผยแพร่โดย **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ที่ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ กทม.๑๐๑๐๐ และที่ตึกบวรเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ (เฉพาะหนังสือขาดตลาดแล้ว คงมีแต่เทปจำหน่ายบ้าง)

บ.ก.

หัวข้อสำรวจตนเอง
สำหรับผู้ปฏิบัติที่ได้ถึงธรรมกายแล้ว

ผู้ปฏิบัติที่ได้ถึงธรรมกายแล้วพึงสำรวจตนเองตามหัวข้อต่อไปนี้ว่า ท่านได้เข้าถึง รู้เห็น และเป็นวิชชาธรรมกายเพียงใด และควรเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมกับคุณครูอาจารย์เพื่อความเจริญรุ่งเรืองในธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของท่าน จะได้ไม่เสียทีที่ได้เกิดมาพบพระ–พุทธศาสนา

หัวข้อนี้เป็นแต่เพียงหัวข้อข้อมูล เบื้องต้นและเบื้องกลาง คือ มหาสติปัฏฐาน ๔ ตามแนววิชชาธรรมกายเท่านั้น

ยังมีหัวข้อสำรวจตัวเองอันเป็น**ธรรมปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกายชั้นสูง**อีกมาก ซึ่งหลวงพ่อชยมงคโล จะได้แจกแก่ผู้ที่ไปต่อวิชชาธรรมกายชั้นสูงกับหลวงพ่อ **พระภาวนาโกศลเถร** รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ หรือแก่ผู้ที่ไปต่อวิชชาที่**โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศฯ (ภูเขาทอง) และที่**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยตรง

ข้อมูลการเจริญภาวนาตามแนว วิชชาธรรมกายเบื้องต้น
(โปรดกาเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) ที่เป็นคำตอบของท่าน)

๑. ปัจจุบันนี้ท่านเห็นธรรมกายใสและชัดเพียงใด?

( ) ใสชัดดีมาก

( ) ใสชัดพอประมาณ

( ) ใสชัดบ้างไม่ชัดบ้าง

( ) ไม่ชัดเลย

๒. เคยได้รับการต่อ ๑๘ กาย เมื่อใด

( ) วันที่ .....

( ) ยังไม่เคย

๓. เคยรับการฝึกพิสดารกาย ซ้อนสับทับทวี แล้วหรือยัง?

( ) เคยแล้วทำตามได้ทันหมด

( ) เคยแล้วยังทำตามไม่คล่อง

( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ทำตามไม่ได้

๔. เคยฝึกพิสดารกายสุดกายหยาบกายละเอียด เป็นเถา ชุด ชั้น ตอน ภาค พืด ถึงอายตนนิพพานถอดกายและพระพุทธเจ้า หรือยัง?

( ) เคยแล้วทำตามได้ทันหมด

( ) เคยแล้วทำตามทันบ้างไม่ทันบ้าง

( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ทำตามไม่ทัน

ข้อมูลเบื้องกลาง (อบรมมหาสติปัฏฐาน ๔)
ตามแนววิชชาธรรมกาย

๑. เคยฝึก**เห็นจิตในจิต** (ว่ามีสมาธิหรือไม่มี) และ**เห็นธรรมในธรรม** คือนิวรณ์ ๕ แล้วเจริญภาวนาสมาธิเพื่อยกจิตขึ้นสู่อารมณ์วิตก วิจาร ปีติสุข และเอกกัคคตารมณ์ เพื่อกำจัดนิวรณ์อันเป็นเบื้องต้นของรูปฌาน หรือยัง?

( ) เคยแล้วเห็นตามได้หมด
( ) เคยแล้วเห็นตามได้บ้างไม่ได้บ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ยังตามไม่ทัน

๒. เคยฝึกพิจารณาเห็น **"ธาตุ" ละเอียด** (ทั้ง ๖) **"ธรรม"** (ภาคขาว ภาคกลาง ภาคดำ) และ**ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้** และฝึกพิจารณา**เห็นกิเลส** (ธรรมภาคกลางและภาคดำ) ที่เข้ามาผสมให้สีน้ำเลี้ยงของจิตขุ่นมัวอย่างไรหรือยัง?

( ) เคยแล้วตามได้ทันหมด
( ) เคยแล้วเห็นตามได้บ้างไม่ได้บ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ยังตามไม่ทัน

๓. เคยฝึกพิจารณา**เห็นกายในกาย** ในส่วนที่เป็น **"กายคตาสติ"** คือพิจารณาเห็นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (ธาตุหยาบ) ทั้ง ณ ภายใน (ของตนเอง) และภายนอก (คนอื่น) ให้เห็นตามสภาพที่เป็นจริงว่าเป็นสิ่งที่ไม่งาม (อสุภกัมมัฏฐาน) หรือยัง?

( ) เคยแล้วเห็นตามได้หมด
( ) เคยแล้วเห็นตามได้บ้างไม่ได้บ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ยังตามไม่ทัน

๔. เคยฝึกพิจารณา**เห็นจิตในจิต** เป็นทั้ง ณ ภายในและภายนอก กล่าวคือ พิจารณาเห็น "อนุสัยกิเลส" (ปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัย) ในเห็น จำ คิด รู้ ของแต่ละกายโลกียะ แล้วพิสดารกายสุดหยาบสุดละเอียดเพื่อดับ (อนุสัยกิเลส) สมุทัยแล้วหรือยัง?

( ) เคยแล้วเห็นตามทันหมด
( ) เคยแล้วเห็นตามได้บ้างไม่ได้บ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ยังตามไม่ทัน

๕. เคยฝึก**ตรวจดูภพ ตรวจจักรวาล** (ดูอรูปพรหม, รูปพรหม, เทพยดา และเปรต สัตว์นรก อสุรกาย ถึงสัตว์โลกันตร์) เพื่อพิจารณาเห็นความปรุงแต่งของสังขารชื่อว่า **"ปุญญาภิสังขาร" "อปุญญาภิสังขาร"** และ **"อเนญชาภิสังขาร"** ของสัตว์โลกทั้งหลายที่ยังเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพน้อยภพใหญ่ทั้งหลาย แล้วน้อมการพิจารณาเข้าสู่ **"ไตรลักษณ์"** คือพิจารณาให้**เห็นสภาวะของสังขารขันธ์ทั้งหลายในภพสาม**นี้ว่าเป็น **"อนิจจัง" "ทุกขัง"** และ **"อนัตตา"** อย่างไรหรือยัง?

( ) เคยแล้วเห็นตามทันหมด
( ) เคยแล้วเห็นตามได้บ้างไม่ได้บ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ยังตามไม่ทัน

๖. เคยฝึกพิจารณา**เห็นกายในกาย เห็นเวทนาในเวทนา เห็นจิตในจิต** และ **เห็นธรรมในธรรม** เป็นทั้ง ณ ภายในและภายนอกโดยส่วนรวมโดยน้อมเข้าสู่ **"อตีตังสญาณ"** ดูขันธ์ในอดีตของตนและของผู้อื่นและน้อมเข้าสู่ **"อนาคตังสญาณ"** ดูขันธ์ของตนและของผู้อื่นในอนาคตไปจนถึงวันตายเพื่อให้เห็น**อนิจจัง ทุกขัง** และ**อนัตตา** และเป็น **"มรณัสสติ"** เครื่องเตือนใจหรือยัง?

( ) เคยแล้วเห็นตามทันหมด
( ) เคยแล้วเห็นตามได้บ้างไม่ได้บ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ยังตามไม่ทัน

๗. เคยฝึกพิจารณาเห็นธรรมในธรรม คือขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ อริยสัจจ์ ๔ ปฏิจจสมุปบาทธรรม ๑๒ ทั้ง ณ ภายในและภายนอก หรือยัง? (กาเครื่องหมายแต่เฉพาะที่เคย)

( ) ขันธ์ ๕
( ) อายตนะ ๑๒
( ) ธาตุ ๑๘
( ) อินทรีย์ ๒๒
( ) อริยสัจจ์ ๔
( ) ปฏิจจสมุปบาทธรรม ๑๒

๘. เคยฝึก**เจริญฌานสมาบัติพิจารณา "อริยสัจจ์ ๔"** หรือยัง?

( ) เคยแล้วทำตามทันหมด
( ) เคยแล้วตามทันบ้างไม่ทันบ้าง
( ) ยังไม่เคยหรือเคยแต่ตามไม่ทัน

๙. ท่านทราบพระประสงค์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ให้เจริญภาวนาอบรมมหาสติปัฏฐาน ๔ หรือยัง?

( ) ทราบคือ_____
( ) พอทราบบ้างคือ_____
( ) ยังไม่ทราบ_____

ปกิณกะ

กิจกรรมการเผยแพร่ธรรมะ
มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

การอบรมการเจริญภาวนาธรรม

ภายใต้การควบคุมพระกัมมัฏฐานของ ท่านเจ้าคุณหลวงพ่อ **พระภาวนาโกศลเถร** (วีระ คุณตฺตโม) และ **พระเสริมชัย ชยมงฺคโล (มงคลบุตร)**

๑. ที่**ศาลาการเปรียญ** วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร (วัดภูเขาทอง)

ทุกวันอาทิตย์ วันละ ๓ รอบ (เฉพาะวันอาทิตย์ต้นเดือน มีพิธีถวายสังฆทาน ภัตตาหารเพลร่วมกันด้วย) ดังต่อไปนี้

เวลา ๐๙.๐๐ น. เฉพาะผู้เจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูงและวิทยากร

เวลา ๑๐.๐๐ น. สำหรับสาธุชนโดยทั่วไปฝึกเจริญภาวนาทั้งเบื้องต้นและเบื้องกลางร่วมกัน

เวลา ๑๒.๓๐ น. สำหรับสาธุชนโดยทั่วไปโดยแบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มย่อยให้พระวิทยากรและวิทยากรฆราวาสควบคุมแนะนำโดยใกล้ชิดเป็นกลุ่ม ๆ

ที่**พระอุโบสถ** วัดสระเกศฯ ระหว่างเทศกาลเข้าพรรษา ทุกวันพระ เวลา ๑๐.๓๐ น. (ก่อนเวลานี้มีพระธรรมเทศนา)

๒. **ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ทุกเย็น** ที่วิหารเจริญภาวนา (ตึกขาว) และที่ตึกบวรเทพมุนี

๓. ที่**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก ราชบุรี**

ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ (เฉพาะวันเสาร์ต้นเดือน มีพิธีถวายสังฆทานภัตตาหารเพลร่วมกัน) ทุกวันศุกร์มีรถออกจากศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ เวลา ๑๘.๓๐ น. และรับกลับในวันอาทิตย์ เวลา ๑๔.๓๐

ทุกวันเสาร์ต้นเดือน มีรถรับส่งผู้มีจิตศรัทธาไปปฏิบัติธรรม ณ สถาบันฯ โดยไม่เสียค่าโดยสารแต่ประการใดเป็นประจำเช่นเคย มีกำหนดการดังนี้

๐๙.๓๐ น. ทำวัตรเช้า แล้วเจริญภาวนาธรรม

๑๑.๐๐ น. ถวายสังฆทานภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์

๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยงร่วมกัน

๑๓.๐๐ น. ทำวัตรเย็น ฝึกเจริญภาวนาธรรม

๑๔.๓๐ น. ออกเดินทางกลับจากสถาบันฯ

จุดรถรับส่งทุกวันเสาร์ต้นเดือน

กรุงเทพมหานคร

๐๗.๐๐ — ๐๗.๓๐ น. หน้าศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ (ภูเขาทอง)

นครปฐม

๐๘.๓๐ น. หน้าพระร่วงโรจน์ฤทธิ์ พระปฐมเจดีย์

กาญจนบุรี

๐๘.๐๐ น. หน้าสำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

ราชบุรี

๐๘.๐๐ น. ท่าน้ำ (ตลาดน้ำ) พจวรรณ

๐๘.๐๐ น. ท่ารถสองแถวข้างศาลเจ้ากิมเซียงกง หลัก ๕ ดำเนินสะดวก

๐๘.๓๐ น. หน้าที่ทำการไปรษณีย์ดำเนินสะดวก

๐๘.๓๐ น. หน้าที่ทำการไปรษณีย์โพธาราม (ต้นโพธิ์)

สมุทรสงคราม

๐๗.๓๐ น. รถจอดต้นทางหน้าศาลาปฏิบัติธรรมวัดโพธิ์งาม (อ. บางคนที)

๐๘.๓๐ น. จอดรับหน้าวัดพระสมุทรวรวิหาร (วัดบ้านแหลม) (อ. เมือง)

๐๘.๔๕ น. จอดรับปากทางวัดเทพประสิทธิ์ที่ธนาคารกสิกรไทย (อ. อัมพวา)

ชลบุรี

๐๔.๓๐ น. จอดรถรับที่วัดบึงบวรสถิตย์ อ.บ้านบึง

๐๔.๔๕ น. จอดรถรับที่หน้าโรงหนังอพอลโล่ อ.เมือง

ขอเชิญเข้าร่วมการอบรมพระกัมมัฏฐาน
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ปีละ ๒ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ พฤษภาคม และ
ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ของทุกปี

เนื่องในโอกาสที่เปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ ปีละ ๒ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ พฤษภาคม และ ๑-๑๕ ธันวาคม ของทุกปี เพื่อสร้างพระในใจพระและสร้างพระวิปัสสนาจารย์ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น ทางสถาบันได้เปิดโอกาสให้อุบาสก อุบาสิกา สาธุชนทั่วไปเข้ารับการอบรมได้ โดยขอให้

๑) ถือศีล ๘

๒) บำรุงค่าภัตตาหารเลี้ยงพระและค่าอาหารแก่ผู้มาปฏิบัติธรรมตามกำลังศรัทธา

๓) เตรียมเครื่องใช้ประจำตัว ดังต่อไปนี้ไปด้วย

- เสื้อผ้าชุดสีขาว และเครื่องใช้ประจำตัวประจำวัน
- เสื่อ ผ้าห่มนอน และมุ้งหรือกลด

เนื่องด้วยที่พักสำหรับทั้งชาย-หญิงมักจะไม่พอแก่ผู้เข้าไปอยู่อบรมพระกัมมัฏฐาน ทางสถาบันใคร่ขอสนับสนุน**ให้ผู้เข้ารับการอบรมอยู่กลด เพราะสัปปายะดี** (เงียบสงัดจากเสียงพูดคุยรบกวน) และ**ไม่ต้องอยู่ใกล้ชิดกันเกินไป** และในกรณีที่มีผู้เข้ารับการอบรมมากที่พักมักไม่พอดังกล่าว

สำหรับ**ท่านที่ไม่มีกลดเป็นของตน จะขอใช้กลดของสถาบันก็ได้ โดยเสียค่าบำรุงกลด** เพื่อให้สถาบันพอมีเงินทุนไว้ซ่อมหรือซื้อกลดเพิ่มใหม่แทนของเก่าที่ชำรุดและใช้การต่อไปไม่ได้ต่อไปด้วย ดังต่อไปนี้

อยู่ ๑ – ๕ วัน	บำรุงกลด ๑๐๐ บาท
อยู่ ๖ – ๑๐ วัน	บำรุงกลด ๒๐๐ บาท
อยู่ ๑๐ – ๑๕ วัน	บำรุงกลด ๒๕๐ บาท

๔. **ข้อห้ามระหว่างการอบรม**

๔.๑ ห้ามสูบบุหรี่ตลอดระยะเวลาของการอบรม (เลิกเด็ดขาดตลอดไปได้จะดีมาก)

๔.๒ ห้ามขาดการประชุมทุกครั้ง เว้นแต่ติดธุระที่มอบหมายให้หรือเจ็บป่วย

๔.๓ ห้ามฟังวิทยุ

๔.๔ ห้ามจับกลุ่มสนทนากันในเรื่องไร้สาระที่ไม่ใช่การสนทนาธรรม หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

๔.๕ ห้ามพูดโอ้อวดผลของการปฏิบัติธรรม

๔.๖ ห้ามลงอาบน้ำหรือซักผ้าในคลอง

๔.๗ ห้ามทำความสกปรกในบริเวณสถาบัน เช่น ทิ้งขยะมูลฝอยลงในที่ ๆ มิได้จัดภาชนะรองรับไว้

๕. **ข้อควรปฏิบัติระหว่างการอบรม**

๕.๑ ต้องช่วยตนเองในเรื่องความเป็นอยู่ เช่น ช่วยตนเองในการตักอาหารและการล้างถ้วยชามที่ใช้รับประทานอาหาร และทำความสะอาดสถานที่พักอาศัยเป็นต้น

๕.๒ ต้องรักษาความสะอาดในบริเวณสถาบัน

๕.๓ ต้องมีความสำรวมในทุกอิริยาบถ

๕.๔ ต้องร่วมมือกับสถาบันทุกอย่าง

๕.๕ ต้องตรงต่อเวลา

กำหนดการประจำวัน

๐๔:๐๐ น. ตื่นนอน (สัญญาณเสียงระฆัง)

๐๔:๓๐ น. ทำวัตรเช้า แล้วฝึกเจริญภาวนาธรรม

๐๖:๓๐ น. รับประทานอาหารเช้า

๐๗.๐๐ น. อุบาสกอุบาสิกาส่วนหนึ่งไปช่วยกิจกรรมพระบิณฑบาต

๐๘:๐๐ น. อุบาสกอุบาสิกาวิทยากรและผู้ปฏิบัติธรรมได้ถึงธรรมกายต่อวิชชา

๐๙:๓๐ น. ช่วยจัดและถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์

๑๑:๐๐ น. รับประทานอาหาร แล้วพักผ่อนตามอัธยาศรัย

๑๔:๐๐ น. รับฟังธรรมบรรยาย

๑๗:๐๐ น. ทำวัตรเย็น แล้วแบ่งกลุ่มฝึกเจริญภาวนาธรรม แล้วพักทำธุระส่วนตัว

๑๙:๓๐ น. เจริญภาวนาธรรม

๒๑:๓๐ น. ดับไฟ นอนหรือปฏิบัติภาวนาธรรมเองตามอัธยาศรัย

ท่านผู้มีจิตศรัทธาประสงค์ที่จะสนับสนุนการเผยแพร่ธรรมปฏิบัติประการหนึ่งประการใด เพื่อเป็นธรรมทานที่พระพุทธองค์ตรัสว่าเป็นทานที่ยิ่งกว่าทานใด ๆ โปรดติดต่อขอรับเป็นเจ้าภาพตามกำลังศรัทธาได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ที่

๑. ท่านเจ้าคุณ**พระภาวนาโกศลเถร** รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ (ที่ตึกบวรเทพมุนี) กทม. ๑๐๑๖๐ (ส่งเงินทางไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่ายเงินทาง ป.ณ. พลับพลาไชย)

๒. **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ กทม ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕ (ส่งเงินทางไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** โดยสั่งจ่ายเงินทาง ป.ณ. พลับพลาไชย)

ประกาศ

มูลนิธิ/สถาบัน พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

มูลนิธิ/สถาบัน พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย มีโครงการที่จะสร้าง**"วิหารธรรมกาย"** ขึ้นเป็นที่ประกอบสังฆกรรม และเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูงของพระภิกษุสงฆ์ในเขตพุทธาวาส ณ บริเวณที่ตั้งสถาบันฯ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เพื่อยกฐานะขึ้นเป็นอุโบสถ เมื่อได้จดทะเบียนเป็น **"วัดพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย"** ต่อไป

จึงขอเชิญท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลายได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพสร้างวิหารหรืออุโบสถนี้ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป งบประมาณการก่อสร้างประมาณไว้ในขณะนี้ ๑๒ ล้านบาท หากทางมูลนิธิมีเงินทุนตั้งแต่ ๔ ล้านบาท ขึ้นไปก็จะเริ่มดำเนินการก่อสร้างทันทีและคาดว่าจะประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างได้ในประมาณปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ นี้

ท่านผู้มีจิตศรัทธาที่จะรับเป็นเจ้าภาพร่วมสร้าง **"อุโบสถ"** ดังกล่าวข้างต้น โปรดติดต่อขอบริจาคได้ที่ **"มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย"** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ (สั่งจ่ายเงินทางไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่ายเงินทางไปรษณีย์**พลับพลาไชย** โดยสั่งจ่ายให้แก่ **"มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย"**) หรือที่หลวงพ่อ **พระภาวนาโกศลเถร** รองเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

ผู้บริจาคเงินร่วมสร้างอุโบสถนี้ตั้งแต่วงเงิน ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไปจะได้รับ **"พระผงธรรมขันธ์"** (พระของขวัญ รุ่น ๔) กรุปลวกของวัดปากน้ำ แท้ ๑ องค์ ติดต่อขอบริจาคและขอรับพระผงธรรมขันธ์ได้ที่

๑) **หลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร** หรือที่ **พระครูอุปถัมภ์ธรรมกิจ** ตึกบวรเทพมุนี หรือที่
๒) **พระเสริมชัย ชยมงฺคโล** วิหารเลี้ยบ (ภายในบริเวณพระอุโบสถ วัดปากน้ำ ด้านทิศเหนือ) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ได้ทุกวัน หรือที่
๓) **สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศฯ (วัดภูเขาทอง) ได้ทุกวัน—อาทิตย์ โทร. ๒๒๔—๗๔๗๕ หรือที่
๔) **หลวงพ่อสังเวียน อธิวฑฺโฒ** สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้ทุกวัน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

อนึ่ง สำหรับผู้ทำบุญสร้างอุโบสถก็ดี หรือบำรุงโครงการอบรมพระกัมมัฏฐานของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ในโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ก็ดี ในวงเงิน

๑) ตั้งแต่ ๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไปจะได้รับ**พระสมเด็จปางปฐมเทศนา (พิมพ์เต็มองค์)** โลหะทองคำ หนักประมาณ ๖ สลึง ๑ องค์ หรือ
๒) ตั้งแต่ ๔,๐๐๐ บาทขึ้นไปจะได้รับ**พระสมเด็จปางปฐมเทศนา (พิมพ์เหรียญกลม)** โลหะทองคำ หนักประมาณ ๑ สลึง ๑ องค์ หรือ

๓) **พระสมเด็จพระธรรมกายหยก** ฯลฯ
๔) ส่วนผู้ที่ทำบุญต่ำกว่านี้ก็จะได้รับ**พระผงสมเด็จพระธรรมกาย** (พระผง พิมพ์เหรียญกลม) ซึ่งมีส่วนผสมของมวลสารผง**พระของขวัญรุ่นที่** ๑–๒–๓ และเส้นเกศาของหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถรหรือ**พระสมเด็จปางปฐมเทศนา** หล่อด้วยโลหะเงิน หรือเนื้อปัญจ—โลหะ (เนื้อจะกลับสีเมื่อใช้) ทุกท่าน ตามกำลังศรัทธา

ขอรับพระได้ที่ พระสงฆ์เถรานุเถระ และสำนักงานพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ดังที่กล่าวข้างต้น

ขอเชิญเป็นเจ้าภาพร่วมบรรจุพระผงฯ ที่ฐานพระประธานประจำศาลาอเนกประสงค์

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายเปิดโอกาสให้สาธุชน บรรจุพระผงสมเด็จพระธรรมกาย พระบูชาต่าง ๆ ที่จัดสร้างโดยมูลนิธิฯ ไว้ที่ฐานของพระประธานปางปฐมเทศนาโปรด ปัญจวัคคีย์ ประจำศาลาอเนกประสงค์ เพื่อเป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาและบูชาพระรัตนตรัย ท่านสาธุชนที่มีจิตศรัทธาบูชาและบรรจุได้ตามกำลังศรัทธา หรือเป็นชุด ๆ ดังนี้ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๑. บูชาตามกำลังศรัทธา มูลค่าบูชาองค์ละ ๒๕ บาท
๒. ชุดบูชาอริยสัจ ๔ เป็นไปในญาณ ๓ มีรอบ ๑๒ จำนวนพระ ๑๒ องค์ มูลค่าบูชา ๓๐๐ บาท
๓. ชุดบูชากิจ ๑๖ จำนวนพระ ๑๖ องค์ มูลค่าบูชา ๔๐๐ บาท
๔. ชุดบูชาโพธิปักขิยธรรม จำนวนพระ ๓๗ องค์ มูลค่าบูชา ๙๒๕ บาท
๕. ชุดพิเศษ

จำนวนพระ ๑๐๐ องค์ มูลค่าบูชา ๒,๕๐๐ บาท
จำนวนพระ ๒๐๐ องค์ มูลค่าบูชา ๕,๐๐๐ บาท
จำนวนพระ ๔๐๐ องค์ มูลค่าบูชา ๑๐,๐๐๐ บาท

ติดต่อบูชาได้ที่ **พระเดชพระคุณพระภาวนาโกศลเถร** หรือที่ **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**

ท่านที่ต้องการบรรจุด้วยตนเองทางมูลนิธิฯ จะเปิดให้บรรจุได้ทุกวันเสาร์ต้นเดือน และระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์เถรานุเถระ (๑ — ๑๕ พฤษภาคม และ ๑ — ๑๕ ธันวาคม ของทุกปี)

หนังสือ และ เทป ธรรมปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกาย

๑. หนังสือ **ชีวประวัติ ผลงาน** และ **รวมพระธรรมเทศนา ๖๓ กัณฑ์** ของ **หลวงพ่อวัดปากน้ำ** พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เป็นหนังสือขนาด ๘ หน้ายกจำนวน ๑,๐๐๐ หน้า กระดาษปอนด์ปกแข็ง เดินทองราคาเล่มละ ๓๕๐ บาท

๒. หนังสือ **ทางมรรคผลนิพพาน-รวมธรรมปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกาย** โดย **หลวงพ่อวัดปากน้ำฯ** และ **คณะศิษย์ฯ** เป็นหนังสือขนาด ๘ หน้ายก จำนวนเกือบ ๘๐๐ หน้า

ปกแข็ง กระดาษปอนด์ ราคาเล่มละ ๑๘๐ บาท

ปกอ่อน กระดาษปรู๊ฟมัน ราคาเล่มละ ๑๒๐ บาท

๓. หนังสือ **ชีวประวัติ หลักการสอนสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน (เบื้องต้น)** และ **พระธรรมเทศนาเรื่องพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ** (พร้อมภาพสีประกอบ) พิมพ์ด้วยกระดาษอาร์ตทั้งเล่ม (จำนวน ๑๐๐ กว่าหน้า) ราคาเล่มละ ๑๐๐ บาท

๔. หนังสือ **พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** โดยหลวงพ่อวัดปากน้ำฯ และคณะศิษย์ ประกอบด้วย **พระธรรมเทศนา เรื่องพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ หลักการเจริญภาวนาสมาธิ** และ **การรักษาศีล** จำนวน ๒๐๐ หน้า

ปกแข็ง กระดาษปอนด์ ราคาเล่มละ ๑๐๐บาท

ปกอ่อน กระดาษปอนด์ ราคาเล่มละ ๖๐ บาท

๕. หนังสือ **พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** เล่ม ๒

ปกอ่อนกระดาษปอนด์ ราคาเล่มละ ๓๐ บาท

๖. หนังสือ **โพธิปักขิยธรรม-อิทธิบาท ๔** ราคาเล่มละ ๓๐ บาท

๗. หนังสือ **หลักการเจริญภาวนา (เบื้องต้น)** ราคาเล่มละ ๑๐ บาท

๘. เทป **สอนภาวนา** และ**ธรรมบรรยาย** ม้วนละ ๕๐ บาท

มีให้บูชาที่

ตึกบวรเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพ ๑๐๑๖๐ และที่

ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ(วัดภูเขาทอง) กรุงเทพ ๑๐๑๐๐

รายได้ บำรุง มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย เพื่อการเผยแพร่พระสัทธรรมในโครงการทั้ง ๒ และ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี**

สั่งซื้อทางไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่ายเงินให้กับมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ กทม. ๑๐๑๐๐ (สั่งจ่ายเงินทาง ปณ. พลับพลาไชย ด้วย)

รายการ "ธรรมสู่สันติ" และ "ธรรมก่อนนอน" ทางสถานีวิทยุต่าง ๆ

๑. **สถานีวิทยุยานเกราะ** ๗๙๒ กรุงเทพฯ ทุกวัน**อังคาร, พฤหัสบดี** เวลา ๑๕:๓๐ - ๑๖:๐๐ น.

๒. **สถานีวิทยุ ททท (ภาคปฏิบัติ)** ของ อสมท. กรุงเทพฯ ทุกวั**นอาทิตย์** เวลา ๐๘:๓๐ - ๑๙:๐๐ น.

๓.**สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย** ของกรมประชาสัมพันธ์ ทุกคืนวั**นอาทิตย์** (ก่อนปิดรายการ)

✂ ---------- ✂

ใบปวารณา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

นามผู้บริจาค.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทร.....

ประสงค์จะ

☐ รับเป็นเจ้าภาพที่ดินเป็นที่ตั้งสถาบันฯ เป็นจำนวนเงิน.....บาท

☐ รับเป็นเจ้าภาพอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์

☐ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตลอดการอบรม รูปละประมาณ ๑,๕๐๐ บาท หรือตามกำลังศรัทธา เป็นจำนวนเงิน.....บาท

☐ ค่าภัตตาหารแด่พระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ที่จะมาเข้ารับการอบรม รุ่นละประมาณ ๕๐๐-๘๐๐ รูป เป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยวันละประมาณ ๑๐,๐๐๐-๑๒,๐๐๐ บาท หรือตามกำลังศรัทธา ประจำวันที่.....

เป็นจำนวนเงิน.....บาท

☐ รับเป็นเจ้าภาพถวายกลดแด่พระสงฆ์

ชุดละ ๘๐๐ บาท หรือตามกำลังศรัทธา เป็นจำนวนเงิน.....บาท

☐ รับเป็นเจ้าภาพกิจกรรมเผยแพร่ธรรมปฏิบัติทั่วไปเป็นจำนวนเงิน.....บาท

☐ รับเป็นเจ้าภาพร่วมสร้างพระอุโบสถ.....บาท

☐ เป็นเจ้าภาพร่วมบรรจุพระผงจำนวนพระ.....องค์

เป็นจำนวนเงิน.....บาท

บริษัท ไตรสตาร์ อินคอร์ปอเรชั่น จำกัด
อุปถัมภ์การจัดพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ บาท

ผู้อุปถัมภ์การจัดพิมพ์ (รายละ ๑,๐๐๐ บาท)

๑. คุณจรัส มาบางครุ
๒. คุณสุพจน์ ปิ่นภู่
๓. คุณสุพรรณี ศรีวิกรัยกร
๔. คุณเนียม, คุณประเสริฐ พุ่มตาลพงษ์
๕. อุทิศให้คุณอมร มหพัฒนางกูร
๖. หลวงพ่อเสริมชัย ชยมงฺคโล และญาติโยม
๗. คุณณรงค์ศักดิ์ ธนารักษ์โชค
๘. ศจ. ไพจิตร โรจนวานิช
๙. บ้านพุทธมงคล
๑๐. แม่ชีจินตนา บุญประเสริฐ
๑๑. คุณอรวรรณ เวศอุไร

รายชื่อเจ้าภาพร่วมสร้างพระอุโบสถ
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

หลวงพ่อเสริมชัย ชยมงฺคโล	๖,๕๐๐
คุณวิชา ศรีทองรุ่ง	๑,๐๐๐
คุณมธุรส เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๑,๐๐๐
คุณดาราวดี ด่านแก้ว	๑,๐๐๐
คุณชัยสิทธิ์ วงศ์ขจรศิลป์	๑,๐๐๐
คุณจีรพันธุ์ ชัยวิวัธน์	๔,๐๐๐
คุณสมบูรณ์ – มาลินี ปัทมดิลก	๑,๐๐๐
คุณสุชาติ ศุภผล และครอบครัว	๑,๕๐๐
คุณพัชนี แดงสุภา	๑,๐๐๐
คุณอำนวย พิเชียรสวัสดิ์	๑,๕๐๐
คุณวาสนา	๑,๐๐๐
คุณจิราภา – ปรีดา ปริโยธร	๑,๐๐๐
คุณทวี จินดาชฤต แตชะกุล	๑,๐๐๐
คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ	๑,๐๐๐
คุณกอบเกียรติ โฆษิตานนท์	๑,๕๐๐
คุณสุกัญญา ลี้ตระกูลนำชัย	๑,๐๐๐
คุณสุจิตรา รัศมีชัยสีสมุทร	๑,๐๐๐
คุณลาวัลย์ ตรีสิทธิเชษฐ์	๑,๐๐๐
คุณอัศจรรย์ โอชารส	๔,๐๐๐
คุณสวรรณา โสตถิวรนันท์	๑๑,๐๐๐
คุณสุพจน์ จรูญเวชกรรม	๑,๐๐๐
คุณศรี จิตติวานิช และ คุณบุญสืบ จิตติวานิช	๑,๐๐๐
พ.ต.ท.เดชา พิทักษ์ชัยธรรม	๑,๐๐๐
ด.ญ.กนกพร สัจพันธ์โรจน์ และ ด.ญ.สุทธิพร สัจพันธ์โรจน์	๑,๕๐๐
หลวงพ่อรอด (เสือ)	๑,๐๐๐
พระศุภมาส ปภสฺสโร	๑,๐๐๐
คุณสุนีย์ – ชำนาญ – สมชาย บุญเกตุ และครอบครัว	๑,๐๐๐
คุณเจริญ อาสา	๑,๐๐๐
คุณทองสุข อาสา	๑,๐๐๐
คุณสมจิตร - สัมฤทธิ์	๑,๐๐๐
คุณศุภโชค มหาพัฒนางกูร	๑,๐๐๐
คุณเลอพงษ์ วงศ์สารพิกูล	๑,๐๐๐
คุณพรทิพย์ นพรัตน์	๑,๐๐๐
คุณสุวรัตน์ พูลบำเพ็ญ	๑,๐๐๐
คุณฉวีวรรณ ศิริฉาย	๑๖,๐๐๐
คุณต้อง ศิริฉาย	๑๕,๐๐๐
คุณน้อย แซ่ตัน "ซงง้วน"	๔,๐๐๐
คุณสมบูรณ์ แสงสมชัยพิพัฒน์	๔,๐๐๐
คุณสุเทพ แสงสมชัยพิพัฒน์	๑๗,๔๐๐
คุณสุพรรณ พงศ์พยัคฆ์	๑,๕๐๐
คุณสมพงษ์ อัศวสกุลดี	๑๖,๑๐๐
คุณปวีณา และบุตรที่ล่วงลับไปแล้ว และญาติมิตร	๑,๐๐๐
พตท.ณรงค์ พงศ์พุฒิ	๗,๐๐๐
คุณพิชัย พันธุมสินชัย	๑,๐๐๐

รายชื่อเจ้าภาพร่วมสร้างพระอุโบสถ
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

คุณสุทธิพงษ์, มาลี, เมฆ, เชอรี่ เสรี, กุลวดี, เมฆเสรีกุล	๒,๐๖๐	คุณจิตสุภา วัชรวสุนธรา	๑,๐๐๐
คุณธารี จารุสาสน์	๑,๐๐๐	คุณประสาน วัชรวสุนธรา	๑,๐๐๐
คุณเชาวลักษณ์ พฤกษวัน	๑๕,๐๐๐	คุณโกวิทย์ โกมลธนพร	๑,๐๐๐
คุณชัยสิทธิ์ วงศ์ขจรศิลป์	๑,๐๐๐	คุณโกศล โกมลธนพร	๑,๐๐๐
คุณณรงค์ชัย แดงจำรูญ	๑,๐๐๐	คุณโกมล โกมลธนพร	๑,๐๐๐
คุณขจร – สนิท เปรมสุวรรณ	๑๐,๐๐๐	คุณโกเมศ โกมลธนพร	๑,๐๐๐
คุณปทุม สุทธิประภา	๑,๐๐๐	คุณปรีชา – โสภา คำสุวรรณ	๑,๐๐๐
คุณเนียม พุ่มตาลพงษ์	๑,๐๐๐	คุณธนะพล รุจิรัชกร	๑,๐๐๐
คุณโอภาส แซ่ฉั่ว	๑,๐๐๐	พระจำลอง นรินฺโท	๑,๐๐๐
คุณประดิษฐ์ เวสารัชชนนท์	๑,๐๐๐	พระวิบูลย์ วิปุลธมฺโม	๑,๐๐๐
จ.ส.ต. สงวน เอี่ยมโอภาส	๑,๐๒๐	คุณวนิดา เบ็ญจมสุรทิน	๑,๐๐๐
คุณทรัพย์ เรืองเกตุ	๑๐,๐๐๐	คุณสำราญ พงษ์นัยรัตน์	๑,๐๐๐
คุณหยุ่นจี้ แซ่ปึ้ง	๑,๐๐๐	คุณจริน – ประคอง สร้อยแสงทอง	๑,๐๐๐
คุณขนิษฐ์ ประจักษานนท์	๑๐,๐๐๐	คุณบุญเลิศ – ฮุ้นง้อ สุวรรณมาลัย	๑,๐๐๐
คุณสุจิตน์ – มณฑิรา ภัณฑ์เกยูร	๑,๐๐๐	คณะปฏิบัติธรรม (ลานโพธิ์)	๑,๐๐๐
คุณดวงกลม สุชาโต	๑,๐๐๐	คุณไพบูลย์ จันทร์หอม	๒,๕๐๐
คุณซิวขิน แซ่จูและครอบครัว	๖๐,๐๐๐	คุณสายสุคนธ์ หวั่งหลี	๑,๐๐๐
คุณวิไลวรรณ อักษรกิตติ์	๑,๐๐๐	คุณบุญช่วย เกิดสุข	๑,๐๐๐
คุณวิรัตน์ – พรศรี เลิศธรรมเทวี	๑,๐๐๐	คุณสุรพงษ์ วงศ์ปาน	๑,๐๐๐
คุณบำรุง บุญเชื้อและครอบครัว	๑,๕๐๐	คุณประเสริฐ ประคองจิตมั่น	๑,๐๐๐
คุณมนตรี – อารีย์ ไสยสมบัติ	๑,๐๐๐	คุณประพาส – วาสนา เนตรกระจ่าง	๑,๐๐๐

ใบบอกรับเป็นสมาชิกนิตยสาร "ธรรมกาย"

วันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

นาม_____บ้านเลขที่_____หมู่ที่_____ตรอก/ซอย_____

ถนน_____ตำบล/แขวง_____อำเภอ/เขต_____

จังหวัด_____รหัสไปรษณีย์_____โทรศัพท์_____

(๑) ประสงค์จะ : ☐ เป็นสมาชิก (ไม่คิดค่าส่ง) ตั้งแต่ฉบับที่_____

☐ ต่ออายุสมาชิก

☐ เป็นเจ้าภาพจัดส่งถวาย/ให้แก่: _____

ที่อยู่_____

(๒) เป็นเวลา : ☐ ๑ ปี อัตรา ๑๒๐ บาท ☐ ๒ ปี อัตรา ๒๔๐ บาท ☐ ๓ ปี อัตรา ๓๖๐ บาท

(ลงชื่อ)_____

โปรดส่งใบบอกรับไปที่: **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕

หากส่งเงินทางไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย: **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม. ๑๐๑๐๐ (สั่งจ่าย **ปณ. พลับพลาไชย แห่งเดียว**)

หากส่งเช็คธนาคารโปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมแก่ **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**

ใบบอกรับเป็นผู้อุปถัมภ์ค่าจัดพิมพ์นิตยสาร "ธรรมกาย"

วันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

นาม_____บ้านเลขที่_____หมู่ที่_____ตรอก/ซอย_____

ถนน_____ตำบล/แขวง_____อำเภอ/เขต_____

จังหวัด_____รหัสไปรษณีย์_____โทรศัพท์_____

ประสงค์จะ: ☐ **รับเป็นผู้อุปถัมภ์ค่าจัดพิมพ์นิตยสาร** และให้ประกาศชื่อไว้ที่

☐ ปกหน้าด้านใน ๔,๐๐๐ บาท ☐ ปกหลังด้านนอก ๕,๐๐๐ บาท

☐ ปกหลังด้านใน ๓,๐๐๐ บาท ☐ หน้าสอดสี ๓,๐๐๐ บาท

☐ อุปถัมภ์ค่าจัดพิมพ์ ๑,๐๐๐ บาท ☐ ประสงค์จะออกนาม ☐ ไม่ประสงค์ออกนาม

☐ อื่น ๆ_____จำนวนเงิน_____บาท

(ลงชื่อ)_____

โปรดส่งใบบอกรับไปที่ : **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕

หากส่งเงินทางไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย: **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม. ๑๐๑๐๐ (สั่งจ่าย **ปณ. พลับพลาไชย แห่งเดียว**)

หากส่งเช็คธนาคารโปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมแก่ **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**

๙.

๑๐.

๑๒.

๑๑.

๙-๑๐ ญาติโยมจากจังหวัดต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกล รวมทั้งจากกรุงเทพมหานครก็ได้มาร่วมทอดผ้าป่าสามัคคี เพื่อสมทบทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ทุกรุ่น ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยประมาณรุ่นละ ๓๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป และสมทบทุนเป็นค่าซื้อที่ดินให้เป็นที่ตั้งของ**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**นี้ ในมูลค่าไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งปัจจุบันนี้ยังมีที่ดินที่ยังไม่มีเจ้าภาพอยู่อีกประมาณ ๔๐ ไร่ (ขอเชิญรับเป็นเจ้าภาพที่ดินตามกำลังศรัทธา)

๑๑-๑๒ พระเจ้าวรวงศ์เธอ **พระองค์เจ้าโสมสวลี** พระวรชายาฯ พร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ **พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา** ได้เสด็จพร้อมด้วยพระประยูรญาติไปทรงบำเพ็ญพระกุศลถวายผ้าพระกฐิน และผ้าป่ามหากุศล เพื่อสมทบทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการอบรมพระกัมมัฏฐานและเพื่อสร้าง**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**นี้เสมอ และในการเสด็จทุกครั้งจะทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าถวายเงินโดยเสด็จพระกุศลกับพระองค์ท่าน ยังความปลื้มปีติและอนุโมทนาสาธุการแก่สาธุชนโดยทั่วไปอย่างยิ่ง

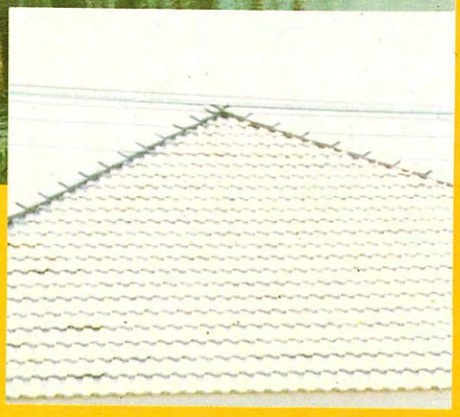

เครือซิเมนต์ไทย
กลุ่มบริษัทของคนไทย

ด้วยอภินันทนาการจาก

บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด

แผนกกระเบื้องซีแพ็คโมเนีย